

Latvijas Republikas

TIESLIETU MINISTRIJA

2007. gada publiskais pārskats

Tieslietu ministrija

2007. gadu es vēlētos dēvēt par mierīga, bet radoša un saspringta darba gadu. Mierīgs tādēļ, ka ministrijas darbību skārušas tikai nelielas strukturālas izmaiņas, lai to padarītu efektīvāku un pārskatāmāku, gada laikā nav veidotas jaunas padotības iestādes, kā arī neviena no padotības iestādēm nav savu darbu pārtraukusi. Taču darba ritms ir bijis augsts un prasījis daudz radošu domu un ideju.

2007. gadā aktīvi strādājām pie dažādu plānošanas dokumentu izrādes, kas tālāk kalpos par pamatu normatīvās bāzes pilnveidošanai. Tas parāda, ka ir pienācis laiks, iespējas un varēšana domāt konceptuāli un ilgtermiņā, nevis tikai risināt akūtās problēmas. Šajā gadā tapusi Administratīvā procesa efektīvizēšanas koncepcija, Notiesāto nodarbinātības koncepcija, Valsts adrešu reģistra informācijas sistēmas attīstības koncepcija, Koncepciju par mediācijas ieviešanu Latvijā, Ieslodzījuma vietu infrastruktūras attīstības koncepcija un virkne citu politikas plānošanas dokumentu.

Tāpat aktīvi tika strādāts pie jauno politikas iniciatīvu realizēšanas, piemēram, penitenciārās sistēmas darbības nodrošināšanas, tiesu personāla un infrastruktūras attīstības, Tieslietu ministrijas kompetencē esošo reģistru attīstības. Šie darbi parāda, ka Tieslietu ministrija iet līdzī laimam un ir spējīga pielāgoties mainīgajai videi.

Lai vairotu uzticamību tieslietu sistēmai un celtu notāru profesijas prestižu, pagājušajā gadā ieviesām zvērinātu notāru regulārās kvalifikācijas pārbaudes. To uzdevums - noteikt zvērināta notāra zināšanas un prasmes, kas nepieciešamas zvērināta notāra profesionālās darbības veikšanai. Tieslietu sistēmai piederīgo profesiju prestiža un ētikas jautājumi būs aktuāli arī nākamajā gadā, bet es ticu un ceru, ka virzāties pareizajā virzienā un rezultāti tiks sasniegti!

2008. gads būs Tieslietu ministrijas un mūsu valsts jubilejas gads un es esmu pārliecināts, ka svētkus sagaidīsim ar jauniem rezultātiem un jauniem plāniem par tieslietu sistēmas attīstību un nostiprināšanu! Mums būs jādomā par latviešu valodas nostiprināšanu, tiesu namu celtniecību, ieslodzījuma vietu attīstību un citiem jautājumiem. Darbu netrūkst, taču mūs vada liels darba spars un mīlestība pret mūsu valsti!

Ar cieņu,
LR tieslietu ministrs

Gaidis Bērziņš

Pārskatā lietotie saīsinājumi

DVI	–	Datu valsts inspekcija
ES	–	Eiropas Savienība
IeM	–	Iekšlietu ministrija
IeVP	–	Ieslodzījuma vietu pārvalde
ĪUMEPLS	–	Īpašu uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāts
ĪUMSILS	–	Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts
JPI	–	jaunās politikas iniciatīvas
JPA	–	Juridiskās palīdzības administrācija
LR	–	Latvijas Republika
LV	–	VSIA „Latvijas Vēstnesis”
LVM	–	VSIA „Latvijas Valsts mērnieks”
MADEKKI	–	Medicīniskās aprūpes un darbības kvalitātes kontroles inspekcija
MK	–	Ministru kabinets
MNA	–	VA „Maksātspējas administrācija”
NP	–	Naturalizācijas pārvalde
PV	–	Patentu valde
RLP	–	Reliģisko lietu pārvalde
SAB	–	Satversmes aizsardzības birojs
TA	–	Tiesu administrācija
TM	–	Tieslietu ministrija
TNA	–	VAS „Tiesu namu aģentūra”
UR	–	Uzņēmumu reģistrs
VPD	–	Valsts probācijas dienests
VTEB	–	Valsts tiesu ekspertīžu birojs
VVC	–	Valsts valodas centrs
VVDZG	–	Valsts vienotā datorizētā zemesgrāmata
VZD	–	Valsts zemes dienests

I PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Tieslietu ministrijas statuss un izveidošanas gads

Tieslietu ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde tieslietu nozarē, ir augstākā iestāde tās padotībā esošajām valsts pārvaldes iestādēm.

Ministrijas statusu un darbību nosaka [Valsts pārvaldes iekārtas likums](#) un Ministru kabineta 2003. gada 29. aprīļa noteikumi Nr. 243 [Tieslietu ministrijas nolikums](#).

TM dibināta 1918. gada 19. novembrī. Par pirmo neatkarīgās Latvijas Republikas tieslietu ministru tika iecelts Pēteris Juraševskis. Neilgi pēc Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas 1990. gada 4. maijā tika iecelts pirmais atjaunotās neatkarīgās valsts tieslietu ministrs – ar Latvijas Republikas Augstākās Padomes 2004. gada 6. jūnija lēmumu par tieslietu ministru kļuva Viktors Skudra.

No 1990. gada maija līdz 2006. gada 31. decembrim ministriju kopumā vadījuši 11 tieslietu ministri – Viktors Skudra, Egīls Levits, Romāns Apsītis, Dzintars Rasnačs, Ingrīda Labucka, Valdis Birkavs, Aivars Aksenoks, Vineta Muižniece, Solvita Āboltiņa, Guntars Grīnvalds un pašreizējais ministrs Gaidis Bērziņš.

2007. gada 19. novembrī TM atzīmēs dibināšanas 90. gadadienu.

Plašāk par TM vēsturi var lasīt ministrijas mājas lapā internetā www.tm.gov.lv sadaļā „[Vēsture](#)”.

1.2. Tieslietu ministrijas kompetence un darbības pilnvarojums

TM virsmērķis ir **nodrošināt tiesiskumu Latvijā valstī**¹.

Atbilstoši nolikumam ministrija ir vadošā valsts pārvaldes iestāde tieslietu (tiesību politikas un tiesu administrēšanas) nozarē, kā arī šādās nozarēs: pilsonība, personas datu aizsardzība, informācijas atklātība un elektronisko dokumentu uzraudzība, publiskie reģistri, reliģiskās lietas, Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistra uzturēšana, komercsabiedrību maksātspēja, tiesu ekspertīze, rūpnieciskā īpašuma aizsardzība.

Kā vadošā iestāde tiesību politikas nozarē ministrija izstrādā un īsteno valsts politiku konstitucionālo tiesību, administratīvo tiesību, starptautisko privāttiesību, civiltiesību, komerciesību un krimināltiesību nozarē, kā arī procesuālo tiesību nozarē. Izstrādājot valsts politiku tiesību pamatnozarēs, ministrija ir atbildīga par tiesību politikas attīstību valstī kopumā. Papildus minētajam ministrija sniedz atzinumus par visiem citu institūciju izstrādātajiem tiesību aktu, kā arī politikas plānošanas dokumentu projektiem, tādējādi veicot to tiesiskuma un atbilstības ministrijas veidotajai valsts tiesību politikai kontroli.

Ministrija koordinē un kontrolē Eiropas Kopienas tiesību pārņemšanu un pārstāv valsti Eiropas Kopienas Tiesā izskatāmajās lietās. Ministrija arī sniedz valsts pārvaldes iestādēm metodoloģisku palīdzību normatīvo aktu projektu izstrādē un sistematizē normatīvos aktus.

Ministrija izstrādā un īsteno valsts politiku tiesu sistēmas jomā, plāno tiesu darba organizāciju, administratīvo un materiāltehnisko resursu nodrošinājumu, uzmanību pievēršot personāla politikas attīstības un mūsdienu tehnoloģiju izmantošanai. Ministrija nodrošina tiesu namu uzturēšanu un celtniecību, infrastruktūras un informācijas tehnoloģiju projektu īstenošanu, tajā skaitā Tiesu informatīvās sistēmas un Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas uzturēšanu.

Ministrija normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nodrošina un uzrauga zvērinātu tiesu izpildītāju un zvērinātu notāru darbību, kā arī sniedz metodisku palīdzību bāriņtiesām mantojuma lietu kārtošanā, mantojuma apsardzībā, kā arī apliecinājumu izdarīšanā.

Ministrija plāno un izstrādā politiku valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības un valsts kompensācijas cietušajiem jomās. Likumā [Par izziņas iestādes, prokuratūras vai tiesas nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu](#) noteiktajā kārtībā atlīdzina fiziskām personām nodarītos zaudējumus, kā arī sniedz atzinumus par politiski represētās personas statusa piešķiršanu.

Ministrija metodiski vada dzimtsarakstu nodaļu darbu un uzrauga normatīvo aktu ievērošanu civilstāvokļa aktu reģistrācijā.

Savā darbībā ministrija kā vadošā iestāde tiesību politikas nozarē vadās pēc labākā regulējuma pamatprincipiem: atklātības, tiesiskās paļāvības, proporcionalitātes, savienojamības, atskaitītības, mērķtiecības un subsidiaritātes principiem, lai normatīvie akti sasniegtu savus politikas mērķus visefektīvākajā veidā.

Plašāk ministrijas mērķi aprakstīti aktualizētajā [Tieslietu ministrijas darbības stratēģijā 2007. – 2009. gadam](#). Ar stratēģiju var iepazīties TM mājas lapā internetā www.tm.gov.lv sadaļā „Normatīvie akti” – „Politikas plānošanas dokumenti”.

¹ [Tieslietu ministrijas darbības stratēģija 2007. – 2009. gadam](#).

1.3. Izmaiņas iestādes darbībā 2007. gadā

Lai nodrošinātu efektīvu un optimālu TM funkciju izpildes realizāciju un koordināciju, 2007. gada aprīlī tika veikta TM struktūras reorganizācija.

Tika nolemts sadalīt Plānu un finanšu departamenta un Administratīvā un krimināltiesību departamenta funkcijas, izveidojot no katra departamenta vairākas patstāvīgas struktūrvienības. Plānu un finanšu departamenta, kurš atradās valsts sekretāra vietnieka vispārējos jautājumos pakļautībā, vietā tika izveidotas divas struktūrvienības – Finanšu departaments un Budžeta departaments, pēdējo no tiem izveidojot tiešā valsts sekretāra pakļautībā. Šāds funkciju sadalījums tika izveidots, lai nodrošinātu efektīvāku TM budžeta plānošanu un finanšu uzskaiti, kā arī precīzāk nodrošinātu uzraudzības funkciju attiecībā uz ministriju un tās padotībā esošajām iestādēm minētajās jomās.

Budžeta departamenta darbības mērķis ir nodrošināt ministrijas un tās padotībā esošo iestāžu finansiālo darbību, valsts budžeta līdzekļu izlietojuma kontroli un analīzi, savukārt Finanšu departaments nodrošina ministrijas centrālā aparāta finansiālo darbību un valsts budžeta līdzekļu izlietojuma kontroli un analīzi.

Administratīvo un krimināltiesību departamenta funkcijas tika sadalītas, izveidojot Krimināltiesību departamentu un Valststiesību departamentu. Abi atrodas valsts sekretāra vietnieka likumdošanas jautājumos pakļautībā. Valststiesību departamentam ir izveidotas arī divas nodaļas – Administratīvo tiesību nodaļa un Konstitucionālo tiesību nodaļa.

Lēmums par divu departamentu izveidi tika pieņemts, jo departamenta kompetences apjoms pieauga un bija saturiski dažāds, lai nodrošinātu veiksmīgu departamenta darba vadību.

Krimināltiesību departamenta mērķis ir izstrādāt stratēģiju un politiku krimināltiesību, kriminālprocesuālo tiesību un citu publisko tiesību jomā, kā arī organizēt šo politiku īstenošanu.

Valststiesību departamenta mērķis savukārt izstrādāt stratēģiju un politiku valststiesību, konstitucionālo tiesību, administratīvo tiesību, administratīvi procesuālo tiesību un citu starptautisko publisko tiesību jomās, administratīvo sodu sistēmas un to izpildes jomā, kā arī organizēt šo politiku īstenošanu.

Izmaiņas notika arī valsts sekretāra vietnieka likumdošanas jautājumos pakļautībā esošajā Civiltiesību departamentā – tika izveidotas divas nodaļas – 1. nodaļa un 2. nodaļa. 1. Nodaļa veic departamentam noteiktos uzdevumus civiltiesību, civilprocesuālo tiesību un citu privāto tiesību jomā, savukārt 2. nodaļa – departamentam noteiktos uzdevumus komerciesību jomā.

Reorganizācijas gaitā tika mainīts vienas struktūrvienības statuss, nosakot, ka turpmāk TM Kanceleja būs departaments, nevis nodaļa, kā tas bija iepriekš. Kancelejas mērķis ir nodrošināt ministrijas lietvedību, valsts noslēpuma objektu reģistrāciju un uzskaiti, veidot ministrijas arhīvu, kontrolēt ministrijai doto uzdevumu izpildi, metodiski vadīt ministriju un padotības iestādes lietvedības, valsts noslēpuma objektu reģistrācijas un uzskaites, arhivēšanas un doto uzdevumu izpildes kontroles jautājumos. Kancelejas statuss tika mainīts, jo papildinājusies Kancelejas kompetence un palielinājies amata vietu skaits, kā arī nākotnē plānots departamentā izveidot nodaļas, lai nodrošinātu veiksmīgāku departamenta darba vadību.

Citas izmaiņas TM struktūrā 2007. gadā nav notikušas, nav veidotas jaunas padotības iestādes, kā arī neviena no padotības iestādēm nav savu darbu pārtraukusi – TM padotībā joprojām ir 14 iestādes, kā arī ministrija ir kapitāla daļu turētāja trīs kapitālsabiedrībās.

II PĀRSKATA GADA GALVENĀS PRIORITĀTES UN INFORMĀCIJA PAR TO ĪSTENOŠANU

2.1. Konstitucionālo tiesību politika

2.1.1. Izstrādāt normatīvo regulējumu, lai nodrošinātu iespēju balsot elektroniski un izvērtētu iespēju apvienot nākamās pašvaldību vēlēšanas un Eiropas Parlamenta vēlēšanas

2007. gada 20. septembrī Valsts sekretāru sanāksmē tika izsludināts projekts politikas plānošanas dokumentam [Konceptija par elektronisko vēlēšanu sistēmas izveidi](#). TM norādīja, ka koncepcijā aprakstīto problēmu risināšanai nepieciešamo tiesību aktu izstrādei nepieciešami juristi ar speciālām zināšanām informācijas tehnoloģiju jomā, kuru TM rīcībā nav. Līdz ar to tika panākta vienošanās, saskaņā ar kuru ĪUMEPLS sadarbībā ar IeM apņēmas izstrādāt plānu minētās koncepcijas īstenošanai.

2007. gada 17. decembrī tika atbalstīts koncepcijas variants, ar kuru tiek nodrošināta iepriekšēja elektroniskā balsošana un aizklāta elektroniskā balsošana, kā arī iespēja balsot atkārtoti, nodrošinot balsojuma aizklātumu visaugstākajā līmenī.

TM piedalās ĪUMEPLS izveidotajā darba grupā, kuras uzdevums ir izstrādāt likumprojektus saistībā ar elektronisko balsošanu vēlēšanās. Atbildīgā institūcija par elektroniskās vēlēšanu sistēmas izveidi ir ĪUMEPLS un IeM.

2.1.2. Izvērtēt naturalizācijas pārbaužu procedūru atbilstību ALTE prasībām.

Lai nodrošinātu pārbaužu satura un procedūras atbilstību starptautiskajiem standartiem, NP kopš 1998. gada ir pilntiesīga Eiropas Valodas prasmes pārbaudītāju asociācijas (turpmāk – ALTE) locekle. 2007. gadā visām ALTE dalībinstītūcijām bija jāpiedalās ALTE auditā. Audita mērķis ir veicināt valodas prasmes pārbaužu pilnveidošanu, kā arī pārliecināties, vai tiek ievēroti ALTE noteiktie valodas prasmes pārbaudes kvalitātes prasību minimuma standarti, t.sk. pārbaužu procesa darbības standarti.

ALTE audits NP noritēja no 2007. gada jūnija līdz decembrim, savukārt ALTE noslēguma atzinumu par audita rezultātiem plānots saņemt 2008. gadā. Pamatojoties uz šo noslēguma atzinumu, tiks sagatavoti priekšlikumi pārbaužu procesa pilnveidošanai.

2.1.3. Pilnveidot reliģijas lietu pārvaldības institucionālo modeli.

Lai īstenotu RLP reorganizāciju, ar tieslietu ministra 2006. gada 15. novembra rīkojumu tika izveidota darba grupa. Savukārt ar 2007. gada 1. februāra TM rīkojumu tika apstiprināts darba grupas izstrādātais pasākumu plāns reorganizācijas īstenošanai.

Lai nodrošinātu izstrādātā pasākuma plāna realizāciju tika sagatavoti divi likumprojekti – grozījumi likumā „Par Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru” un grozījumi Reliģisko organizāciju likumā, kas tika atbalstīti MK 2007. gada 4. septembra sēdē. TM pārstāvji piedalījās gada laikā vairākās Saeimas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas sēdēs, pārstāvot TM pozīciju saistībā ar plānoto reorganizāciju. Saeima neatbalstīja iesniegto likumprojektu turpmāko virzību, līdz ar to 2007. gadā RLP reorganizācija nenotika.

Reliģisko lietu koordinācijas jomā TM organizēja vairākās tikšanās ar reliģisko savienību (baznīcu) pārstāvjiem, kā arī sadarbībā ar RLP, izpildot Garīgo lietu padomes sēdē dotos uzdevumus, organizēja tematiskās tikšanās ar Finanšu ministrijas un Izglītības un zinātnes ministrijas piedalīšanos.

2.2. Administratīvo tiesību politika

2.2.1. Izstrādāt koncepciju par administratīvā procesa efektivitātes uzlabošanu

Administratīvā procesa efektivizēšanas koncepcijas mērķis ir izstrādāt priekšlikumus administratīvā procesa iestādē un tiesā efektivizēšanai.

Koncepcijā izstrādāti vairāki risinājumi, no kuriem tika atbalstīta tiesu instanču skaita reducēšana, tas ir – atsevišķās lietu kategorijās samazināt tiesas instanču skaitu.

Lietās par iestādes faktisko rīcību, kas izpaudusies atteikumā izsniegt informāciju vai izziņas izsniegšanā vai atteikumā izsniegt izziņu, neradot personas subjektīvo tiesību aizskārumu, tika piedāvāts risinājums, ka Administratīvās rajona tiesas nolēmums ir galīgs, izņemot lietas par iestādes faktisko rīcību, kas nerada personas subjektīvo tiesību aizskārumu. Šajās lietās Administratīvās rajona tiesas nolēmums ir pārsūdzams kasācijas kārtībā. Savukārt lietās par pašvaldības atteikumu izsniegt atļauju gājiena, mītiņa vai sapulces rīkošanai – Administratīvās rajona tiesas spriedums ir pārsūdzams kasācijas kārtībā.

Risinājums atsevišķu lietu kategoriju pakļautības maiņai no administratīvajām tiesām uz vispārīgās jurisdikcijas tiesām paredz, ka lēmumu, ko Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija pieņem kā iepriekšēja ārpustiesas instance, izskatot no sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas attiecībām izrietošos strīdus starp divām privātpersonām, nevar pārsūdzēt administratīvā procesa kārtībā, bet, ja privātpersonas šis lēmums neapmierina, tās savu strīdu var turpināt risināt civilprocesuālā kārtībā.

Patentu valdes Apelācijas padomes strīdu izskatīšanas kārtība – problēmas risinājumam Patentu valdes Apelācijas padomes lēmumu pārsūdzību nosaka civilprocesuālā, nevis administratīvi procesuālā kārtībā. Izlemjot jautājumu par administratīvā procesa aizstāšanu ar civilprocesu Patentu valdes Apelācijas padomes lēmumu pārsūdzības lietās, vienlaikus ir jāprecizē un jāpapildina Patentu valdes Apelācijas padomes darbības normatīvais regulējums.

Būvinspektoru kompetences problēmas risinājumam nepieciešams veikt grozījumus Būvniecības likumā, nosakot, ka būvinspektoram ir tiesības pieaicināt pašvaldības policijas darbiniekus, ja nekustamā īpašuma īpašnieks labprātīgi viņu īpašumā neielaiž, kā arī grozījumus likumā Par policiju, nosakot pašvaldības policijas darbinieku tiesības, pamatojoties uz tiesas lēmumu, iekļūt nekustamajā īpašumā pret īpašnieka gribu.

Koncepcijas izstrādē piedalījušies Augstākās tiesas senatori, pārstāvji no Tieslietu ministrijas, Valsts ieņēmumu dienesta, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas, Rīgas domes, Uzņēmumu reģistra, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja, Iepirkumu uzraudzības biroja un Datu valsts inspekcijas, kā arī pieaicināti pārstāvji no Valsts cilvēktiesību biroja, Konkurences padomes, Patentu valdes, Veselības ministrijas, Labklājības ministrijas un Īpašu uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāta.

Administratīvā procesa efektivizēšanas koncepcija tika atbalstīta valdībā 2007. gada 4. decembrī.

2.2.2. Turpināt *Administratīvā procesa likuma* komentāru izstrādi

TM 2007. gadā turpināja Administratīvā procesa likuma komentāru sagatavošanu. Ievērojot, ka patlaban tiek sagatavoti *Administratīvā procesa likuma* grozījumi, komentāru izstrādi ir plānots pabeigt līdz 2008. gada beigām.

2.2.3. Izstrādāt *Administratīvo sodu procesa likumprojekta koncepciju*.

Administratīvo sodu procesa likumprojekta koncepcijas mērķis ir izstrādāt un ieviest jaunu normatīvo regulējumu administratīvo sodu un administratīvo sodu procesa jomā.

Pašlaik administratīvo sodu piemērošanas un izpildes tiesību normas ir ietvertas Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā. Tas ir spēkā no 1985. gada jūlija un ir viens no nedaudzajiem padomju tiesību sistēmas normatīvajiem aktiem, kas tiek piemērots vēl šobrīd. Daudzo grozījumu rezultātā tas kļuvis grūti izmantojams. Tādēļ nepieciešams izvērtēt visas tiesību normas un apvienot tās jaunos likumos – Administratīvo sodu likumā un Administratīvo sodu procesa likumā. Tomēr pirms Administratīvo sodu procesa likuma izstrādes, kas noteiks procesuālo kārtību administratīvā soda piemērošanai un izpildei, bija jāizstrādā *Administratīvo sodu procesa likumprojekta koncepcija*, jo nepieciešama konceptuāla vienošanās par minētā tiesību akta projekta būtību.

Analizējot problēmas, kas saistītas ar administratīvo sodu procesu, tika konstatēti astoņi konceptuāla rakstura jautājumi:

- 1) administratīvo pārkāpumu lietu pakļautība (vispārējās jurisdikcijas tiesa vai administratīvā tiesa);
- 2) pārsūdzības instances un to skaits administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanā;
- 3) valsts noteikti maksājumi par pieteikuma iesniegšanu tiesā administratīvo pārkāpumu lietās;
- 4) procesuālo izdevumu atlīdzināšana administratīvo pārkāpumu lietās;
- 5) administratīvā soda piemērošanas termiņš;
- 6) skaidras naudas aprītes saglabāšana administratīvo sodu izpildē;
- 7) administratīvā soda piespiedu izpildes noilgums;
- 8) drošības līdzekļi.

Diskusiju rezultātā darba grupa izstrādāja problēmu risinājuma variantus. Tā, piemēram, izvērtējot, kura tiesa izskatīs administratīvo sodu pārsūdzības lietas, tika nolemts, ka lēmumus administratīvo pārkāpumu lietās var pārsūdzēt vispārējās jurisdikcijas tiesā. Savukārt, ievērojot pastāvošās preču un pakalpojumu drošuma un reklāmas pārkāpumu lietu izskatīšanas, lēmumu pieņemšanas un pārsūdzēšanas īpatnības, tika atbalstīts risinājums neparedzēt administratīvo sodu par Reklāmas likumā, Preču un pakalpojumu drošuma likumā (nākotnē arī Komerccprakses likumā) minētajiem pārkāpumiem, bet noteikt ietekmēšanas līdzekļus šajos likumos, ja tiek pārkāpti to noteikumi.

Izvērtējot, kādas un cik būs pārsūdzības instances administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanā, tika nolemts, ka visi valsts un pašvaldību institūciju pieņemtie lēmumi sākotnēji var tikt apstrīdēti augstākā iestādē (ja tāda ir), jo tādā veidā augstākā iestāde var kontrolēt padotībā esošo iestāžu darbību, kā arī tas ievērojami atslogotu tiesu darbu. Augstākās iestādes lēmumi var tikt pārsūdzēti pirmās instances tiesā – rajona tiesā, kura izskata administratīvā pārkāpuma lietu pēc būtības. Savukārt pirmās instances tiesas lēmums var tikt pārsūdzēts kasācijas instancē – speciāli izveidotā Augstākās tiesas Senāta Administratīvo pārkāpumu lietu departamentā, ja ir bijuši būtiski materiālo un procesuālo tiesību normu pārkāpumi, izskatot administratīvo lietu pēc būtības. Turklāt procesa efektivizēšanai kasācijas instances tiesā nosakāms rakstveida process, ar nosacījumu, ka pēc tiesas ieskata iespējams arī mutisks process.

Izvērtējot, vai ir nepieciešami valsts noteikti maksājumi par pieteikuma iesniegšanu tiesā administratīvo pārkāpumu lietās, eksperti nolēma – lai veicinātu administratīvo pārkāpumu lietu efektīvāku izskatīšanu, lietderīgāku valsts resursu izmantošanu, kā arī nodrošinātu tiesu sistēmas efektivitāti, paredzēt valsts noteiktus maksājumus par pieteikuma iesniegšanu tiesā.

Diskutējot par to, vai ir nepieciešama procesuālo izdevumu atlīdzināšana administratīvo pārkāpumu lietās, tika nolemts, ka administratīvo sodu procesa likumprojektā tiek ietverta tiesību norma, kas noteiktu personai, kas atzīta par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, procesuālo izdevumu atlīdzināšanas pienākumu, piemēram, transportlīdzekļu evakuācijas, izņemto mantu glabāšanas, realizācijas un iznīcināšanas, ekspertu un tulku procesuālo izdevumu atlīdzināšana, izņemot gadījumos, ja persona atzīta par trūcīgu.

Eksperti arī vērtēja, vai ir nepieciešams paredzēt garāku administratīvā soda piemērošanas termiņu. Ievērojot, ka šobrīd paredzētais termiņš administratīvā soda piemērošanai ir par īsu, tad nepieciešams to pagarināt. Līdz ar to *Administratīvo sodu procesa likumprojektā* ir nepieciešams ietvert normu, kas paredz, ka administratīvā soda piemērošanas termiņu skaita no pārkāpuma atklāšanas dienas un šis termiņš ir, piemēram, seši mēneši. Gadījumā, ja tiek apstrīdēts vai pārsūdzēts lēmums, ar kuru piemērots administratīvais sods, kā arī tiek veikta ekspertīze šis termiņš tiek apturēts.

Jautājumā par skaidras naudas aprites saglabāšana administratīvo sodu izpildē tika nolemts, ka administratīvo sodu procesa likumprojektā netiek saglabāta norma par skaidras naudas apriti, proti, ka persona (pārkāpējs) amatpersonai samaksā naudas sodu par pārkāpumu uz vietas un piemēroto naudas sodu persona (pārkāpējs) noteiktā termiņā maksās bankā.

Diskutējot par nepieciešamību paredzēt noilguma termiņu administratīvā soda izpildei, eksperti secināja, ka šobrīd kodekss neparedz noilgumu administratīvā soda piespiedu izpildei, kas ir uzskatāms par „likuma robu”. Līdz ar to ir nepieciešams *Administratīvo sodu procesa likumprojektā* paredzēt noilguma administratīvā soda piespiedu izpildei regulējumu. Ņemot vērā, ka administratīvo sodu tiesības pēc sava rakstura ir līdzīgas krimināltiesībām, *Administratīvo sodu procesa likumprojektā* nosakāms administratīvā soda piespiedu izpildes regulējums līdzīgi kā *Krimināllikumā*. Līdz ar to *Administratīvo sodu procesa likumprojektā* nepieciešams paredzēt noilguma termiņu administratīvā soda piespiedu izpildei, proti, tas ir divi gadi no dienas, kad stājies spēkā lēmums par administratīvā soda piemērošanu. Vienlaikus līdzīgi kā to paredz *Krimināllikums*, nosakāms, ka noilguma termiņš tiek pārtraukts, ja pārkāpējs izvairās no piemērotā administratīvā soda izpildes vai izdara jaunu administratīvo pārkāpumu.

Arī fakts, ka pašlaik *Administratīvo pārkāpumu* kodekss neparedz šajā procesā drošības līdzekļu piemērošanu, tika atzīts par „likuma robu”. Tādēļ, ievērojot, ka administratīvo sodu tiesības pēc sava rakstura ir līdzīgas krimināltiesībām, *Administratīvo sodu procesa likumprojektā* nepieciešams ietvert drošības līdzekļus līdzīgi kā tas paredzēts *Kriminālprocesa likumā*.

Administratīvo sodu procesa likumprojekta koncepcija izsludināta Valsts sekretāru sanāksmē 2007. gada 14. jūnijā.

2.3. Krimināltiesību politika

2.3.1. Izstrādāt *Kriminālsodu izpildes politikas pamatnostādnes*.

2007. gadā turpinājās darbs pie pamatnostādņu projekta, tomēr tā virzība pieņemšanai noteiktā kārtībā tika apturēta līdz brīdim, kamēr MK tiks atbalstīts cits TM izstrādāts projekts – *Kriminālsodu politikas koncepcija*. Šāda rīcība bija nepieciešama, jo *Kriminālsodu politikas koncepcijā* ir noteikti kardināli jauninājumi krimināltiesību sistēmā, kam attiecīgi jāpieskaņo sodu izpildes politika.

Kriminālsodu izpildes politikas pamatnostādņēs analizētas kriminālsodu izpildē konstatētās problēmas un noteikti jauni kriminālsodu izpildes principi, kas kopēji jebkura soda izpildē, kā arī noteikti principi, pēc kuriem jāveido katra atsevišķa kriminālsoda izpildes sistēma. Minētie principi tiks īstenoti izstrādājot jaunu kriminālsodu izpildes likumu.

Pēc *Kriminālsodu izpildes politikas koncepcijas* iesniegšanas MK, pamatnostādnes tiks virzītas pieņemšanai noteiktajā kārtībā.

2.3.2. Izstrādāt *Kriminālsodu politikas koncepciju.*

Kriminālsodu politikas koncepcijas mērķis ir sagatavot konceptuālus priekšlikumus izmaiņām kriminālsodu sistēmā, kas būtu izmantojami, izstrādājot nepieciešamos grozījumus *Krimināllikumā* un citos normatīvajos aktos, kuru pieņemšana sekmētu efektīvāku tiesisko līdzekļu piemērošanu kriminālsodu politikas mērķu sasniegšanai. Koncepcija ietver priekšlikumus par materiālo krimināltiesību normu un institūtu grozījumiem, bet neskar kriminālprocesuālus un kriminālsodu izpildes jautājumus. Koncepcija ietver gan priekšlikumus par tādiem jauninājumiem, kuru ieviešana var notikt salīdzinoši īsā laikā, gan arī tādus, kuru ieviešanai jāpārredz pārējais periods līdz pat pieciem gadiem. Koncepcija izstrādāta, analizējot krimināltiesību doktrinālus atzinumus, Latvijas kriminālsodu piemērošanas praksi, statistikas datus, kā arī citu valstu krimināltiesību avotus.

Kriminālsodu politikas koncepciju izstrādā darba grupa, kas izveidota ar tieslietu ministra 2006. gada 11. novembra rīkojumu. Tiek plānots koncepcijas projektu iesniegt valdībā līdz 2008. gada jūnijam.

2.3.3. Izstrādāt *Nepilngadīgo brīvības atņemšanas un apcietinājuma izpildes politikas pamatnostādnes* un to ieviešanas programmu.

2007. gada 21. februārī MK apstiprināja *Nepilngadīgo brīvības atņemšanas soda un apcietinājuma izpildes politikas pamatnostādnes 2007.–2013. gadam.*

2007. gada martā TM tika izveidota darba grupa un tika uzsākts darbs pie programmas izstrādes pamatnostādņu īstenošanai. Programmas izstrāde turpināsies arī 2008. gadā.

Programmas projektā ietverti pasākumi gan ieslodzījuma apstākļu uzlabošanai – telpu remonts, aprīkojuma nomaiņa, u.tml., gan pasākumi normatīvo aktu sakārtošanai saistībā ar nepilngadīgo tiesību īstenošanu, gan saistībā ar nepilngadīgo resocializācijas nodrošināšanas nepieciešamību – jaunu programmu izstrāde, dažādu iemaņu attīstīšanas iespēju nodrošināšana ieslodzījumā tajās ieslodzījuma vietās, kur tiek izvietoti nepilngadīgie.

2.3.4. Izstrādāt *Ar brīvības atņemšanu sodu notiesāto personu resocializācijas koncepciju.*

Projekts 2007. gada 2. augustā izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē, paredzēts, ka MK to apstiprinās 2008. gada pirmajā pusgadā.

Koncepcijā noteikti notiesāto resocializācijas līdzekļi uzvedības korekcijas un rehabilitācijas pasākumu īstenošanai, aprakstīts notiesāto resocializācijas modelis ar notiesāto regulāras izvērtēšanas nepieciešamību, kā arī aprēķināti nepieciešamie resursi – personāls, tā kvalifikācija un notiesāto resocializācijai nepieciešamās materiāltehniskās bāzes nodrošināšanas izdevumi.

Pēc koncepcijas atbalstīšanas būs nepieciešams izstrādāt rīcības plānu, kurā jāparedz nepieciešamo normatīvo aktu un to grozījumu izstrāde, papildus resocializācijas personāla daļēja un pakāpeniska pieņemšana, kā arī pakāpeniska atbilstošas materiāltehniskās bāzes izveide.

Ilgtermiņā ieviešot šādu notiesāto resocializācijas mehānismu un radot tam atbilstošu materiāli tehnisko vidi un cilvēkresursus, tiks izveidota efektīva sistēma atkārtotu noziedzīgu nodarījumu skaita samazināšanai, kā arī kopējā sabiedrības drošības līmeņa palielināšanai.

2.3.5. Izstrādāt *Notiesāto nodarbinātības koncepciju.*

Projekts 2007. gada 29. novembrī tika izsludināta Valsts sekretāru sanāksmē. 2008. gada jūnijā tas tiks iesniegts izskatīšanai valdībā.

Koncepcijā norādīts, ka galvenā problēma notiesāto nodarbinātības organizācijā un tās veicināšanā ir spēkā esošie normatīvie akti, kas nenosaka pilnīgu, sistēmisku un mūsdienīgu prasībām atbilstošu notiesāto nodarbinātības regulējumu. Tomēr nodarbinātība soda izciešanas laikā ir ļoti cieši saistīta ar nodarbinātību pēc ieslodzījuma, tāpēc brīvības atņemšanas iestādēs ir maksimāli jācenšas veicināt notiesāto nodarbinātību, tādējādi palīdzot ieslodzītajiem saglabāt gan sociālās, gan profesionālās iemaņas, kas būs nepieciešamas, meklējot darbu brīvībā.

Tāpat koncepcijas projektā uzsvērts, ka problēmas nerisināšanas gadījumā notiesāto nodarbinātības līmenis paliks neapmierinoši zems un notiesātie nebūs konkurētspējīgi, atgriezoties brīvībā darba tirgū. Turklāt notiesātie atgriezīsies brīvībā bez jebkādiem naudas iekrājumiem, bez iespējas atrast dzīvesvietu, darbu, ar nenokārtotām parādu saistībām. Tas palielinās atkārtotu noziegumu izdarīšanas risku un mazinās sabiedrības drošību.

Lai uzlabotu situāciju, nepieciešams izstrādāt jaunu un pilnīgu normatīvo regulējumu attiecībā uz notiesāto nodarbinātību, radot skaidru mehānismu un labvēlīgu vidi komersantu darbības uzsākšanai un sekmīgai darbībai cietumos.

Koncepcijā ir detalizēti atspoguļoti risinājumi attiecībā uz notiesāto statusu, notiesāto nodarbinātāju atkarībā no cietuma veida, kurā notiesātais atrodas, notiesāto nodarbinātības īpatnībām, notiesāto darba samaksu un nodarbinātības veidiem, darbā iesaistīšanas kārtību un nodarbinātu notiesāto sociālās garantijas. Tāpat koncepcijas projektā piedāvāti risinājumi vispārējiem notiesāto nodarbinātības noteikumiem un atbalsta sistēmas veidošanai komersantiem.

Ja komersantu darbības uzsākšanai cietumos netiks izveidots skaidrs un pārskatāms mehānisms, tā būs atkarīga no viņu informētības par notiesāto nodarbinātības iespējām un cietuma priekšnieka vēlmes sadarboties. Koncepcijā norādīts, ka komersanti būs ieinteresēti uzsākt darbību ieslodzījuma vietās, ja tiks skaidri definēts komersanta ieguvums – stabils, apmācīts darbaspēks, iespēja lētāk nomāt cietuma valdījumā esošu zemi, ēkas vai telpas un izvietot tur ražotnes, kas samazina saražoto preču pašizmaksu, un ieguldīto investīciju aizsardzība.

2.3.6. Izstrādāt *Ieslodzīto veselības aprūpes koncepciju*

Nemot vērā plašo problēmu loku un darba apjomu krimināltiesību politikas jomā, kā arī valsts budžeta līdzekļu nepietiekamību ieslodzīto veselības aprūpes sistēmai, koncepcijas un iespējamo risinājumu izstrāde tika atlikta. Tiek plānots, ka koncepcijas projekts tiks virzīts izsludināšanai Valsts sekretāru sanāksmē tikai 2009. gada sākumā.

Paralēli 2007. gadā TM aktīvi strādāja, lai nodrošinātu Latvijas Cietumu slimnīcas pārcelšanu uz Olaines cietumu. TM pārstāvis arī piedalījās jaunās HIV/AIDS izplatības ierobežošanas un kontroles valsts programmas izstrādē.

2.3.7. Izstrādāt *Ieslodzīto konvoja koncepciju*.

Koncepcijas projekts 2007. gada 11. oktobrī izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē. Izskatīšanai valdībā tas tiks iesniegts 2008. gadā.

Kā teikts koncepcijā, bīstamība un apdraudējums, ko sabiedriskajai drošībai varētu radīt ieslodzīto nekontrolēta pārvietošanās, ir pamats tam, lai ieslodzīto nogādāšanai būtu noteikta īpaša kārtība, un to veiktu institūcija, kuras rīcībā ir nepieciešamie instrumenti šādas nogādāšanas jeb konvoja īstenošanai. Diemžēl spēkā esošajos normatīvajos aktos ietvertais ieslodzīto konvoja un apsardzes regulējums neaptver visus gadījumus, kas izraisa nepietiekami definētu institūciju kompetences sadalījumu.

Galvenā problēma, ar ko saskaras IeVP, ir likumā nenoteiktu funkciju pildīšana attiecībā uz ieslodzīto konvojēšanu un apsardzi gadījumos, kad ieslodzītā veselības stāvoklis prasa

vēršanos ārstniecības iestādē vai likumā noteiktu ieslodzīto tiesību realizāciju ārpus ieslodzījuma vietas (piemēram, izmeklējumi invaliditātei). Turklāt ieslodzījuma vietu darbību, nodrošinot drošības līdzekļa – apcietinājums un kriminālsoda – brīvības atņemšana – izpildi, būtiski ierobežo organizatoriska rakstura problēmas, kas saistītas ar Valsts policijas (turpmāk –VP) nodrošinātajiem ieslodzīto etapiem, piemēram, starp ieslodzījuma vietām vai uz tiesu. Šo problēmu cēlonis meklējams finanšu līdzekļu trūkumā VP konvojēšanas un apsardzes funkciju veikšanai.

Analizējot situāciju, konstatētas divas galvenās problēmas, proti, spēkā esošo normatīvo aktu regulējums nav pilnīgs, jo nav noteikts institūciju kompetenču sadalījums, kā arī pašlaik nepietiekamais finansējums VP neļauj nodrošināt sabiedrībai drošu ieslodzīto konvojēšanu un apsardzi. Pietiekams finansējums ļautu atrisināt arī lielāko daļu organizatorisko problēmu, piemēram, palielināt darbinieku skaitu konvoja grupā.

Minēto problēmu nerisināšana būtiski palielina sabiedrības apdraudējuma līmeni, kā arī ieslodzītie nevar īstenot likumā noteiktās tiesības uz veselības aprūpi pilnā apjomā.

TM izstrādāja divus risinājumu variantus, no kuriem atbalsta ieslodzīto konvoja un apsardzes pilnīgu nodošanu IeM kompetencē. Šis variants ir efektīvākais un ekonomiskākais, kā arī visvairāk atbilst tiesību sistēmai Latvijā.

Saskaņā ar šo variantu ieslodzīto konvojēšana un apsardze ārpus ieslodzījuma vietas teritorijas tiek nodota VP, neatkarīgi no tā, uz kuriem ieslodzītais tiek vests un cik ilgi uzturas ārpus ieslodzījuma vietas. Izstrādājot normatīvos aktus, jāparedz, ka izņēmums ir gadījums, kad ieslodzītajam nepieciešama neatliekamā medicīniskā palīdzība, un viņš ar ātrās medicīniskās palīdzības transporta līdzekli no ieslodzījuma vietas tiek nogādāts veselības aprūpes iestādē. Šādā gadījumā ieslodzītos līdz VP darbinieku ierašanās brīdim konvojē un apsargā ieslodzījuma vietas darbinieki, bet ne ilgāk kā trīs stundas.

Lai īstenotu šo variantu būs nepieciešams veikt grozījumus likumā *Par policiju* un noteikt, ka VP nodrošina ieslodzīto konvojēšanu un apsardzi ārpus ieslodzījuma vietām jebkurā situācijā. Būs jāizstrādā noteikumu projekts par konvojēšanas un apsardzes kārtību, kā arī projekts noteikumiem par maksas pakalpojumu cenrādi, ja VP konvojē un apsargā ieslodzītos ārpus cietumu veselības aprūpes iestādē.

Šādas sistēmas realizēšanai nepieciešams papildu finansējums IeM Ls 1 322 500, jo palielināsies konvoja un apsardzes gadījumu skaits, kuru nodrošināšanai būs nepieciešamas papildus štata vietas, transports un cits aprīkojums, piemēram, ratiņkrēsli vai speciālas gultas.

Otrs risinājuma variants paredz dalīt IeVP un VP kompetenci ieslodzīto konvoja un apsardzes jomā. Tomēr šī varianta uzsākšanai būs nepieciešams salīdzinoši ilgs pārejas periods, jo šobrīd TM darbības stratēģijā 2007. – 2009. gadam netiek plānota šāda funkcija, kā arī finansiālie līdzekļi būs nepieciešami lielāki.

2.3.8. Izstrādāt programmu [Ieslodzīto izglītības politikas pamatnostādņu 2006. – 2010. gadam](#) īstenošanai.

Ieslodzīto izglītības politikas pamatnostādnes 2006.–2010. gadam MK apstiprināja 2006. gada 15. jūnijā. Tā paša gada oktobrī TM tika izveidota darba grupa pamatnostādņu ieviešanas programmas izstrādei.

Pamatnostādņu īstenošana 2007. gadā notika, izmantojot Nacionālās programmas projektā *Ieslodzīto pedagoģiskās korekcijas programmu izstrāde, aprobācija un īstenošana* paredzētos pasākumus – izstrādājot pedagoģiskās korekcijas programmas un ieviešot tās ieslodzījuma vietās, veicot darbinieku apmācību, remontējot mācību telpas, iegādājoties apmācībai nepieciešamo aprīkojumu, papildinot ieslodzījuma vietu bibliotēkas ar mācību grāmatām u.tml.

2007. gada laikā un 2008. gada sākumā programmas projekts tika izstrādāts un notika tā saskaņošana, pēc kuras projekts tiek virzīts izsludināšanai Valsts sekretāru sanāksmē.

Programmas projektā ietverti pasākumi normatīvo aktu grozīšanai, Nacionālas programmas projektā uzsāktu iniciatīvu turpināšana, ieslodzītajiem pieejamo izglītības programmu paplašināšana sadarbībā ar vispārējām un profesionālās izglītības iestādēm, u.tml.

2.3.9. Nodot ekspluatācijā Olaines cietuma slimnīcu.

Latvijas Cietumu slimnīca 2007. gada 1. augustā uzsāka darbu jaunās telpās Olaines cietumā.

Slimnīcas pārcelšana nodrošina ieslodzīto veselības aprūpi normatīvajos aktos noteiktām prasībām atbilstošos apstākļos, ko nebija iespējams nodrošināt iepriekšējās telpās Centrālcietumā. Par slimnīcas telpu neatbilstību vairākkārt tika saņemti brīdinājumi no MADEKKI un, ja slimnīca nebūtu pārcelta, tā tiktu slēgta atbilstoši MADEKKI noteiktajam termiņam. Līdz ieslodzīto veselības aprūpes apstākļu sakārtošanai un stacionārā līmenī ieslodzīto ārstēšana ieslodzījuma vietu sistēmā nebūtu iespējama.

2.4. Civiltiesību politika

2.4.1. Veikt pētījumus par Civillikuma lietu tiesību un saistību tiesību daļas modernizāciju, apkopojot aktuālos problēmu jautājumus un izvērtējot nepieciešamību modernizēt un iekļaut Civillikuma lietu tiesību un saistību tiesību daļā aktuālās privāttiesiskās tendences.

2007. gadā tika uzsākts darbs pie Civillikuma modernizācijas. Lai to paveiktu, tika veikts pētījums par Civillikuma Saistību tiesību daļas modernizācijas nepieciešamību un pētījums par Civillikuma Lietu tiesības daļas modernizācijas nepieciešamību un mantojuma tiesību daļas modernizāciju. Minētie pētījumi ir izstrādāti tādā kvalitātē, lai tos varētu izmantot turpmākam darbam proti, attiecīgu koncepciju izstrādei.

2008. gadā plānots veidot darba grupu *Koncepcijas par Civillikuma Saistību tiesību daļas modernizāciju* izstrādei.

Pētījumam par Civillikuma Lietu tiesību daļas modernizāciju 2008. gadā plānots izstrādāt otro daļu – par Civillikuma Lietu tiesību ceturto, piekto, sesto un septīto nodaļu. Tikai pēc abu pētījumu pabeigšanas plānots uzsākt darbu pie *Koncepcijas par Civillikuma Lietu tiesību daļas modernizācijas* nepieciešamību izstrādes.

2.4.2. Izstrādāt grozījumus Civilprocesa likumā, paredzot tiesu nolēmumu izpildes efektīvāku regulējumu.

2007. gada 13. decembrī Saeimā tika iesniegts Civilprocesa darba grupas izstrādātais likumprojekts *Grozījumi Civilprocesa likumā*. Likumprojekta mērķis ir novērst nepilnības spriedumu izpildes procesa tiesiskajā regulējumā un novērst nepilnības un pretrunas nekustamā īpašuma izsoles procesā, izsoles akta apstiprināšanā tiesā un ar izsoli saistīto sūdzību izskatīšanā. Likumprojekta mērķis ir uzlabot minēto civilprocesuālo regulējumu, it īpaši optimizējot spriedumu izpildes procesu un ar nekustamā īpašuma izsoles procesu saistīto regulējumu.

2.4.3. Nodrošināt Patentu likuma ieviešanu.

Jaunais Patentu likums stājās spēkā 2007. gada 1. martā. Lai nodrošinātu *Patentu likuma* ieviešanu, tika izstrādāti nepieciešamie MK noteikumu projekti.

2007. gada 4. septembrī MK pieņēma Noteikumi par profesionālo patentpilnvaroto reģistra saturu, reģistra uzturēšanas kārtību un patentpilnvaroto kvalifikācijas eksāmena kārtību, bet 4. decembrī – Noteikumus par valsts nodevu par izgudrojumu tiesisko aizsardzību. 2007. gada laikā tika izstrādāti arī Patentu un patentu pieteikumu noteikumi.

Patentu likums paredz, ja izgudrojums skar valsts aizsardzības intereses, tas ir slepens un to reģistrē Aizsardzības ministrija MK noteiktajā kārtībā. Pamatojoties uz minēto deleģējumu, PV arī izstrādāja MK noteikumu projektu *Slepeni izgudrojumu reģistrācijas kārtība*. Šī projekta saskaņošanas procesā tika konstatēts, ka kārtību, kādā tiek piešķirta slepenības pakāpe, cik ilgi tā tiek uzturēta un pēc tam deklasificēta, noteic arī MK 2004. gada 6. janvāra *Valsts noslēpuma, Ziemeļatlantijas līguma organizācijas, Eiropas Savienības un ārvalstu institūciju klasificētās informācijas aizsardzības noteikumi*. Tādēļ tika pieņemts lēmums, ka īpaši noteikumi par izgudrojumu pieteikumiem nav nepieciešami un minētais deleģējums *Patentu likumā* svītrojams. Lai to īstenotu, TM plāno 2008. gadā veikt *Patentu likumā* ietvertā regulējuma efektivitātes izvērtējumu un apkopot informāciju par nepieciešamajiem grozījumiem.

2.4.4. Nodrošināt TM ekspertu līdzdalību Saeimas komisijas sēdēs, diskutējot par Maksātnešpējas likumu, un veikt nepieciešamos pasākumus *Maksātnešpējas likuma* ieviešanai 2008. gadā.

Atbilstoši noteiktajai prioritātei, 2007. gada laikā tika nodrošināta TM pārstāvju dalība Saeimas Juridiskās komisijas sēdē, kurā *Maksātnešpējas likuma* projekts tika atbalstīts izskatīšanai trešajā lasījumā. Likums stājās spēkā 2008. gada 1. janvārī.

Tāpat TM iesaistījās papildus izpētes darbā par jaunajā *Maksātnešpējas likumā* noteiktā parādnieka tiesiskās aizsardzības procesa un fiziskās personas maksātnešpējas procesa īstenošanas priekšnosacījumiem.

Jaunais *Maksātnešpējas likums* 2007. gada 1. novembrī tika pieņemts Saeimā 3. lasījumā, 2007. gada 22. decembrī ir izsludināts, savukārt ar 2008. gada 1. janvāra tas ir stājies spēkā.

Līdz ar *Maksātnešpējas likuma* pieņemšanu ir izveidots arī Maksātnešpējas reģistrs, kura elektroniskā versija ir atrodamā UR mājas lapā. Maksātnešpējas reģistrs nodrošina vitālas tiesības uz informāciju visiem interesentiem. Galvenie maksātnešpējas reģistra uzdevumi ir nodrošināt maksātnešpējas lietu publiskumu, informācijas atklātumu, pieejamību un pārskatāmību ne tikai nacionālajā līmenī, lai veicinātu maksātnešpējas procesā iesaistīto subjektu aizsardzību, maksātnešpējas procesu norises uzraudzību un atvieglotu informācijas apmaiņu, bet arī pārrobežu maksātnešpējas procesā iesaistītajām personām.

Lai nodrošinātu *Maksātnešpējas likuma* ieviešanu, tika izstrādāti kopumā 14 MK noteikumu projekti, likumprojekti un informatīvie ziņojumi.

2.4.5. Izstrādāt Koncepciju par maksātnešpējas procesa administratoru atlīdzību.

2007. gadā MNA un TM speciālisti izstrādāja koncepcijas projektu *Par maksātnešpējas procesa administratoru atlīdzību*, kas risina garantēto administratoru atlīdzības apmēra palielināšanu. Koncepcija apstiprināta ar MK 2007. gada 20. augusta rīkojumu.

Koncepcijā tika piedāvātu četri varianti, kā nodrošināt maksātnešpējas procesa administratoriem atbilstošu atlīdzību par paveikto darbu. Pirmais risinājuma variants paredzēja, ka administratoru atlīdzības apmērs tiek noteikts saskaņā ar likumā *Par uzņēmumu un uzņēmēj sabiedrību maksātnešpēju* noteikto fiksēto likmi jau 2008. gadā. Otrais variants

paredzēja administratoru atlīdzības apmēra palielināšanu pakāpeniski trīs gados, līdz likumā *Par uzņēmumu un uzņēmējsabiedrību maksātnespēju* noteiktajai fiksētajai likmei. Trešais risinājums paredzēja atlīdzību palielināt pakāpeniski piecu gadu laikā, bet ceturtajā variantā atlīdzības apmērs tika noteikts saskaņā ar uzņēmējdarbības riska valsts nodevas ieņēmumiem un to sadalījumu, ja uzņēmējdarbības riska valsts nodevas likme ir 0,25 lati mēnesī. MK atbalstīja pēdējo koncepcijas variantu.

Saskaņā ar koncepciju TM līdz 2007. gada 1. decembrim bija jāiesniedz MK noteikumu projekti par uzņēmējdarbības riska valsts nodevas apmēru un darbinieku prasījumu garantiju fondā ieskaitāmās nodevas daļu 2008. gadā un par administratora atlīdzības un izmaksu segšanas kārtību juridiskās personas maksātnespējas procesā no MNA šim mērķim piešķirtajiem līdzekļiem.

Abi noteikumu projekti – *Noteikumi par uzņēmējdarbības riska valsts nodevas apmēru un darbinieku prasījumu garantiju fondā ieskaitāmās nodevas daļu 2008.gadā* un *Kārtība, kādā tiek segti izdevumi un administratora atlīdzība juridiskās personas maksātnespējas procesā no valsts aģentūrai "Maksātnespējas administrācija" šiem mērķiem piešķirtajiem līdzekļiem* – tika apstiprināti 2007. gada 11. decembrī, bet stājās spēkā 2008. gada 1. janvārī.

2.5. Komerctiesību politika

2.5.1. Papildināt Komerclikumu ar komercdarījumu tiesisko regulējumu.

2005. gada 16. novembrī MK atbalstīja koncepciju *Par komercdarījumu tiesisko regulējumu* un tajā ietvertu risinājuma variantu, kas paredzēja *Komerclikuma* papildināšanu ar komercdarījumu tiesiskā regulējuma sadaļu atbilstoši likuma sākotnējai iecerei. 2007. gada 15. novembrī grozījumi pieņemti Saeimā pirmajā lasījumā.

Grozījumu mērķis ir papildināt Latvijas tiesību sistēmu ar komercdarījumus regulējošajām tiesību normām. Likumprojekts papildina *Komerclikumu* ar jaunu sadaļu „Komerccdarījumi”, kurā ietverti visi komercdarījumiem kopīgie vispārīgie noteikumi, noteikumi par atsevišķiem komercdarījumu veidiem – komerciālo pirkuma līgumu, glabājuma līgumu, komisijas līgumu un ekspedīcijas līgumu – kā arī noteikumi par atsevišķiem modernajiem komercdarījumu veidiem – līzings līgumu, faktoringa līgumu un franšīzes līgumu.

2.6. Nekustamā īpašuma tiesību politika

2.6.1. Nodrošināt *Kadastra likuma* ieviešanu.

Nekustamā īpašuma valsts kadastra likums stājās spēkā 2006. gada 1. janvārī, un tā ieviešanai bija jāpagatavo vairāk nekā 10 MK noteikumu, kurus izstrādāja 2006. gadā, bet to ieviešana turpinājās arī 2007. gadā.

Šajā periodā MK tika pieņemti *Noteikumi par nekustamā īpašuma objekta noteikšanu*, *Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas pieprasīšanas un izsniegšanas kārtība*, *Noteikumi par dzīvojamās apbūves nekustamo īpašumu grupas kadastrālo vērtību bāzi*, *Noteikumi par lauku nekustamo īpašumu grupas kadastrālo vērtību bāzi* un *Personu sertificēšanas un sertificēto personu uzraudzības kārtība zemes ierīcībā un zemes kadastrālajā uzmērīšanā*.

2007. gadā sadarbībā ar sociālajiem partneriem ir uzsākts darbs pie nepieciešamo likuma grozījumu izstrādes, lai pilnveidotu tā darbību.

2.6.2. Izvērtēt VZD institucionālās reorganizācijas rezultātus.

Ar MK 2005. gada 18. oktobra rīkojumu tika uzdots veikt VZD reorganizāciju līdz 2006. gada 1. janvārim, nododot valsts ģeodēzijas, kartogrāfijas un valsts ģeogrāfiskās informācijas pamatdatu sagatavošanas, infrastruktūras veidošanas un uzturēšanas funkcijas valsts aģentūrai, bet zemes ierīcības un mērniecības funkcijas – valsts kapitālsabiedrībai.

Reorganizācijas rezultātā 2005. gada 9. novembrī ar MK rīkojumu tika dibināta VSIA „Latvijas Valsts mērniece”, kurai tika nodotas zemes kadastrālās uzmērīšanas funkcijas, bet 2005. gada 21. decembrī Aizsardzības ministrijas pārraudzībā tika izveidota VA „Latvijas ģeotelpiskās informācijas aģentūra”, kas pārņēma līdzšinējās VZD funkcijas ģeodēzijā un kartogrāfijā.

Tā rezultātā, izveidojot VSIA „Latvijas Valsts mērniece”, ir atrisināta dienesta statusa neatbilstība Valsts pārvaldes iekārtas likumam un novērsta konkurence starp dienestu kā tiešās pārvaldes iestādi no vienas puses un privāto sektoru, kas arī sniedz mērniecības pakalpojumus, no otras puses, turklāt pašlaik tiek nodrošināta arī mērniecības darbu izpildes metodiskā vadība un kontroles sistēma, ko veic reorganizācijas rezultātā VZD struktūrā izveidotais Mērniecības departaments.

Noslēdzoties reorganizācijai, 2007. gadā VZD tika sagatavots informatīvais ziņojums [Par Valsts zemes dienesta institucionālo reorganizāciju](#), kas tika izskatīts MK 2007. gada 18. decembrī.

2.6.3. Izstrādāt *Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas likumprojektu*.

Lai noteiktu vienotu regulējumu attiecībā uz visiem apgrūtinājumu veidiem un nodrošinātu pašvaldības, valsts institūcijas, objektu turētājus un citas ieinteresētās personas ar aktuālu, publiski pieejamu informāciju par apgrūtinātajām teritorijām un apgrūtinājumus izraisošajiem objektiem, nepieciešams regulējums likuma līmenī. Tādēļ 2007. gadā VZD speciālisti turpināja un pabeidza 2006. gadā iesākto darbu pie [Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas likumprojekta](#) izstrādes, un uzsāka tā saskaņošanas procedūru.

Likumprojekts paredz izveidot vienotu informācijas sistēmu par visu valsts teritoriju, tajā uzkrājot telpiskos un teksta datus par apgrūtinātajām teritorijām, tai skaitā – par aizsargjoslām, kurām ar normatīvajiem aktiem ir noteikti lietošanas tiesību aprobežojumi vai saimnieciskās darbības ierobežojumi, un to robežām, kā arī par objektiem, kuriem nosaka apgrūtināto teritoriju un to robežām. Projekts paredz, ka Apgrūtināto teritoriju informācijas sistēmas pārzinis būs VZD.

Likumprojekts tika izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē 2007. gada 9. augustā un to paredzēts apstiprināt MK 2008. gada pirmajā pusē.

2.6.4. Izstrādāt [Koncepciju ar nekustamo īpašumu saistīto tiesību nostiprināšanas procedūru vienkāršošanai](#).

Koncepcija tika izstrādāta un izsludināta Valsts sekretāru sanāksmē 2007. gada 11. oktobrī, to plānots apstiprināt MK 2008. gada sākumā.

Koncepcijas projektā sākotnēji bija iekļautas astoņas problēmas, norādot uz būtiskākajiem nekustamā īpašuma reģistrāciju kavējošiem faktoriem. Tā kā trim problēmām, kas saistītas ar mērniecību un jauna nekustamā īpašuma veidošanu, tūlītējs risinājums netika piedāvāts, koncepcijā tika saglabātas piecas problēmas, kur TM piedāvā risinājuma variantus, t.i., par valsts un pašvaldību pirkuma tiesībām, nekustamā īpašuma nodokļa nomaksas pārbaudi zemesgrāmatās, informācijas apmaiņu starp valsts reģistriem, valsts un kancelejas nodevu nomaksu, un profesionālu starpnieku iesaistīšanu darījumos.

2.6.5. Izstrādāt *Valsts adrešu reģistra informācijas sistēmas attīstības koncepciju.*

Valsts adrešu reģistrs ir VZD informācijas sistēma, kas nodrošina datorizētu adresācijas objektu uzskaiti teksta un kartes veidā un sistematizēta adrešu saraksta uzturēšanu, kurā katrai adresei piešķirts individuāls un nemainīgs kods. Adrešu Valsts adrešu reģistrā tiek reģistrētas, pamatojoties uz normatīvajiem aktiem un pašvaldību pieņemtajiem lēmumiem par adrešu piešķiršanu.

VZD ir pabeigts darbs pie *Valsts adrešu reģistra informācijas sistēmas modernizācijas koncepcijas* izstrādes, kas paredz Valsts adrešu reģistra informācijas sistēmas esošās programmatūras modernizāciju, lai nodrošinātu un paplašinātu esošās sistēmas funkcijas un novērstu identificētos trūkumus. Koncepcijas rezultātā paredzēts izstrādāt informācijas sistēmu, kas nodrošinās adrešu datu ievadi to rašanās vietā paātrinot datu apriti, datu izplatīšanu, izmantojot VZD datu izplatīšanas vidi, kā arī Valsts informācijas sistēmu savienotāju datu izplatīšanas tīklu. Bez tam modernizētā Valsts adrešu informācijas sistēma iekļaus Valsts un administratīvo robežu pagaidu informācijas sistēmas funkcijas.

2.6.6. Izstrādāt *Koncepciju par būvju tehniskās uzmērīšanas procesa attīstību.*

Pakalpojumu procesu sakārtošanai un optimizācijai būvju kadastrālās uzmērīšanas jomā VZD 2007. gadā pasūtīja pētījumu, ko veica SIA „Ernst&Young Baltic”, par būvju un telpu grupu datu ieguves un tālākas izmantošanas procesa pilnveidošanas iespējām, uzlabojot datu kvalitāti, nodrošinot to aktualitāti un samazinot nepieciešamos resursus.

Pētījumā tika identificēta būvju kadastrālās uzmērīšanas procesa vieta kopējā būvniecības procesā, pastāvošās problēmas, un iespējamie to risinājuma varianti. Nākamais solis būvju kadastrālās uzmērīšanas funkcijas tālākai attīstībai ir *Koncepcijas par būvju kadastrālās uzmērīšanas procesa attīstību* izstrāde, kas ietvertu dažādus attīstības scenārijus un to detalizētu analīzi. Koncepcijas izstrādi paredzēts veikt 2008. gadā.

2.6.7. Integrēt VZD un zemesgrāmatu nodaļu nekustamo īpašumu reģistrācijas procedūras.

Lai vienkāršotu pakalpojumu saņemšanu, 2007. gadā tika turpināts jau iesāktais darbs pie Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatu un Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datu apmaiņas sistēmu pilnveidošanas un datu sinhronizācijas. Tā rezultātā, sākot no 2007. gada jūnija, iedzīvotājiem, veicot darījumus ar zemesgrāmatā ierakstītiem īpašumiem, ja īpašuma sastāvs nav mainījies, vairs nav nepieciešams zemesgrāmatu nodaļā iesniegt kadastra izziņu. Klienta īpašuma tiesību nostiprināšanai nepieciešamos datus no Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas zemesgrāmatu nodaļas saņem elektroniski – tiešsaistes datu pārraides režīmā. Šādas informācijas apmaiņas mērķis ir elektroniski, nepastarpināti nodrošināt apgabaltiesu zemesgrāmatu nodaļas un VZD struktūrvienības ar datiem par nekustamo īpašumu, uzlabot kadastra informācijas sistēmas un datorizētās zemesgrāmatas datu kvalitāti un vienlaicīgi atslogot personas no pienākuma iegūt šo informāciju attiecīgajās iestādēs.

2008. gadā tiks turpināts darbs pie izmaiņām Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā, lai varētu elektroniski saņemt un aktualizēt datus reģistrā.

2.7. Starptautisko un ES tiesību politikas jomā

2.7.1. Izstrādāt ES tiesību pārņemšanas un piemērošanas metodoloģijas rokasgrāmatu.

ES tiesību ieviešanas rokasgrāmatas mērķis ir apkopot galvenos ES tiesību darbības pamatprincipus un svarīgākās Latvijas tiesību sistēmas juridiskās tehnikas prasības, kas jāievēro, lai pilnībā nodrošinātu Latvijai saistošo ES tiesību ieviešanu nacionālajā tiesību sistēmā.

Rokasgrāmatas mērķauditorija ir valsts pārvaldes iestādes, kā arī citas ES tiesību ieviešanā iesaistītās institūcijas, tajā skaitā arī privātpersonas, kas iesaistītas valsts pārvaldes kompetencē esošo jautājumu izpildē. Tā kā ar laiku ES un Latvijas tiesību sistēma un juridiskās tehnikas prasības attīstās, jāņem vērā, ka šajā rokasgrāmatā ietvertā informācija turpmāk var tikt mainīta vai papildināta.

2007. gada laikā rokasgrāmatas izstrāde netika pabeigta, darbs turpināsies arī 2008. gadā.

2.8. Tiesu sistēmas politika

2.8.1. Nodrošināt administratīvo tiesu nolēmumu publiskošanu.

Saskaņā ar grozījumiem [Administratīvā procesa likumā](#), kas stājās spēkā 2007. gada 1. janvārī, TM administratīvo tiesu spriedumi tiek publicēti mājaslapā internetā. Lai šo likuma normu īstenotu, TM [Tiesību teorijas nodaļā](#) tika izveidota speciāla štata vieta.

Tās sprieduma daļas, kuras satur ierobežotas pieejamības informāciju vai kuras ir valsts noslēpuma objekts, nepublicē, bet aizstāj ar norādi, kāpēc attiecīgā nolēmuma daļa nav vispārpieejama. Spriedumi tiek publicēti mājas lapā www.tiesas.lv sadaļā „[Nolēmumu DB](#)”.

2007. gada laikā no informācijas sistēmas //tis.lursoft.lv/ izņemto, rediģēto (izdzēšot fizisko personu datus) un portālā www.tiesas.lv pārpublicēto spriedumu skaits un datu bāzes apmeklētāju skaits parādīts tabulās.

2.1. tabula

Latvijas tiesu portālā www.tiesas.lv publicēto administratīvo tiesu spriedumu skaits 2007. gadā

Mēnesis	Kopā
Janvāris	216
Februāris	290
Marts	247
Aprīlis	245
Maijs	296
Jūnijs	268
Jūlijs	294
Augusts	125
Septembris	228
Novembris	294
Decembris	281
Kopā:	2784

Administratīvo tiesu spriedumu datu bāzes apmeklētāju skaits 2007. gadā

Mēnesis	Administratīvās rajona tiesas spriedumi	Administratīvās apgabaltiesas spriedumi	AT Senāta spriedumi	Kopā
1.	2.	3.	4.	5.
Janvāris*	-	-	-	-
Februāris*	-	-	-	-
Marts*	-	-	-	-
Aprīlis*	-	-	-	-
Maijs	2040	1847	1691	5578
Jūnijs	2853	2467	2442	7762
Jūlijs	2969	2485	3017	8471
Augusts	2826	2433	2874	8133
Septembris	3417	3023	3341	9781
Oktobris	4247	3509	4054	11810
Novembris	4449	3465	3920	11834
Decembris	3009	2450	3374	9474
Kopā:				72843

* par janvāri, februāri, martu un aprīli statistikas informācija nav pieejama Vidējais interneta portāla www.tiesas.lv apmeklētāju skaits dienā ~ 198.

2.8.2. Izstrādāt koncepciju [Mediācijas ieviešana Latvijā](#).

Koncepcijas [Mediācijas ieviešana Latvijā](#) projekta mērķis ir izstrādāt priekšlikumus mediācijas kā patstāvīga civiltiesisku strīdu risināšanas veida attīstībai Latvijā, civilprocesuālās tiesvedības un mediācijas sasaistes (mijiedarbības) nodrošināšanai, piedāvājot tīrās mediācijas modeļa un ar tiesu saistīto mediācijas modeļu ieviešanas risinājumus un norādot uz to sekmīgas īstenošanas priekšnosacījumiem.

Mediācija šajā koncepcijā tiek skaidrota kā pušu sadarbības process, kurā neitrālā persona jeb mediators, izmantojot dažādas metodes un profesionālās prasmes, palīdz strīda pusēm sasniegt brīvprātīgu un pieņemamu strīda risinājumu.

Kā teikts koncepcijas projektā, Latvijā alternatīvo domstarpību risināšanas procesi civiltiesisku strīdu risināšanā, kas vērsti uz vienošanās panākšanu, pašlaik ir nepilnīgi. Lai panāktu, ka strīda puses izmantotu efektīvāko domstarpību risināšanas veidu, kā arī to, lai tiesas process netiktu uzskatīts par vienīgo risinājumu jebkādu domstarpību izšķiršanai, nepieciešams attīstīt izpratni par taisnīguma sasniegšanas iespējām, pilnveidojot un bagātinot domstarpību risināšanas sistēmu ar alternatīvo domstarpību risināšanas veidiem, piemēram, mediāciju.

TM izstrādājusi un atbalsta koncepcijas variantu par mediācijas modeļu pakāpenisku ieviešanu, nenoraidot nevienu no mediācijas modeļiem, taču tiesas atvasinātās mediācijas modelis, kura ietvaros tiesa var ieteikt vai uzlikt par pienākumu pusēm vērsties pie mediatora, atzīstot par primāro. Šis variants paredz, ka mediācija kā patstāvīgs domstarpību risināšanas veids tiek galvenokārt ieviesta ar tīrās mediācijas starpniecību, mediācijas un tiesvedības savstarpējā sasaiste tiek panākta ar tiesas atvasinātās mediācijas veidu, savukārt mediācijas pakalpojuma kvalitātes jautājums tiek risināts attiecībā uz visiem mediācijas modeļiem.

Šis variants vairāk nodrošina mediācijas kā patstāvīga un tiesvedībai līdzvērtīga domstarpību risināšanas veida ieviešanu, kā arī lielāku mediācijas modeļu ieviešanas savstarpējo saskaņotību.

Koncepciju paredzēts iesniegt izskatīšanai MK 2008. gadā.

2.8.3. Izstrādāt Šķīrējtiesu likumprojektu.

Ar 2005. gada 22. augusta tieslietu ministra rīkojumu tika izveidota darba grupa *Šķīrējtiesu likuma* izstrādei, kurā tika iekļauti TM, Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas, Latvijas Zvērinātu advokātu padomes un Rīgas Starptautiskās šķīrējtiesas Prezidija pārstāvji. Likumprojekts 2007. gada 18. oktobrī tika izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē.

Likumprojekts precīzāk regulē šķīrējtiesas izveidošanu, šķīrējtiesnesim izvirzāmās prasības, kā arī šķīrējtiesnešu kandidāta saraksta izveidi, kurā cita starpā norādāma arī katra kandidāta specializācija.

Likumprojekts nosaka gadījumus, kuros strīds nevar tikt nodots izskatīšanai šķīrējtiesā, vienlaikus nosakot, ka strīdu, kurā viena puse ir patērētājs, var nodot izskatīšanai šķīrējtiesai tikai tad, ja pēc strīda rašanās puses noslēgušas vienošanos par strīda izskatīšanu šķīrējtiesā. Ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam rakstiski būs jāinformē patērētāju par tiesībām izvēlēties risināt strīdu tiesā vai šķīrējtiesā, kā arī par tiesībām pārsūdzēt tiesas spriedumu vai tiesas lēmumu par izpildu raksta izsniegšanu. Gadījumā, ja patērētājs piekritis strīda risināšanai šķīrējtiesā, tad vienošanos noformēs rakstveidā atsevišķa līguma veidā. Šis nosacījums nav attiecināma uz līgumiem, kas noslēgti ar patērētājiem pirms *Šķīrējtiesu likuma* spēkā stāšanās brīža.

Vienlaikus likumprojekts paredz, ka no šķīrējtiesas līguma izrietošās prasījuma tiesības nevarēs nodot uz cesijas pamata. Bet, lai aizsargātu personas no nelikumīgiem šķīrējtiesu procesiem un nepieļautu dažādu normu interpretāciju, likumprojektā ir noteikti obligāti elementi, kas ietverami pastāvīgo šķīrējtiesu reglamentos.

Likumprojektā ietverti arī šķīrējtiesas procesa pamatprincipi. Likumprojekts mazinās interešu konflikta rašanās iespēju, nosakot, ka puse ir tiesīga noraidīt šķīrējtiesnesi, ja viņš ir personīgi tieši vai netieši ieinteresēts lietas iznākumā vai ir citi apstākļi, kas rada pamatotas šaubas par viņa objektivitāti un neatkarību.

Likumprojekts tiek virzīts vienlaicīgi ar grozījumiem *Civilprocesa likumā*, kas paredz izslēgt *Civilprocesa likuma* 61. – 65. nodaļu, jo šķīrējtiesu izveidošanas un darbības noteikumus, kā arī šķīrējtiesas procesu, ko līdz šim regulēja *Civilprocesa likums*, regulēs jaunais likums, savukārt *Civilprocesa likums* regulēs šķīrējtiesas nolēmuma piespiedu izpildes kārtību, vienlaikus paredzot tiesības pārsūdzēt arī tiesas lēmumu par izpildu raksta izsniegšanu.

2.8.4. Izstrādāt *Koncepciju par piedziņu valsts labā*.

Ar tieslietu ministra 2007. gada 4. janvāra rīkojumu tika izveidota starpinstiūciju darba grupa, kuras sastāvā tika iekļauti pārstāvji no TM, Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes, Valsts kases, Iekšlietu ministrijas Informācijas centra, Finanšu ministrijas, Bērnu un ģimenes lietu ministrijas, Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas, Finanšu ministrijas, Valsts ieņēmumu dienesta un Valsts policijas.

Darba grupa izvērtēja iespējamus risinājumus tiesu un citu instiūciju nolēmumu par naudas summu piedziņu valsts ienākumos izpildes kārtības uzlabošanai. Tāpat tika vērtēta kārtība, kādā zvērinātam tiesu izpildītājam tiek segta amata atlīdzība lietās par naudas summu piedziņu valsts labā gadījumos, kad parāda piedziņa nav iespējama. Darba grupa analizēja, kā šo jomu pilnveidot, kā nodrošināt sprieduma izpildes izdevumu segšanas vajadzībām nepieciešamo valsts budžeta līdzekļu efektīvu izlietojumu un kā optimizēt pastāvošo uzturlīdzekļu piedziņas izpildes kārtību. Rezultātā darba grupas izstrādāja projektu koncepcijai par piedziņas sistēmas valsts ienākumos uzlabošanu.

Koncepcijas projektā ir ietverti vairāki risinājumi, kas to kompleksas īstenošanas gadījumā ļautu būtiski uzlabot piespiedu izpildes procesu lietās par piedziņu valsts labā.

Proti, lai nodrošinātu piedziņas valsts labā procesa pārskatāmību un iespēju pārraudzīt šī procesa efektivitāti, nepieciešams attiecībā uz visām iestādēm un institūcijām, kas pieņem lēmumus par maksājumu izdarīšanu valsts labā, izstrādāt vienotu kārtību, kādā tiek nodrošināta uzskaitē un kontrole pār pieņemto lēmumu labprātīgu izpildi un piedziņu piespiedu kārtā. Minētā uzdevuma īstenošanai jāveido vienota sistēma, kas ļautu iestāžu pieņemtos lēmumus, ar kuriem personai uzlikts pienākums veikt maksājumu valsts labā, identificēt katrā maksājuma uzdevumā.

Projektā kā viens no pasākumiem, kura īstenošana ļautu būtiski uzlabot piedziņas īstenošanas sistēmu kopumā, iekļauta izpildu lietu reģistra izveide. Minētajā reģistrā tiktu apkopota informācija par visām uzsāktajām izpildu lietām, tajās veiktajām izpildu darbībām un izpildes rezultātiem. Šāda vienota izpildu lietu uzskaites reģistra izveidošana nodrošinātu gan ātru nepieciešamo statistikas datu iegūšanu par nolēmumu izpildi civillietās, krimināllietās daļā par mantiskajām piedziņām un administratīvo pārkāpumu lietās daļā par mantiskajām piedziņām, kā arī izpildes ilgumu, kontroli pār īstenotās piespiedu izpildes efektivitāti, izpildu lietvedības datu reģistrēšanu un uzkrāšanu mūsdienīgā uz tehniskiem līdzekļiem bāzētā izpildu lietu reģistrēšanas un apstrādes sistēmā, kā arī informācijas iegūvi par parādnieku un to uzskaiti.

Tāpat koncepcijā konstatēts, ka šobrīd normatīvajos aktos noteiktie mehānismi uzturlīdzekļu parāda nomaksas veicināšanai, tajā skaitā likumisko procentu noteikšana, kā arī noilguma nepiemērošana šai lietu kategorijai, nav pietiekami efektīvi, lai stimulētu parādniekus pildīt ar likumu un tiesas spriedumu uzlikto pienākumu. Un norādīts, ka, lai veicinātu uzturlīdzekļu parāda piedziņas UGFA labā efektivitāti, izvērtējama papildus ierobežojumu noteikšana parādnieka mantiskajām interesēm un tiesībām, kas saistītas ar mantiska labuma gūšanu. Tādējādi izvērtējama iespēja noteiktos valsts publiskajos reģistros (piemēram, VVDZG, CSDD) izdarīt īpašuma atsavināšanas aizlieguma atzīmi ne tikai attiecībā uz tajos jau reģistrētu parādnieka īpašumu, bet arī vienlaikus ar personas īpašuma reģistrāciju attiecīgajā reģistrā, tādējādi veicinot piedziņas efektivitāti.

Tāpat izvērtējama ierobežojumu noteikšana attiecībā uz dažādu atļauju vai speciālo tiesību, kuru piešķiršanu nodrošina valsts (piemēram, medību atļauja, būvatļauja u.c.), iegūšanu vai to darbību.

Attiecībā uz piespiedu izpildes procesa efektīvizēšanu izpildu lietās, kurās piedziņa tiek izdarīta valsts labā, darba grupa ir apzinājusi divus risinājumus. Viens no tiem – saglabāt šobrīd spēkā esošā piedziņas mehānismu, to pilnveidojot. Piemēram, atvieglojot izpildes nodrošināšanai nepieciešamās informācijas iegūvi no valsts nozīmes publiskajiem reģistriem, nosakot zvērinātiem tiesu izpildītājiem fiksētu atlīdzības summu izpildu lietās par piedziņu valsts labā, kurā piedziņa no parādnieka nav iespējama. Otrs variants paredz jauna piedziņas mehānisma veidošanu izpildes funkciju lietās, kurās veicama piedziņa valsts labā, nododot valsts iestādei, kas, izvērtējot lietderības apsvērumus, lemtu par piedziņas dokumenta nodošanu piespiedu izpildei.

Darba grupa arī apzināja vairākus risinājumus piedziņas sistēmas uzlabošanai Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas labā. Viens no piedāvātajiem risinājumiem paredz nemainīt kārtību, kādā šobrīd tiek īstenota piedziņa Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas labā, nodrošinot zvērinātus tiesu izpildītājus ar fiksētu atlīdzību par veiktajām parādnieka mantas pārbaudēm, vienlaikus diferencējot informācijas pieprasīšanas nepieciešamību un nodrošinot tiesu izpildītājiem uzturlīdzekļu piedziņas lietās atvieglotu piekļuvi ziņām no valsts reģistriem. Savukārt otrs koncepcijas projektā ietvertais risinājums paredz būtiski mainīt šobrīd spēkā esošo piedziņas mehānismu, piedziņas procesā zvērinātu tiesu izpildītāju iesaistot vienīgi tad, kad parādniekam ir konstatēta manta vai ienākumi, uz kuriem vērsta piedziņa.

2.8.5. Izstrādāt tiesību aktu grozījumus, lai ierobežotu juridisko profesiju pārstāvju darbību, ja veikti ētikas pārkāpumi.

Lai vairotu sabiedrības uzticību tiesu sistēmai piederīgo profesiju pārstāvjiem un tiesu sistēmai kopumā, tika nolemts pilnveidot esošo regulējumu, nosakot vienotus ierobežojumus personām, darboties minēto profesiju amatos, t.sk, kuras piespiedu kārtā atstājušas amatu tiesu sistēmai piederīgā profesijā, ieņemt citu amatu visās tiesu sistēmai piederīgās profesijās, ja no disciplinārlietā pieņemtā lēmuma spēkā stāšanās brīža nav pagājuši pieci gadi.

2007. gada 20. decembrī Saeima pieņēma grozījumus *Notariāta likumā*, kas paredz ierobežojumus attiecībā uz darbību šajā brīvajā juridiskajā profesijā, piemēram, ja kriminālprocess par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu pret personu izbeigts uz nereabilitējoša pamata. Tāpat ierobežojumi noteikti personām, kuras sodītas par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, neatkarīgi no sodāmības dzēšanas vai noņemšanas, kuras, pamatojoties uz lēmumu disciplinārlietā, izslēgtas no zvērinātu advokātu vai viņu palīgu skaita, atlaistas no prokurora amata vai atceltas no zvērināta tiesu izpildītāja, viņa palīga amata, zvērināta notāra, viņa palīga amata vai tiesneša amata, kamēr nav pagājuši pieci gadi no brīža, kad lēmums disciplinārlietā stājās spēkā.

TM 2007. gadā ir izstrādājusi attiecīgus priekšlikumus arī grozījumiem *Advokatūras likumā*, kas paredz ierobežojumus attiecībā uz darbību šajā brīvajā juridiskajā profesijā, kas ir saskaņoti ar Latvijas Zvērinātu advokātu padomi un tiks iesniegti Saeimā.

2007. gada 16. oktobrī TM iesniedza Saeimā priekšlikumu grozījumiem *Tiesu izpildītāju likumā* par ierobežojuma noteikšanu attiecībā uz personām, kuras vēlas ieņemt zvērināta tiesu izpildītāja amatu. Likuma grozījumus Saeima pieņēma 2007. gada 20. decembrī.

Priekšlikumu par šāda veida ierobežojumu noteikšanu attiecībā uz personām, kuras vēlas ieņemt prokurora amatu, TM 2007. gada 10. decembrī iesniedza Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijai kā grozījumu *Prokuratūras likumā*.

TM uzsāka darbu arī pie attiecīgu priekšlikumu sagatavošanas grozījumiem likumā *Par tiesu varu*, nosakot, ka par tiesneša amata kandidātu nevar būt personas, kuras, pamatojoties uz lēmumu disciplinārlietā, atceltas no tiesneša amata, atceltas no zvērināta tiesu izpildītāja, zvērināta tiesu izpildītāja palīga, zvērināta notāra, zvērināta notāra palīga, izslēgtas no zvērinātu advokātu vai zvērinātu advokātu palīgu skaita vai atlaistas no prokurora amata un no lēmuma disciplinārlietā spēkā stāšanās brīža nav pagājuši pieci gadi.

2.8.6. Izstrādāt *Koncepciju par valsts testamentu reģistra izveidi.*

2007. gada 30. augustā tika izveidota darba grupa, kuras mērķis bija izstrādāt *Koncepciju par valsts testamentu reģistra izveidi.*

Izvēloties taisīt publisku testamentu, kā arī nododot glabājumā privātu testamentu, viens no testatora mērķiem ir gūt pārliecību, ka pēc viņa nāves šis pēdējās gribas rīkojums tiks atrasts. Latvijā spēkā esošās tiesību normas pašlaik nenodrošina efektīvu minētā procesa norisi, atstājot to ieinteresēto personu – mantinieku, legatāru – ziņā. Tādēļ darba grupas uzdevums ir izveidot sistēmu, kas pēc mantojuma atstājēja nāves garantētu sabiedrības informētību par pēdējās gribas rīkojuma esamību un atvieglotu ieinteresēto personu centienus atrast testamentu pēc mantojuma atstājēja nāves. Šāda sistēma arī veicinātu mantojuma atstājēja uzticību spēkā esošajai tiesību sistēmai, kas nodrošina pēdējās gribas izpildi.

Koncepcijas izstrāde turpināsies arī 2008. gadā.

2.8.7. Pilnveidot notāru amata darbības tiesisko regulējumu, ņemot vērā ekonomisko situāciju valstī un izvērtējot iespējamās zvērinātu notāru darbības, kurām paredzēt maksimālās amata atlīdzības taksas.

2006. gada jūnijā MK uzdeva TM kopā ar Finanšu ministriju, Ekonomikas ministriju, Bērnu un ģimenes lietu ministriju, Latvijas Zvērinātu notāru padomi un Konkurences padomi pārskatīt un iesniegt aktualizētu MK noteikumu projektu par zvērinātu notāru amata atlīdzības taksēm.

Noteikumu projekts jāizstrādā, ņemot vērā ekonomisko situāciju valstī, izvērtējot iespējamās zvērinātu notāru darbības, kurām paredzēt maksimālās amata atlīdzības taksas un, ja nepieciešams, sagatavojot grozījumus citos normatīvajos aktos.

Minētā uzdevuma izpildei tika izveidota darba grupa, kura izstrādāja informatīvo ziņojumu ar visu konstatēto problēmu apkopojumu. Informatīvā ziņojuma projektā cita starpā ir paredzēta metodika zvērinātu notāru amata atlīdzības taksu apmēra noteikšanai, kas būtu iestrādājama normatīvajos aktos, kā arī MK noteikumu Nr. 534 *Noteikumi par zvērinātu notāru amata atlīdzības taksēm* pārskatīšanas laikā 2008. gadā paredzēts ņemt vērā ekonomisko situāciju valstī, palielinot pašreizējās zvērinātu notāru amata atlīdzības taksas par 10 %.

2.8.8. Nodrošināt Tiesu ekspertu likuma ieviešanu.

Lai izstrādātu *Tiesu ekspertu likuma* ieviešanai nepieciešamos MK noteikumus, 2007.gada 18. janvāra ar tieslietu ministra rīkojumu tika izveidota darba grupa. Minētā darba grupa izstrādāja kopumā septiņus MK noteikumu projektus:

- 1) 2007. gada 13. novembrī MK pieņēma Noteikumus par tiesu iestāžu ekspertīžu sarakstu;
- 2) Tika izstrādāti MK noteikumi Tiesu ekspertu padomes nolikums. Tiesu ekspertu padome ir tiesu ekspertu pārvaldības un uzraudzības institūcija, kuras mērķis ir nodrošināt objektīvu un zinātniski pamatotu tiesu ekspertīžu veikšanu. Padome ir atbildīga par sertificēto tiesu ekspertu darbību valstī un rūpējas par ekspertu profesijas prestižu. Projektā noteiktas Tiesu ekspertu padomes funkcijas un pilnvaras, kā arī padomes sastāvs un darba organizēšanas kārtība.
- 3) Tika izstrādātās noteikumu projekts Tiesu ekspertu specialitāšu klasifikators. Projekts apstiprina un sniedz detalizētu skaidrojumu par specialitātēm, kuras saskaņā ar *Tiesu ekspertu likumu* ir uzskatāmas par tiesu ekspertu specialitātēm, proti, tiesu ekspertīžu joma, kurai ir kopējs izpētes priekšmets, līdzīgi izpētes objekti un metodes un kurā eksperts apguvis nepieciešamās zināšanas.
- 4) Izstrādāts noteikumu projekts Tiesu ekspertu disciplinārlietu izskatīšanas un sodu piemērošanas kārtība. Projektā noteikti vienoti principi un procedūra, izskatot disciplinārlietas un piemērojot disciplinārsodus tiesu ekspertiem. Projekts regulē disciplinārlietas izskatīšanas, lēmuma pieņemšanas un paziņošanas, kā arī disciplinārlietu materiālu reģistrēšanas un uzglabāšanas kārtību.
- 5) Izstrādāts noteikumu projekts Tiesu ekspertu sertifikācijas un resertifikācijas kārtība. Normatīvā akta mērķis ir noteikt vienotu sertifikācijas un resertifikācijas kārtību tiesu ekspertiem, sertifikācijai nepieciešamo minimālo zināšanu apjomu, tiesu eksperta sertifikāta darbības apturēšanas un sertifikāta atņemšanas kārtību. Sertifikācijas kārtība stāsies spēkā 2009. gada 1. janvārī.
- 6) Izstrādāts noteikumu projekts Valsts tiesu ekspertu mācību maksas un kvalifikācijas paaugstināšanas izdevumu segšanas un atmaksāšanas kārtība. Projektā reglamentēta kārtība, kādā valsts tiesu ekspertīžu iestāde sedz mācību gada maksu valsts tiesu ekspertam, kas saistīta ar amata pienākumu izpildei nepieciešamo zināšanu iegūšanu

valsts akreditētā augstākās izglītības iestādē vai izglītības iestādē ārvalstīs un izdevumus, kas saistīti ar kvalifikācijas paaugstināšanu, kā arī mācību gada maksas un izdevumu atmaksāšanas kārtību.

- 7) Izstrādāts noteikumu projekts [Noteikumi par Valsts tiesu ekspertīžu biroja maksas pakalpojumu cenrādi.](#)

2.8.9. Ieviest zvērinātu notāru un tiesu izpildītāju sistemātiskas kvalifikācijas pārbaudes sistēmu.

2007. gada 20. decembrī Saeima pieņēma grozījumus [Notariāta likumā](#). Līdz ar to tika ieviestas zvērinātu notāru regulārās kvalifikācijas pārbaudes, kas norit ne retāk kā reizi piecos gados ar uzdevumu noteikt zvērināta notāra zināšanas un prasmes, kas nepieciešamas zvērināta notāra profesionālās darbības veikšanai. Tas nepieciešams, lai veicinātu zvērinātu notāru nepārtrauktu profesionālās un akadēmiskās kvalifikācijas celšanu visas zvērināta notāra prakses laikā un uzlabotu zvērinātu notāru sniegtās juridiskās palīdzības kvalitāti.

Saskaņā ar [Notariāta likumu](#) zvērināti notāri līdz 2008. gada 31. jūlijam pēc zvērinātu notāru apmācības programmas apgūšanas kārtos atestāciju, kas uzskatāma par pirmo kvalifikācijas pārbaudi. TM sadarbībā ar Latvijas Zvērinātu notāru padomi veiks virkni pasākumu, lai minētā kvalifikācijas pārbaude noritētu.

2007. gadā arī izstrādāti grozījumi [Zvērinātu tiesu izpildītāju likumā](#) nolūkā veicināt zvērinātu tiesu izpildītāju nepārtrauktu kvalifikācijas celšanu noteikts pienākums visiem zvērinātiem tiesu izpildītājiem reizi piecos gados kārtot regulāro kvalifikācijas eksāmenu. Tie stājās spēkā 2008. gada janvārī. Lai to īstenotu, TM tiek izstrādāti MK *Noteikumi par zvērinātu tiesu izpildītāju kvalifikācijas eksāmena norises un vērtēšanas kārtību.*

2.8.10. Izstrādāt koncepcijas projektu par juridiskās palīdzības nodrošināšanas ekonomisko pamatojumu un pieejamību reģionos.

No 2007. gada 31. janvāra līdz 21. maijam pēc JPA pasūtījuma tika veikts pētījums „Ekonomiskā pamatojuma izstrāde Juridiskās palīdzības administrācijas struktūrvienību izveidošanai Latvijas reģionos”. Minētā pētījuma rezultātus paredzēts izmantot koncepcijas projekta izstrādē.

Ņemot vērā, ka valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sistēma ir ieviesta un strādā no 2005. gada 1. jūnija un ka pēc tās ieviešanas ir nepieciešams uzkrāt un analizēt attiecīgo praksi, kā arī ņemot vērā, ka MK atbalstīja finanšu ministra iesniegto [Zinojumu par patēriņa cenu inflācijas attīstību un samazināšanas priekšlikumiem](#), TM lietderības apsvērumu dēļ pieņēma lēmumu minētās koncepcijas izstrādes termiņu pārcelt uz 2009. gadu.

2.8.11. Noteikt advokātu aicināšanas kārtību aizstāvības nodrošināšanai kriminālprocesā.

2007. gadā TM izstrādāja grozījumus vairākos likumos – [Advokatūras likumā](#), [Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumā](#), [Kriminālprocesa likumā](#), kas paredz efektīvāku advokātu aicināšanas modeli aizstāvības nodrošināšanai kriminālprocesā.

Likumprojekti 2007. gada oktobrī tika iesniegti Saeimā. 2007. gada 24. oktobrī tie atbalstīti pirmajā lasījumā.

Priekšlikumu likumprojektiem izstrādāšana tiks turpināta arī 2008. gadā.

2.9. Tiesību aktu kvalitātes un pieejamības politika

2.9.1. Izstrādāt *Likumprojektu izstrādes koordinācijas koncepciju.*

Koncepcija tika izstrādāta ļoti visaptveroša un piedāvāja konceptuāli jaunu redzējumu par likumdošanas procesa efektivizāciju, izmantojot mūsdienu informācijas tehnoloģiju iespējas. Lai šo koncepciju ieviestu dzīvē, bija nepieciešams, gan visu ministriju, gan Valsts kancelejas, gan Saeimas saskaņota sadarbība, bet, diemžēl, atsevišķas institūcijas vēl nebija gatavas iesaistīties šajā projektā un līdz ar to, koncepcija šobrīd nav praktiski ieviešama un tās tālāka virzība pagaidām apturēta.

2.9.2. Izstrādāt normatīvo aktu izstrādes rokasgrāmatu.

2007. gada 12. oktobrī tika noslēgts līgums, saskaņā ar kuru tika izstrādāts materiāls par likumprojektu izstrādi normatīvo aktu izstrādes rokasgrāmatai. Ņemot vērā iesniegto materiālu, 2007. gadā tika uzsākta rokasgrāmatas izstrāde, kas turpināsies arī 2008. gadā.

2.10. Tieslietu nozares kopējās iniciatīvas

2.10.1. Izstrādāt un uzsākt ieviest *Koncepciju par ministrijas un tās padotības iestāžu dokumentu elektronisko pārvaldību (digitalizāciju).*

2007. gadā tika rasti līdzekļi, lai veiktu auditu *TM un tās padotības iestāžu Informācijas sistēmu novērtējums un analīze*. Audits tiks pabeigts 2008. gada sākumā. Ņemot vērā auditoru ieteikumus un secinājumus, TM uzsāks darbu pie minētās koncepcijas.

2.10.2. Nodrošināt projekta *Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas finansiālās pārvaldes procedūru optimizācija un uzlabošana ietvaros izstrādāto risinājumu ieviešanu vadības sistēmu pilnveidošanai.*

2007. gadā tika pabeigta 2004. gada Pārejas programmas projekta „Tieslietu ministrija” ieviešana. Projektā piešķirtais ES finansējums bija 1 231 000 eiro, savukārt līgumi tika noslēgti par summu 1 042 004,15 eiro.

Projekta mērķis bija nodrošināt uz attīstību un rezultātu sasniegšanu vērstu tieslietu sistēmas darbību. Šī mērķa īstenošanai TM definēja uzdevumus un projekta ieviešanu sadalīja divās komponentēs:

- 1) ieviest personāla resursu pārvaldi, kas iekļauj sevī arī personāla apmācību,
- 2) izveidot uz veiktspēju balstītu finansiālo pārvaldi.

Pārejas programmas 2004. gada projekta „Tieslietu ministrija” realizācijai, TM noslēdza divus līgumus.

2006. gada 14. februārī ar SIA „Ernst&Young Baltic” par pakalpojumu sniegšanu 497 108,00 eiro apjomā. Līguma beigu termiņš bija 2007. gada 14. augusts. Līguma gaitā tika izstrādātas TM un UR *QPR* portāla *Balanced ScoreCard*, *CostControl* un *ProcessGuide* programmatūras, to lietojuma vadlīnijas u.c. metodiski materiāli.

Lai sekotu TM darbības stratēģijā 2007. – 2009. gadam noteikto tieslietu nozares uzdevumu izpildei un rādītāju izmaiņu statistikai, 2007. gadā, izmantojot programmatūru *Balanced ScoreCard*, tika izveidota tieslietu nozares rādītāju karte, kā arī to aktuālo vērtību ievadīšana programmā, tādējādi nodrošinot operatīvu un uz aktuāliem datiem balstītu nozares situācijas analīzes iespēju. 2007. gadā tika uzsākta SIA „Ernst&Young Baltic” izstrādātā TM esošo procesu modeļa tālāka pilnveide, kuras mērķis ir, izmantojot procesu mērīšanas pieeju

stratēģisko mērķu griezumā, pārvaldīt būtiskākos TM procesus un vadīt riskus. Tas ļaus uzlabot ministrijas kā vadošās valsts pārvaldes iestādes tieslietu nozarē darbības efektivitāti un līdz ar to sekmētu visas nozares stratēģisko mērķu īstenošanu.

Savukārt 2006. gada 29. jūnijā tika noslēgts līgums ar *Deutsche Stiftung für Internationale Rechtliche Zusammenarbeit* par summu 544 896,15 eiro. Līguma beigu termiņš bija 2007. gada 29. jūnijs. Komponentes ietvaros izstrādāti ieteikumi TM darba samaksas pilnveidošanai, darbinieku novērtēšanai u.c. metodiskie ieteikumi.

3. Pārskata gadā apstiprināto budžeta programmu un apakšprogrammu rezultātīvo rādītāju izpildes analīze

3.1. tabula

Pārskats par budžeta programmas „Centrālais aparāts” rezultātīvo rādītāju izpildi 2007.gadā.

Rezultātu un rezultātīvo rādītāju nosaukums	Skaitis/apjoms gadā	Faktiskā izpilde	Paskaidrojums
Centrālais aparāts			
Administratīvā darbības spēja			
Iestāžu skaits	1	1	
Amata vietu skaits	290	268	Ministrijas amatu saraksts ar 268 amata vietām tika apstiprināts 2007.gada 12.aprīlī (spēkā no 01.05.2007.). 2006. gada beigās tika plānots ministrijas štata pieaugums no 202 līdz 290 amata vietām. Tam tika veikts arī finanšu pieprasījums. Amata vietu pieaugums tika plānots pakāpeniski: ar 01.01.2007. tas palielinājās līdz 227 amata vietām, ar 01.05.2007. – līdz 268 amata vietām. Nākamais pieaugums līdz 290 amata vietām bija plānots 2007. gada rudenī. Tomēr sakarā ar Ministru kabineta 2007. gada 2. oktobra lēmumu un ņemot vērā atļauju ministriem Finanšu ministrijas aprēķinātā darba samaksas fonda pieauguma ietvaros pārdalīt šo pieaugumu konkrētām strādājošo kategorijām, kurām darba samaksa ir mazāka par 400 latiem mēnesī, nebija iespējams turpināt plānoto amata vietu pieaugumu, jo pat pie noteikto algu līmeņa 290 amata vietas nebūtu iespējams finansēt. 2007. gada 28. decembrī neizpildītas bija 27 amata vietas. Septiņām no tām noritēja konkursi, bet sešām amata vietām konkursus tika plānots izsludināt 2008. gada sākumā. Atlikušajiem vakantajiem amatam 2007. gada beigās konkursi beidzās bez rezultātiem vai darbinieku štata vietām tiek meklēti darbinieki ne konkursa kārtībā, jo saskaņā ar Tieslietu ministrijas iekšējās darba kārtības noteikumiem vakanta darbinieka amatam var neorganizēt konkursu.
Politikas rezultāti:			

Iesniegumi par apstrīdētajiem administratīvajiem aktiem (tieslietu nozarē)	180	122	Rādītājs tika noteikts, ievērojot strauju lēmumu par apstrīdēto administratīvo aktu skaita pieaugumu 2006. gadā (81 lēmums), salīdzinot ar 2005. gadu (46 lēmumi), kā arī tika paredzēts, ka būtiski pieaugs Juridiskās palīdzības administrācijas pieņemto lēmumu apstrīdēšanas skaits (JPA tika izveidota 2006. gadā 1. janvārī un tika uzskatīts, ka, būtiski pieaugot JPA klientu skaitam 2007. gadā, pieaugs arī tās lēmumu apstrīdēšanas gadījumu skaits), taču tas nenotika. Tendence pieaugt iesniegumu par administratīvā akta apstrīdēšanu saglabājas, kaut gan ne tik lielos apjomos kā tika prognozēts. TM 2007. gadā pieņemti 102 lēmumi par apstrīdēto administratīvo aktu. Iesniegumu skaits atšķiras no lēmumu skaita, jo par vairākiem vienas personas iesniegumiem, ar kuriem apstrīd vairākus atsevišķus, bet savstarpēji saistītus administratīvos aktus, vairāk kārt tika pieņemts viens lēmums.
To gadījumu īpatsvars, kad ES Padomē nolemtais atbilst Latvijas pozīcijai (%)	72	70	Rādītāja izpilde atbilst prognozei.
Notificēto direktīvu īpatsvars (%)	99,1	99,65	Rādītājs ir uzlabots, kas nozīmē, ka valstī kopumā ir precīzāk un efektīvāk nodrošināta savlaicīga direktīvu pārņemšana un informācijas nosūtīšana Eiropas Komisijai.
Darbības rezultāti:			
Izstrādāti politikas plānošanas dokumenti	7	6	Rādītāja vērtība ir mazāka nekā plānots, jo norisinājās ilgs koncepcijas projekta „Tiesību aktu vienotā sistēma” saskaņošanas process, koncepcijas projekts prezentēts Saeimas Juridiskajam birojam 2007. gada 19. decembrī. 2008. gada 21. februāra Valsts sekretāru sanāksmē koncepcijas projekts atsaukts.
Veikti pētījumi	9	18	2007. gadā no pētījumu veikšanai paredzētā finansējuma apmaksāti 18 pētījumi. Šāda situācija izveidojusies, jo TM darbības stratēģija 2007.-2009. gadam, kurā 2007. gadam tika plānots veikt deviņus pētījumus, tika izstrādāta 2006. gada vasarā un apstiprināta ar 2006. gada 3.novembrī Ministru kabineta rīkojumu Nr. 860. Savukārt 2006. gada decembrī pēc ministrijas sektoru pieteikumu par 2007. gadā veicamajiem pētījumiem izvērtējuma, tika akceptēts lielāks 2007. gadā veicamo pētījumu skaits – 19. Attiecīgi arī līdzekļi pētījumu veikšanai 2007. gada budžetā tika plānoti atbilstoši nepieciešamībai veikt 19 pētījumus, kuros ietilpst deviņi stratēģijā plānotie, kā arī citi papildus pētījumi, kuru veikšanas nepieciešamība stratēģijas izstrādes procesā 2006. gada vidū vēl nebija identificēta, bet atklājās 2006. gada beigās saistībā ar 2007. gadā plānoto vairāku

			likumprojektu un politikas plānošanas dokumentu izstrādes plānošanu. Savukārt, sniedzot informāciju Finanšu ministrijai Ministru kabineta 13.11.2007. noteikumu Nr.749 „Noteikumi par valsts budžeta iestāžu un pašvaldību gada pārskatu sagatavošanas kārtību” izstrādes procesā, tika izmantoti Tieslietu ministrijas iestādes darbības stratēģijā 2007.-2009. gadam noteiktie rādītāji.
Izstrādāto normatīvo aktu projekti	80	70	Rādītāja vērtība 2007. gada beigās ir nedaudz mazāka, nekā plānots gada sākumā, taču nepieciešamo normatīvo aktu projekti ir izstrādāti.
Apstrādāti civilstāvokļa aktu otrie eksemplāri (tūkst.)	77	72	Rādītāju vērtība ir atkarīga no reģistrēto dzimušo personu, reģistrēto, mirušo personu un reģistrēto laulību skaita
Ministrijas dalība ES un EK darba grupu sanāksmēs (sanāksmju skaits)	120	130	Rādītāja izpilde atbilst prognozei.
Ministrijas dalība starptautiskajos forumos (forumu skaits)	35	25	Nemot vērā ierobežoto finansējumu, ministrija samazināja dalību starptautiskos pasākumos, dodot priekšroku visbūtiskākajiem.
EKT lietas, kurās Latvija piedalās	10	12	Rādītāja izpilde atbilst prognozei. Atšķirība starp prognozēto un faktisko rādītāja izpildi pamatota ar to, ka EKT lietu skaits, kurās piedalās Latvija, ir atkarīgs arī no citu dalībvalstu, ES iestāžu vai privātpersonu EKT iesniegto prasību skaita, kas skar Latvijai būtiskas intereses.
Sniegti atzinumi par citu ministriju normatīvo aktu projektiem	2200	2493	Gada laikā sniegts par 293 atzinumiem, jeb par 12% atzinumu vairāk nekā plānots, jo 2007. gadā pieauga valsts sekretāru sanāksmē izsludināto tiesību aktu projektu apjoms.

4. Iestādes sniegtie pakalpojumi

Vienīgos maksas pakalpojumus TM sniedz [Dzimtsarakstu departaments](#).

2007. gadā Dzimtsarakstu departamentā, pamatojoties uz civilstāvokļa reģistriem, pēc personu rakstiska iesnieguma tika gatavoti, izsniegti vai izsūtīti civilstāvokļa aktu reģistrāciju apliecinājoši dokumenti – atkārtotas dzimšanas, laulības un miršanas apliecības, izziņas vai izraksti no civilstāvokļa reģistriem. Šie dokumenti tiek pieprasīti galvenokārt personu radniecības pierādīšanai mantojuma lietās, jo pašlaik ļoti aktuāla ir arī dzimtu vēstures pētīšana.

2007. gadā sagatavotas 1223 atkārtotas apliecības un 3506 izziņas un izraksti no reģistriem. Dokumenti izsniegti apmeklētāju pieņemšanas laikos, kā arī izsūtīti novadu, pilsētu un pagastu dzimtsarakstu nodaļām izsniegšanai pieprasītajam atbilstoši dzīves vietai. Uz ārvalstīm dokumenti sūtīti starptautiskajos līgumos paredzētajā kārtībā vai ar Ārlietu ministrijas Konsulārā departamenta starpniecību.

2007. gadā TM Dzimtsarakstu departamentā uz vietas ir izsniegtas 500 atkārtotas civilstāvokļa reģistrācijas apliecības, par kurām ar kredītiestāžu starpniecību ir iekasēta valsts nodeva. Valsts nodevas apmēru nosaka MK 2005. gada 28. jūnija noteikumi Nr. 457 [Noteikumi par valsts nodevas par civilstāvokļa reģistrācijas apmēru un maksāšanas kārtību](#).

Izziņu un izrakstu no civilstāvokļa reģistriem izsniegšanu departaments realizē kā maksas pakalpojumu saskaņā ar MK 2005. gada 26. aprīļa noteikumiem Nr. 281 [Noteikumi par Tieslietu ministrijas maksas pakalpojumu cenrādi](#). Pārskata periodā departamentā uz vietas ir izsniegti 2338 izraksti no civilstāvokļa reģistriem un 1168 izziņas (negatīvas), par ko iekasēti un ieskaitīti TM kontā 2677 LVL.

2007. gada 18. decembrī ir pieņemti jauni MK [Noteikumi par Tieslietu ministrijas sniegto maksas pakalpojumu cenrādi](#). Informācija par iekasētajām summām saskaņā ar šiem noteikumiem tiks iekļauta TM 2008. gada publiskajā pārskatā.

5. Pārskata gadā īstenotās jaunās politikas iniciatīvas

2007. gadā TM saņēma papildu finansējums prioritārajiem pasākumiem – jauno politikas iniciatīvu realizēšanai.

5.1. Penitenciārās sistēmas darbības nodrošināšana un attīstība

Šīs JPI realizēšanai TM no valsts budžeta saņēma finansējumu 4 588 926 Ls apmērā. Tai skaitā valsts investīciju projekta IA-23 „Latvijas cietumu slimnīca Olaines cietums būvniecība” pabeigšanai, no 2007. gada 1. augusta Latvijas Cietuma slimnīcu pārceļot no Centrālcietuma uz jauno Olaines cietuma telpu – 3 554 991 Ls; materiālās palīdzības nodrošināšanai notiesātajiem, kuri atbrīvojas no brīvības atņemšanas iestādēm tika piešķirti 83 935 Ls; sociālās uzvedības korekcijas programmu attīstība un sociālās rehabilitācijas centru darbības nodrošināšanai – 586 000 Ls; Vienotas IeVP un VPD informācijas sistēmas par notiesātajām personām izveidei – 214 000 LVL, bet izlīguma institūta ieviešana kriminālprocesā – 150 000 Ls.

5.2. Tiesu personāla un infrastruktūras attīstība

Minētā JPI realizēšanai TM no valsts budžeta saņēma 7 638 934 Ls. Tajā skaitā darba samaksas paaugstināšanai un apmācībai tiesnešiem un tiesu darbiniekiem tika piešķirti 4 803 244 Ls; izmeklēšanas tiesnešu darbības nodrošināšanai – 600 000 Ls; Tiesu informācijas sistēmas attīstībai un datortehnikas uzturēšanai – 330 000 Ls; VTEB izmantoto metožu akreditācijai atbilstoši starptautiskajam standartam ISO 17025 – 200 000 Ls; VTEB un JPA administratīvās kapacitātes celšana – 550 000 Ls; Administratīvās apgabaltiesas tiesas ēkas pārvietošana uz Jēzusbaznīcas ielu 6, Rīgā – 107 695 Ls; valsts nekustamo īpašumu nodošana TNA valdījumā – 397 751 Ls.

Līdzfinansējuma nodrošinājums PHARE projektam *Strīdu izšķiršanas sistēmas un praktizējošu juristu apmācība* tika piešķirti 7157 Ls, zaudējumu atlīdzināšana nepamatoti aizturētajām, arestētajām un notiesātajām personām – 30 000 Ls, bet amata vietu izveide apgabaltiesu un rajona (pilsētu) tiesās saskaņā ar likumu [Par tiesu varu](#) – 613 087 Ls.

5.3. Tieslietu ministrijas kompetencē esošo reģistru attīstība

Šīs prioritātes īstenošanai TM no valsts budžeta līdzekļiem saņēma 1 052 241 Ls. Tai skaitā UR, PV un RLP reģistru un elektronisko pakalpojumu un informācijas atkalizmantošanas attīstībai – 152 241 Ls; Kadastra informācijas sistēmas attīstībai – 428 000 Ls; īpašumu uzmērīšanai un reģistrācijai bijušajiem īpašniekiem un viņu mantiniekiem – 100 000 Ls; VZD un zemesgrāmatu nodaļu nekustamo īpašumu reģistrācijas procedūru integrēšana – 56 848 Ls.

Kadastra datu kvalitātes novērtēšanai un uzlabošanai tika piešķirti 190 000 Ls, Valsts adrešu reģistra programmatūras izstrāde – 25 000 Ls un tieslietu nozarē izmantoto nekustamo īpašumu vienota finansēšanas modeļa ieviešana – 100 152 Ls.

5.4. Juridiskās palīdzības sniedzēju takses palielināšana par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu

Prioritātes ieviešanai TM no valsts budžeta līdzekļiem saņēma finansējumu 330 473 Ls apmērā.

5.5. Tieslietu ministrijas padotības iestāžu administratīvās kapacitātes celšana

Prioritātes īstenošanai TM no valsts budžeta saņēma finansējumu 5 656 317 Ls apmērā.

No šīs summas 95 338 Ls tika paredzēti likumdošanas kvalitātes attīstībai, tai skaitā pētījumu veikšanai un plānošanas dokumentu izstrādei – 70 000 Ls un maksājumu veikšanai starptautiskās organizācijās – 25 338 LVL.

Valsts nozīmes pasākumu organizēšanai un to drošības nodrošināšanai svētvietā Aglonā tika piešķirts finansējums 32 943 Ls apmērā, bet „Microsoft” datoru programmatūru noma un regulāra atjaunošana – 656 029 Ls.

6. Vadības un darbības uzlabošanas sistēmas

2007. gadā TM [Iekšējā audita nodaļa](#) darbs tika organizēts saskaņā ar apstiprināto audita stratēģisko plānu un audita sistēmu riska novērtējumu, kā arī iekšējā audita gada plānu.

TM ir izveidota iekšējā audita sistēma un pārskata gadā tieslietu ministrs noteica ministrijas Iekšējā audita nodaļas audita darba apjomu. Atbilstoši tieslietu ministra rīkojumiem tika noteiktas tās padotības iestādes, kurās jāizveido savas iekšējā audita struktūrvienības, kā arī tās, kurās iekšējā audita veikšanu jānodrošina ministrijas Iekšējā audita nodaļai.

Kopumā ministrijas iekšējā audita nodaļā un ministrijas padotībā esošajās iekšējā audita struktūrvienībās ir izveidota iekšējās kontroles sistēma, kas darbojas atbilstoši MK 2003. gada 19. augusta noteikumiem Nr. 466 „[Noteikumi par iekšējās kontroles sistēmas izveidošanas pamatprasībām](#)” un tiek pilnveidota un uzlabota, tomēr atsevišķos gadījumos ir konstatēti trūkumi.

Pārskata periodā tika iepļānoti deviņi auditi, no tiem pieci tika pabeigti un tiem sastādīti noslēguma audita ziņojumi. Auditēto rezultāti apkopoti audita ziņojumu projektos un tie iesniegti auditētajām struktūrvienībām izskatīšanai un izvērtēšanai.

Pārskata gadā TM un deviņās padotības iestādēs veikts esošo informācijas sistēmu un to darbības nodrošināšanas audits. Audita laikā tika noteikti iespējamie informācijas sistēmu integrācijas un standartizācijas risinājumi noteiktajām informācijas sistēmas kategorijām, balstoties uz to pielietojumu un nozīmi kopējā TM un tās padotībā esošo iestāžu darbībā.

Turpinot ieviest projekta „Latvijas Republikas Tieslietu ministrijas finansiālās pārvaldes procedūru optimizācija un uzlabošana” gaitā izstrādāto risinājumu vadības sistēmu pilnveidošanai, daudz darba tika veltīts stratēģijas ieviešanas un procesu kontroles modeļa *QPR Process Guide* darba aktivizēšanā un popularizēšanā. *QPR Process Guide* ir tehnisks risinājums procesu analīzei, plānošanai, ieviešanai un uzraudzībai. Ikviens TM darbinieks šajā sistēmā var redzēt, kā jāizpilda kāds process, kura darbība pēc kārtas seko, ar ko jāsaņem attiecīgie dokumenti, kuri kolēģi no citām struktūrvienībām jāiesaista, lai darbs ritētu uz priekšu raitāk utt. Sistēma parāda, vai nospraustie mērķi ir sasniegti, kuri rezultāti uzlaboti, vai gluži otrādi – kļuvuši sliktāki, ko nepieciešams uzlabot utt.

Papildus TM tiek ieviests arī tehnisks risinājums *QPR Cost Control* – tas ir instruments resursu analīzei un plānošanai. Sistēmas ieviešanas laikā radīta izpratne par to kādi resursi attiecināmi uz rezultātu un kā šos resursus aprēķināt un uzskaitīt.

Turpmākā projekta gaitā paredzēts iedzīvināt stratēģijas, budžeta un rezultātu sasaisti, noteikt budžeta ietvaros izpildāmo rezultātu apjomu, modelēt budžetu, pamatojoties uz plānoto rezultātu apjomu un to izpildei nepieciešamiem resursiem, kā arī aprēķināt ministrijas funkciju un rezultātu pašizmaksu.

7. Padotībā esošās iestādes

Datu valsts inspekcija

DVI veic personu datu aizsardzības uzraudzību saskaņā ar [Fizisko personu datu aizsardzības likumu](#), kā arī [Informācijas atklātības likuma](#) ievērošanas uzraudzību un uzticamu sertifikācijas pakalpojumu sniedzēju akreditāciju un uzraudzību, uzrauga datu aizsardzību elektronisko sakaru nozarē saskaņā ar [Elektronisko sakaru likumu](#), kā arī uzrauga nevēlama komerciāla paziņojuma sūtīšanas aizlieguma ievērošanu.

2007. gadā DVI veica pasākumus personas datu aizsardzības jomā, lai nodrošinātu Latvijas pievienošanās Šengenas valstu zonai. DVI pienākums ir nodrošināt neatkarīgu datu bāzes kontroli Šengenas informācijas sistēmas valsts daļā un uzraudzīt, vai Šengenas informācijas sistēmā iekļauto personas datu apstrādē netiek pārkāptas datu subjekta tiesības saskaņā ar *Šengenas konvenciju*.

Lai nodrošinātu ES prasībām atbilstošu personas datu aizsardzības uzraudzības institūcijas statusu, 2007. gadā turpinājās darbs pie *Datu valsts inspekcijas likumprojekta* izstrādes. Likumprojekta mērķis ir noteikt DVI tiesisko statusu, funkcijas un uzdevumus, kā arī kārtību, kādā DVI pilda likumā noteiktās funkcijas un uzdevumus, lai varētu pilnvērtīgi realizēt indivīdu privātuma aizsardzību attiecībā uz personas datiem un veicināt valsts vai pašvaldības institūciju informācijas pieejamību iedzīvotājiem.

2007. gada 1. septembrī stājās spēkā jauna personas datu apstrādes reģistrācijas kārtība. Tika pārtraukta personas datu apstrādes sistēmu reģistrācija un uzsākta personas datu apstrādes reģistrācija. Minētie grozījumi *Fizisko personu datu aizsardzības likumā* paredz arī personas datu apstrādes speciālista institūta izveidi, ieviešot alternatīvu personas datu apstrādes reģistrācijai. 2008. gadā DVI veiks minēto speciālistu apmācību (eksamināciju) un reģistrāciju.

Saskaņā ar Informācijas sabiedrības pakalpojumu likumu no 2007. gada 1. jūnija DVI ir uzsākusi Komerčiālu paziņojumu sūtīšanas aizlieguma ieviešanas uzraudzību.

2007. gadā DVI reģistrēja 769 personas datu apstrādes sistēmas un 219 izmaiņas personu datu apstrādes sistēmās. No 2007. gada 1. septembra saskaņā ar mainīto reģistrācijas kārtību līdz gada beigām reģistrētas 169 personas datu apstrādes. Kopumā DVI sniegusi 4700 konsultācijas.

DVI 2007. gadā ir saņēmusi un izskatījusi aptuveni 120 privātpersonu sūdzības par iespējamiem personas datu apstrādes pārkāpumiem. Pārbaudot sūdzībās ietverto informāciju, *Fizisko personu datu aizsardzības likuma* pārkāpumi tika konstatēti 30 lietās, no kurām 19 gadījumos tika piemēroti administratīvie sodi kopumā Ls 6320 apmērā. Maksimālais uzliktais sods – Ls 2500. Visvairāk sūdzības par iespējams nelikumīgu personas datu apstrādi saņemtas saistībā ar kredītu atgūšanu un kredītvēstures veidošanu, namu apsaimniekotāju veikto personas datu apstrāde, video novērošanas veikšanu un pasu kopēšanu.

No 2007. gada 1. septembra līdz gada beigām akreditēti trīs ārējie un divi iekšējie personas datu apstrādes auditori.

DVI prioritātes 2008. gadam:

- 1) iesniegt DVI likumprojektu MK;
- 2) nodrošināt personas datu aizsardzības uzraudzību Šengenas informācijas sistēmas ietvaros;
- 3) uzsākt personas datu aizsardzības speciālistu reģistrāciju;
- 4) veikt pirmsreģistrācijas pārbaudes personas datu apstrādes riska jomās;
- 5) izstrādāt rekomendācijas datu aizsardzības principu ievērošanai dažādās sfērās.

Plašāk par DVI – www.dvi.gov.lv

Ieslodzījuma vietu pārvalde

Ieslodzījuma vietu pārvalde (turpmāk – IeVP) īsteno valsts politiku ar brīvības atņemšanu saistītu kriminālsodu izpildes jomā. Tās galvenais uzdevums ir veikt ar brīvības atņemšanu saistītu kriminālsodu, kā arī apcietinājuma kā drošības līdzekļa izpildi.

2008. gada sākumā ieslodzījuma vietās atradās 6548 ieslodzītie, no tiem apcietinātie – 1742 (26,6%), notiesātie – 4806 (73,4%). No kopējā ieslodzīto skaitā ieslodzījuma vietās atradās 325 sievietes (apcietinātas – 93, notiesātas – 232) un 199 – nepilngadīgie (apcietinātie – 94, notiesātie – 105). Pērn saglabājies liels tādu notiesāto skaits, kuri sodu izcieš slēgtajos cietumos, proti, no kopējā ieslodzīto skaita slēgtajos cietumos sodu izcieta 75,3%. Daļēji slēgtajos cietumos sodu izcieta – 17,7%, atklātajos cietumos – 4,8%, audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem – 2,2%.

44,1% notiesāto sodu izcieta pirmo reizi, otro reizi – 23,7%, trešo reizi – 12,3%, ceturto reizi un vairāk – 19,9%.

2007. gadā brīvības atņemšanas sodu no viena līdz trim gadiem izcieta 25,3%, no trim līdz pieciem gadiem – 23,2%, no pieciem gadiem līdz 10 gadiem – 38,6%, no 10 līdz 20 gadiem – 11,9%, no 20 gadiem – 0,1%, mūža ieslodzījums – 0,9% jeb 43 notiesātie.

2007. gadā IeVP bija 3531,5 štata vietas, no tām 2804 bija amatpersonas ar speciālajām dienesta pakāpēm un 727,5 – brīvīguma darbinieki. Faktiski pārskata gadā IeVP vidējais amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm skaits bija 2645, brīvīguma darbinieku – 572.

Gada laikā piešķirto finanšu līdzekļu ietvaros, ieslodzīto sadzīves apstākļu uzlabošanai ieslodzījuma vietās tika uzsākta Cēsu AieN ēdnīcas bloka rekonstrukcija un Grīvas cietuma enerģētisko objektu un komunikāciju rekonstrukcija. Lai izmitinātu uz mūžu notiesāto personu vidējā pakāpē, uzsākti darbi nodaļas paplašināšanā Daugavpils cietumā. Ilģuciemā cietumā pabeigta pārtikas bloka rekonstrukcija atbilstoši Valsts Pārtikas un veterinārā dienesta priekšraksta prasībām, bet Jēkabpils cietumā paplašināta atklātā cietuma nodaļa un pārvietoti ieslodzītie no Olaines cietuma.

IeVP sadarbībā ar TM pērn arī sagatavoja informatīvos ziņojumu par ieslodzījuma vietu apsardzes problēmām un to risinājumiem, kurš tika akceptēts MK 2007. gada 26. aprīlī. Saskaņā ar MK rīkojumu tika piešķirti 750 000 Ls ieslodzījuma vietu perimetra apsardzes inženiertehnisko līdzekļu pilnveidošanai.

2007. gada 1. augustā tika atvērta un sāka darboties jaunā Latvijas cietumu slimnīca Olaines cietumā (turpmāk – LCS), kura ir reģistrēta ārstniecības iestāžu valsts reģistrā. LCS atrisināja ieslodzīto ārstēšanas nodrošināšanas problēmu. Medicīnas iekārtas ir pietiekamā daudzumā un ir modernas, kas ļauj labāk un ātrāk diagnosticēt slimības un veikt kvalitatīvāko ieslodzīto ārstēšanu.

2007. gadā ieslodzījuma vietas pievērsa uzmanību ieslodzīto resocializācijas problēmām, t.sk. izglītībai un nodarbinātībai, piemēram, tika uzsākta MK atbalstīto [Ieslodzīto izglītības politikas pamatnostādņu 2006. – 2010. gadam](#) ieviešana. Piesaistot Eiropas Savienības struktūrfonda līdzekļus, tika izstrādāta Nacionālā programma *Ieslodzīto pedagoģiskās korekcijas programmu izstrāde, aprobācija un īstenošana*. Šīs programmas gaitā ieslodzījuma vietās tika realizēts projekts, radot mācību procesam atbilstošas telpas, programmas, piesaistot izglītības iestādes un atbilstošus speciālistus. Vienlaicīgi ieslodzījuma vietās tiek realizētas sociālās rehabilitācijas programmas, kā arī kristīgās izglītības programmas.

2007. gada laikā vispārējo izglītību apguva un izglītības dokumentu saņēma 135 ieslodzītie, bet profesionālās izglītības programmās – 358. Interesu izglītības programmās pērn iesaistīti 1087 ieslodzītie. Šajās programmās tiek īstenotas latviešu valodas un svešvalodu,

datorzinību, biznesa pamatu, mākslas un daiļamatniecības interešu izglītības programmas, kā arī aroda iemaņu programmas – kokapstrāde, mākslinieciskā metālapstrāde.

Notiesātie tiek nodarbināti komersantu izveidotajās darba vietās, ieslodzījuma vietu labiekārtošanas darbos un saimnieciskajā apkalpē. 2007. gada 30. decembrī darbaspējīgo notiesāto skaits sasniedza 4447, no tiem nodarbināti bija 31,3% jeb 1393. Ieslodzījuma vietu saimnieciskajā apkalpē strādāja 731 notiesātais, bet komersantu izveidotajās darba vietās – 662 notiesātie.

Pārskata gadā turpinājās sadarbība ar VPD. Gada laikā tika izstrādātas sociālās rehabilitācijas programmas, kas paredzētas darbam īpašām ieslodzīto kategorijām.

2007. gadā IeVP analizēja centrālā aparāta un ieslodzījuma vietu personāla darba efektivitāti funkciju īstenošanā, kā rezultātā tika veikta IeVP centrālā aparāta struktūras reorganizācija. Jaunizveidotā struktūra ļauj kvalitatīvāk veikt lēmumu pieņemšanu, ieslodzīto sūdzību un iesniegumu izskatīšanu, efektīvāk veikt personāla atlasī un apmācību, utt.

IeVP 2008. gadā plāno turpināt jau iesāktās aktivitātes, kā arī uzsākt jaunas iniciatīvas:

1. Īstenot programmu *Ieslodzīto izglītības politikas pamatnostādnes 2006. – 2010. gadam*;
2. Īstenot programmu *Nepilngadīgo brīvības atņemšanas un apcietinājuma izpildes pamatnostādnes 2007. – 2013. gadam*;
3. Samazināt ieslodzījuma vietu skaitu, kā arī pastiprināt to drošību – veikt Centrālcietuma, Matīsa, Liepājas un Ilģuciema cietumu nožogojuma rekonstrukciju un veco apsardzes līdzekļu nomaiņu;
4. Pabeigt darbu pie ieslodzīto uzskaites programmas „Cietums – 2008” izveidošanas, kas atvieglos darbu ieslodzīto apsardzes, drošības, uzraudzības un rehabilitācijas jautājumos; uzlabos sadarbību ar Iekšlietu ministrijas iestādēm un VPD;
5. Atjaunot medicīnas iekārtas un aparatūru ieslodzījuma vietu Medicīnas daļās, īpašu uzmanību pievēršot ieslodzīto HIV/AIDS profilaksei;
6. Lai optimizētu darbu saimnieciskā jomā, izveidot datu bāzi autotransporta uzskaitēi, nekustamā īpašuma, inženierkomunikāciju un ēku speciālā aprīkojuma uzskaitēi.
7. Turpināt iesākto darbu, lai ierakstītu Zemesgrāmatā ieslodzījuma vietu nekustamo īpašuma, tajā skaitā Brasas, Ilģuciema, Jelgavas, Matīsa, Olaines, Pārlielupes, Šķirotavas cietumu un Cēsu AIEŅ;
8. Piesaistīt darbam ieslodzījuma vietās dažādu profesiju speciālistus (psihologi, pedagogi, sociālie darbinieki, juristi u.c.) un nodrošināt amatpersonas ar speciālajām dienesta pakāpēm ar paredzētajām garantijām likumdošanā.

Plašāk par IeVP – www.ievp.gov.lv

Juridiskās palīdzības administrācija

JPA galvenās funkcijas ir apsaimniekot valsts budžeta līdzekļus, kas paredzēti diviem mērķiem – valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanai maznodrošinātām un trūcīgām personām un valsts kompensācijām cietušajiem.

2007.gadā JPA saņēmusi 1012 iesniegumus par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanu. Vidēji mēnesī JPA saņēma 84 juridiskās palīdzības pieteikumus.

No 2007.gadā pieņemtajiem 952 lēmumiem par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu 783 gadījumos tā personām piešķirta, savukārt 169 gadījumos – atteikta. Pārējos gadījumos pieteikuma iesniedzējam vai citām valsts un pašvaldību iestādēm lūgta papildus nepieciešamā informācija, un šīs lietas atrodas izskatīšanas procesā. Pārskata gadā ievērojami pieaudzis pozitīvo lēmumu īpatsvars: ja 2006. gadā 70% jeb 689 lēmumi bija pozitīvi, tad 2007. gadā – jau 82% jeb 783.

No juridiskās palīdzības sniedzējiem 2007. gadā par paveikto darbu apmaksai saņemti 17 011 paziņojumi. No tiem 16 069 paziņojumi saistīti ar juridiskās palīdzības sniegšanu krimināllietās, galvenokārt nodrošinot obligāto aizstāvību pēc procesa virzītāja uzaicinājuma kriminālprocesā, 894 paziņojumi – civillietās, bet 48 – administratīvajās lietās.

2007. gadā atlīdzībai par valsts nodrošināto juridisko palīdzību izmaksāti 502 236,23 Ls, no tiem 481 858,50 Ls izmaksāti par juridiskās palīdzības sniegšanu krimināllietās.

Pārskata periodā JPA ar valsts kompensācijas cietušajiem pieprasījumu vērsušās 240 personas. Vidēji mēnesī JPA saņēma 20 valsts kompensācijas pieteikumus, kas salīdzinājumā ar 2006. gadā mēnesī vidēji saņemto valsts kompensācijas iesniegumu skaitu pieaudzis par 34%.

No pārskata periodā un iepriekšējā gadā saņemtajiem valsts kompensācijas iesniegumiem, 2007. gadā pieņemti 243 lēmumi par valsts kompensāciju: 191 personai izmaksāta valsts kompensācija un 52 personām tā atteikta. 2007. gadā valsts kompensācija cietušajiem 92 gadījumos izmaksāta, ja tīša nozieguma rezultātā iestājusies personas nāve, 46 personām – par saņemtajiem smagiem miesas bojājumiem, astoņām personām – par saņemtajiem vidēja smaguma miesas bojājumiem, bet 45 personām – par to dzimumneizskaramības aizskārumu. Pārskata periodā valsts kompensācijās cietušajiem izmaksāti 94 743,60 Ls.

JPA iedzīvotāju ērtībai ir ieviesusi informatīvo bezmaksas tālruni 800 18 01, lai sniegtu konsultācijas par iespējām un kārtību, kādā iesniedzami juridiskās palīdzības un valsts kompensāciju iesniegumi, pieteikuma veidlapas aizpildīšanu un tai pievienojamajiem dokumentiem. Pārskata periodā JPA sniegusi 3 583 šādas konsultācijas.

2007. gadā tika veikta JPA reorganizācija un izveidotas jaunas struktūrvienības – Kontroles nodaļa, Piedziņas nodaļa, Informācijas tehnoloģiju nodaļa un Personāla nodaļa. Līdz ar to tika optimizēta un pilnveidota JPA struktūra, kā arī izveidotas papildus 13 amatu vietas. Rezultātā JPA pārskata gadā bija 48 darbavietas, no kurām 24 ierēdņu un 24 darbinieku amatu vietas.

JPA prioritātes 2008. gadam:

1. Palielināt juridiskās palīdzības sniedzēju taksas par juridiskās palīdzības sniegšanu un piesaistīt sadarbībai vairāk juridiskās palīdzības sniedzējus;
2. Izstrādāt priekšlikumus normatīvo aktu pilnveidošanai, kas regulē valsts nodrošināto juridisko palīdzību un valsts kompensācijas cietušajiem izmaksāšanu;
3. Palielināt sabiedrības informētību par iespēju saņemt juridisko palīdzību un valsts kompensāciju.

Plašāka informācija par JPA – www.jpa.gov.lv

Naturalizācijas pārvalde

NP ir valsts pārvaldes iestāde, kura TM pārraudzībā nodrošina Pilsonības likuma īstenošanu, risinot LR pilsonības iegūšanas un zaudēšanas jautājumus.

Pārskata periodā NP kopumā tika saņemti 13 076 iesniegumi Latvijas pilsonības iegūšanai, bet Latvijas pilsonību kopumā ieguva 18 964 personas. 2007. gadā saņemti 3 308 naturalizācijas iesniegumi, un naturalizācijas kārtībā Latvijas pilsonībā uzņemtas 6 826 personas, t. sk., 379 bērni līdz 15 gadu vecumam. Pārskata periodā ir pieņemti lēmumi par 1 809 naturalizācijas iesniegumu izskatīšanas izbeigšanu un 141 lēmums par naturalizācijas atteikumu. Latviešu valodas prasmes 2007. gadā kārtoja 10 697 personas, bet Pilsonības likumā noteikto zināšanu pārbaudi – 11 475 personas.

Tāpat 2007. gadā NP saņemti 563 iesniegumi Latvijas pilsoņa statusa reģistrēšanai, pilsoņa statuss reģistrēts 578 personām. Saņemti 818 iesniegumi bērna atzīšanai par Latvijas pilsoni un izdoti 918 rīkojumi par bērna atzīšanu par Latvijas pilsoni.

2007. gadā pieņemti 286 iesniegumi par atteikšanos no Latvijas pilsonības. Atteikšanās rezultātā 2007. gadā Latvijas pilsonību zaudēja 329 personas, to skaitā 63 bērni. 2007. gadā tika iekārtotas 212 pārbaudes lietas par Latvijas pilsonības atņemšanu. Gada laikā NP tiesā iesniegusi 106 prasības pieteikumus par Latvijas pilsonības atņemšanu.

Lai optimizētu NP kompetencē esošo uzdevumu izpildi, pārskata periodā NP veikta strukturālas izmaiņas un štatu samazināšana. Tika likvidētas Daugavpils reģionālās nodaļas Krāslavas filiāle un Rēzeknes reģionālās nodaļas Gulbenes filiāle, likvidētas arī Rīgas Vidzemes un Latgales, kā arī Rīgas Pārdaugavas nodaļas, izveidojot apvienoto Rīgas reģionālo nodaļu ar filiāli Jūrmalā. Tāpat likvidēta Rīgas Vidzemes un Latgales reģionālās nodaļas Valmieras filiāle, pārveidojot to par Valmieras reģionālo nodaļu, kura apkalpo Cēsu, Limbažu, Valkas un Valmieras rajonus, bet Saldus reģionālā nodaļa pārveidota par Saldus filiāli, kas pievienota Liepājas reģionālajai nodaļai.

Kopš 2004. gada NP ir pilntiesīga Eiropas valodas prasmes pārbaudītāju asociācijas (turpmāk – ALTE) locekle. Visām ALTE dalībinstītūcijām 2007. gadā bija jāpiedalās ALTE auditā ar mērķi veicināt valodas prasmes pārbaudīšanu pilnveidošanu, kā arī pārliecināties, vai tiek ievēroti ALTE noteiktie valodas prasmes pārbaudes kvalitātes prasību minimuma standarti. 2007. gada 12. decembrī ALTE eksperts – pētnieks no Jiveskilas Universitātes (Somija) Ari Huhta ieradās NP audita noslēguma vizītē. Pēc ALTE Kvalitātes standartu komisijas ziņojuma saņemšanas 2008. gadā NP sniegs viedokli TM par audita rezultātiem un nepieciešamajām izmaiņām procesa pilnveidošanai.

NP prioritātes 2008. gadam:

1. Organizēt Baltijas valstu diskusiju par pilsonības institūta attīstību un perspektīvām Baltijas valstīs;
2. Iegūt ALTE kvalitātes zīmi, nodrošinot naturalizācijas pārbaudīšanu procedūru atbilstību ALTE prasībām;
3. Īstenot projektu „Pilsonība - mana atbildība, tiesības un iespējas”;
4. Sadarbībā ar ĪUMSILS īstenot pētījumu „Ceļā uz pilsonisku sabiedrību – 3”;
5. Piedalīties *Koncepcijas par Pilsoņa dienas kā atzīmējamās dienas ieviešanu Latvijā* izstrādāšanā;
6. Piedalīties likumprojekta *Par Eiropas Padomes pilsonības konvencijas ratifikāciju* izstrādāšanā;
7. Aktivizēt NP reģionālo nodaļu vadītāju radošo darbību un nodrošināt atgriezenisko saikni, izveidojot reģionālo nodaļu vadītāju Konsultatīvo padomi;
8. Turpināt NP struktūras pilnveidošanu un paaugstināt administratīvo kapacitāti.

Plašāka informācija par NP – www.np.gov.lv

Patentu valde

PV īsteno valsts politiku rūpnieciskā īpašuma tiesiskās aizsardzības jomā un nodrošina rūpnieciskā īpašuma aizsardzību.

2007. gadā PV saņēma 162 nacionālos un 665 attiecinātos Eiropas patentu pieteikumus izgudrojumu aizsardzībai, 59 reģistrācijas pieteikumus dizainparaugu aizsardzībai, 1877 preču zīmju reģistrācijas pieteikumus nacionālajā procedūrā, 3519 preču zīmju reģistrācijas pieteikumus Madrides Savienības ietvaros.

Veiktās ekspertīzes rezultātā tika piešķirti 787 patenti izgudrojumu aizsardzībai, reģistrēti 46 dizainparaugi un 4891 preču zīmes. Liels darba apjoms tika veikts, pārreģistrējot 995 preču zīmes uz nākamo 10 gadu periodu.

2008. gada 1. janvārī Latvijā bija spēkā 4532 izgudrojumu patenti, 506 307 preču zīmes reģistrācijas, 288 494 dizainparaugu reģistrācijas un patenti, kā arī trīs pusvadītāju izstrādājumu topogrāfiju reģistrācijas.

2007. gadā PV Apelācijas padome izskatīja četras apelācijas un 36 iebildumu lietas.

Gada laikā valsts nozīmes Patentu tehniskās bibliotēkas (turpmāk – Bibliotēka) krājums papildinājās ar 1 634 629 vienībām, t.sk. 1 631 429 patentu dokumentiem. Pašlaik krājumā ir 34 981 546 vienības.

2007. gada 1. janvārī Bibliotēkas krājumā bija vairāk nekā 34,2 milj. patentu dokumentu, no kuriem lielākā daļa – digitālie dokumenti (83,8%). Bibliotēkai šobrīd ir pieeja 50 dažādu pasaules valstu un piecu starptautisko organizāciju patentu dokumentiem, preču un pakalpojumu zīmēm, dizainparaugiem, kā arī cita veida informācijai. 2007. gadā Bibliotēka abonēja 21 tiešsaistes patentu dokumentu, preču un pakalpojumu zīmju, dizainparaugu, kā arī daudzozaru pilnu tekstu datubāzes. Bibliotēka turpināja veidot tiešsaistes, lokālos un tradicionālos informācijas resursus (preses klipi, tematiskās kartotēkas, datubāzes), kuri 2007. gadā papildināti ar 15 440 ierakstiem.

Pārskata gadā turpinājās darbs pie pilnu tekstu datubāzes „Rūpnieciskā un intelektuālā īpašuma aizsardzība Latvijā. 1920.-1940.”. Sagatavota uzziņa TM par šī projekta nepieciešamību un sagatavots projekta pieteikums par projekta virzību ES SF finansējumam 2007. – 2013. gadam. Projekts tika atbalstīts un iekļauts vienotā TM un tās padotības iestāžu arhīvu digitalizācijas projektā.

Bibliotēkas lasītāju datubāzē reģistrēti 7 859 lasītāji. Bibliotēkas lasītāji apmeklēja Bibliotēku 79 328 reizes (t. sk. virtuālie apmeklējumi – 55,1%), izsniegtas 311 816 vienības.

Elektroniskajā informācijas resursā „Latvijas rūpniecības vēsture” veikti 45 526 tematiskie meklējumi. To izmantoja lietotāji no Latvijas – 89%, Eiropas valstīm – 11%. 2007. gadā veikti 332 patentu informācijas meklējumi, 285 preču un pakalpojumu zīmju meklējumi, kā arī 23 dizainparaugu meklējumi. 2007. gadā Bibliotēkā sniegtas 62 544 informācijas uzziņas.

Aizvadītajā gadā Saeima pieņēma jauno [Patentu likumu](#), kas stājās spēkā 2007. gada 1. martā. Lai ieviestu Eiropas Parlamenta un Eiropas Padomes direktīvu 2004/48/EK par intelektuālā īpašuma tiesību piemērošanu, kas paredz plašākas iespējas vērsties pret intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpējiem, 2007. gada 1. martā spēkā stājās grozījumi visos Latvijas intelektuālā īpašuma speciālajos likumos, kā arī Civilprocesa likumā, pilnveidojot procesuālos noteikumus intelektuālā īpašuma lietu izskatīšanā.

2007. gadā tika uzsākts PV Apelācijas padomes reorganizācijas process. 12 pastāvēšanas gados Apelācijas padome ir izskatījusi apmēram 1400 strīdu, ap 100 (7,4%) Apelācijas padomes lēmumu pārsūdzēti tiesā, un tiesa ir galīgi atcēlusi 17,8% no pārsūdzētajiem lēmumiem, kas ir tikai apmēram 1,3% no visiem Apelācijas padomes pieņemtajiem lēmumiem. Tas neapšaubāmi liecina par kvalitatīvu strīdu izskatīšanu Apelācijas padomē. Tomēr šo gadu gaitā ir pierādījies,

ka nepieciešams mainīt Apelācijas padomes institucionālo modeli. Lai, no vienas puses, nodrošinātu to, ka Apelācijas padomes locekļi savu lēmumu pieņemšanā ir neatkarīgi, tātad nodrošinātu Apelācijas padomes funkcionālo neatkarību, bet, no otras puses, neveidotu Apelācijas padomei savu atsevišķu administrējošu institūciju, būtu nepieciešams Apelācijas padomi organizēt kā koleģiālu lēmēj institūciju, ko administrē PV, pie tam komplektējot to no darbiniekiem, kuriem apelāciju un iebildumu izskatīšana ir galvenais darba pienākums.

Pirms konkrētu tiesību aktu projektu izstrādes tiks izstrādāta *Apelācijas padomes koncepcija*, jo nepieciešama konceptuāla vienošanās par Apelācijas padomes reorganizācijas būtību. Šīs koncepcijas, kā arī vēlāk – attiecīgo tiesību aktu izstrādei ar tieslietu ministra rīkojumu izveidota darba grupa.

Tāpat kā iepriekšējos gados 2007. gadā tika veikti pasākumi starptautiskās sadarbības veicināšanā. PV darbinieki pārstāvēja Latviju Eiropas Padomes un Eiropas Komisijas darba grupās, piedalījās Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijas (WIPO), Eiropas Patentu organizācijas (EPO) un Iekšējā tirgus saskaņošanas biroja (preču zīmes un dizainparaugi) (OHIM) organizētajās starptautiskajās un reģionālajās sanāksmēs.

Oktobrī Rīgā norisinājās PV un EPO kopīgi rīkotā Patentu informācijas konference. Konference pulcēja pasaules vadošos patentu speciālistus no dažādām valstīm, sniedzot lielisku iespēju iepazīties ar novitātēm, dažādu problēmu risinājumiem un tādējādi bagātinot savas zināšanas. Paraleli konferencei notika arī izstāde, kur konferences dalībnieki varēja iepazīties ar patentu informācijas jomas autoritātēm.

Aizvadītā gada 2. martā PV atzīmēja 15 darba gadu jubileju. Svinīgajā pasākumā, novērtējot PV darbinieku ieguldījumu iestādes attīstībā un uzsverot viņu godprātīgo attieksmi pret darba pienākumiem, tika pasniegti TM apbalvojumi un PV Atzinības raksti.

26. aprīlī – Pasaules Intelektuālā īpašuma dienā, PV Bibliotēkā rīkoja atvērto durvju dienu. Tika organizēta diskusija „Kas ir rūpnieciskais īpašums, kuram kāds labums no tā?”. Diskusijā piedalījās augstskolu, biznesa, inovācijas centru, tehnoloģisko parku un asociāciju pārstāvji.

PV plāni 2008. gadam:

1. Izstrādāt *Rūpnieciskā īpašuma likumu*;
2. Turpināt Apelācijas padomes reorganizāciju;
3. Plānot Singapūras līguma par preču zīmēm ratifikāciju, kā sagatavot ratifikācijai arī Ženēvas (2000) Patentu līgumu.
4. Informēt sabiedrību par rūpnieciskā īpašuma aizsardzības jautājumiem un veicināt jomas nozīmīguma izpratni, izstrādāt sadarbības projektu par intelektuālā īpašuma tiesību aizsardzības sapratnes veidošanu jauniešiem un skolēniem;
5. Sniegt atbalstu Latvijā izveidotajiem reģionālajiem patentu informācijas centriem, kuros vietējiem iedzīvotājiem būs pieejama plašāka informācija par rūpnieciskā īpašuma aizsardzību un PV darbību;
6. Rast iespēju uzlabot PV un Bibliotēkas mājaslapas risinājumu;
7. Atkārtoti izdot brošūru „Mācies no pagātnes, veido nākotni: Izgudrojumi un patenti”, kā arī pārtulkot latviešu valodā un izdot vairākus citus bukletus;
8. Pēc BIS „Alise” jaunās 4. versijas ieviešanas, Bibliotēkā uzsākt iepriekšējos gados saņemto grāmatu retrospektīvo konversiju;
9. Sākt veidot pilnu tekstu datubāzi „Rūpnieciskā un intelektuālā īpašuma aizsardzība Latvijā. 1920.-1940” un veikt Latvijas Valsts vēstures arhīvā esošo izgudrojumu aprakstu digitalizāciju;
10. Lai optimizētu Bibliotēkas darbu, izstrādāt virkni darbu reglamentējošo dokumentu, t.sk. *Bibliotēkas lasītāju apkalpošanas standartu*.

Plašāk par PV – www.lrpv.lv , par Patentu tehnisko bibliotēku – www.patbib.lv

Reliģisko lietu pārvalde

Reliģisko lietu pārvalde (turpmāk – RLP) atbilstoši [Reliģisko organizāciju likumā](#) noteiktajam kārtos valsts un reliģisko organizāciju savstarpējās attiecības, pēc reliģisko organizāciju lūguma sniedzot tām nepieciešamo palīdzību organizatorisko, juridisko un citu jautājumu risināšanā.

2007. gadā RLP uzlaboja un pilnveidoja Reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistra datu bāzi, nodrošināja RLP dokumentu aprakstīšanu un sagatavošanu nodošanai Valsts arhīvam, uzsāka Reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistra normatīvā regulējuma izstrādi, precizējot reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrācijai, pārreģistrācijai u.c. iesniedzamo dokumentu klāstu un to aprakstu, kā arī uzsāka iestādes darba organizācijas vērtēšanu, izstrādājot esošās darba organizācijas optimizēšanas plānu.

Pārskata gadā RLP reģistrētas astoņas reliģiskās organizācijas un to iestādes, pārreģistrētas 90 reliģiskās organizācijas, izsniegtas 304 izziņas par paraksta tiesīgajām personām. Saskaņā ar RLP informāciju, grozījumi reliģisko organizāciju statūtos tika izskatīti 27 dienās (vidējais termiņš), savukārt atkārtoti gada laikā iesniegto reģistrācijas pieteikumu izskatīšanas laiks vidēji bija 3,5 mēneši.

2007. gadā RLP tika piešķirti budžeta līdzekļi 81 929 Ls apmērā. Turklāt papildus līdzekļi – 6782 Ls – tika piešķirti datorprogrammu licenču nomai, kā arī kārtējo izdevumu segšanai. 2007. gadā pārvaldē sekmīgi strādāja četri darbinieki un trīs ierēdņi. Gada laikā no darba RLP aizgāja divi darbinieki, tai skaitā, ir nomainīties pārvaldes priekšnieks – ar MK 20. decembra rīkojumu par iestādes priekšnieci apstiprināta Jekaterina Macuka.

2008. gadā RLP plāno turpināt 2007. gadā iesākto darbu:

1. Reģistrēt Reliģisko organizāciju un to iestāžu datu bāzi DVI;
2. Sakārtot Reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistra normatīvo regulējumu, gan grozot Reliģisko organizāciju likumu, gan izstrādājot jaunus MK noteikumus (precizējot reliģisko organizāciju un to iestāžu reģistrācijai, pārreģistrācijai u.c. iesniedzamo dokumentu klāstu un to aprakstu);
3. Informēt sabiedrību par Latvijas normatīvo regulējumu valsts un reliģisko organizāciju attiecību jomā, kā arī par reliģisko organizāciju darbību, veicinot sabiedrības izpratni par valsts un reliģisko organizāciju attiecību tiesisko regulējumu;
4. Izvērtēt pašreizējā institucionālā un administratīvā modeļa efektivitāti, precīzi definēt funkcijas un aprēķināt administratīvos resursus, piedāvājot pasākumus RLP institucionālā modeļa pilnveidošanai.

Plašāk par RLP – www.tm.gov.lv, sadaļā „[Iestādes](#)”

Satversmes aizsardzības birojs

Satversmes aizsardzības biroja funkcijās ietilpst ārvalstu izlūkdienestu darbības Latvijā identificēšana, kontrole un neitralizācija, Latvijas valstij nozīmīgas izlūkošanas informācijas ieguve ārvalstīs, kā arī valsts noslēpuma, NATO un Eiropas Savienības klasificētās informācijas aizsardzība.

Veicot pretizlūkošanas funkcijas, SAB seko ārpus ES un NATO valstu specdienestu darbībām un interesēm Latvijā. Nozīmīgs valsts drošības risks ir ārvalstu specdienestu, kas atrodas ārpus ES un NATO, rezidentūru darbība Latvijā. Šo dienestu aktivitātes kontrole ir SAB pretizlūkošanas prioritāte. Ārpus NATO un ES valstīm esošo specdienestu aktivitātes Latvijā ir līdzīgā līmenī kā citās NATO un ES dalībvalstīs. Kopumā ārvalstu specdienestu darbībās ir redzama pastāvīga tendence izvērst savu darbību Latvijas teritorijā. Par to liecina vairāki konstatēti faktori, piemēram, ka ārvalstu specdienestu rezidentūras Latvijā mēģina palielināt savu darbinieku skaitu u.c.

Lai kontrolētu ārvalstu specdienestu darbību Latvijā, SAB pretizlūkošana 2007. gadā veica ārvalstu izlūkdienestu rezidentūru darbības uzraudzīšanu, apzinot jautājumus un personas, kas atrodas izlūku uzmanības lokā. Tāpat tika realizēti pretizlūkošanas pasākumi, lai samazinātu rezidentūru Latvijā aktivitāti un novērstu potenciālos apdraudējumus. Piemēram, identificētiem izlūkiem tiek atteikta iebraukšanas vīza, persona tiek iekļauta tā dēvētajā “melnajā sarakstā”, liedzot iebraukšanu Latvijas teritorijā. Kopumā pēc SAB iniciatīvas “melnajā sarakstā” ir iekļautas 19 personas (no tām 2007. gadā – trīs).

SAB izlūkošanas darbības tika veiktas, cieši sadarbojoties un iesaistoties kopīgās operācijās ar NATO un ES valstu partnerdienestiem, līdz ar to iegūtā informācija nereti ir īpaši nozīmīga. Par iegūto informāciju, kas var būt noderīga Latvijas institūcijām lēmumu pieņemšanas procesā, SAB informē kompetentās amatpersonas gan nosūtot tiešus ziņojumus, gan iknedēļas informatīvos pārskatus.

Lai iegūtu informāciju par starptautisko teroristisko un radikālo organizāciju iespējamām apdraudējumiem valstij, SAB kompetences ietvaros ietilpst situācijas izzināšana ārpus Latvijas, veicot arī aģentūras darbu ārpus valsts robežām. SAB darbības rezultātā iegūtā un sadarbības partneru sniegtā informācija ļauj izvērtēt starptautiskā terorisma risku faktorus ārpus valsts robežām, un prognozēt, vai tie tiešā vai pastarpinātā veidā var atstāt ietekmi arī uz drošības situāciju Latvijā. 2007. gadā nav konstatētas teroristiskas organizācijas vai ar terorismu saistītas personas, kuru aktivitātes tieši vai netieši varētu radīt apdraudējumu Latvijas valsts drošībai.

Papildus tradicionālajiem darbības virzieniem sakarā ar jauniem izaicinājumiem pēc kiberuzbrukumiem Igaunijas valsts un komercuzņēmumiem SAB 2007. gadā veica darbu pie jauna operatīvā lauka – ar datortīklu drošību un to pārkāpšanu saistītās vides strukturēšanas – izpēti ar nolūku apzināt apdraudējumus un iespējas to izmantot izlūkošanas darbību veikšanai.

2007. gadā, nodrošinot valsts noslēpuma, NATO un ES klasificētās informācijas aizsardzību, SAB ir sagatavojis un izsniedzis 799 apliecības (speciālās atļaujas pieejai valsts noslēpumam), 627 NATO standartam atbilstošus pastāvīgos sertifikātus darbam ar NATO klasificēto informāciju, un 560 – ar ES klasificēto informāciju. 2007. gadā SAB ir izsniedzis 27 LR reģistrētiem uzņēmumiem industriālās drošības sertifikātus.

SAB ir atbildīgs par NATO un ES klasificētās informācijas aizsardzību, ko birojā veic Nacionālā Drošības iestrāde (NDI) – struktūrvienība, kuru NATO un ES ir sertificējušas kā galveno atbildīgo institūciju Latvijā. Klasificētās informācijas aizsardzība ir būtisks NATO un ES drošības aspekts, un spēja to nodrošināt ir pamats tam, ka Latvija tiek uzskatīta par pilnvērtīgu partneri šajās organizācijās.

Lai pārbaudītu Latvijas spējas aizsargāt NATO un ES klasificēto informāciju, NATO un ES drošības biroji veic ikgadējas pārbaudes Latvijā. Pēdējās pārbaudes rezultāti liecina par

Latvijas kā NATO un ES dalībvalsts augstu spēju aizsargāt abu organizāciju klasificēto informāciju un maksimālu atbilstību izvirzītajiem drošības standartiem visās jomās.

Lai nodrošinātu valsts drošību valsts noslēpuma apmaiņā ar citām valstīm, SAB kā atbildīgā iestāde Latvijā veic pārrunas ar citu valstu atbildīgajām drošības iestādēm, kā arī vienojas par divpusējo līgumu nosacījumiem. Līdz 2007. gada beigām ir noslēgti divpusējie līgumi ar lielāko daļu NATO un ES dalībvalstu, kas paredz to, ka ar šīm valstīm notiek apmaiņa arī ar tādu informāciju, kas saistīta ar valsts drošību.

Nodrošinot tiesas sankcionēto mobilo telefonu kontroli, SAB dati liecina, ka visvairāk šo biroja pakalpojumu 2007. gadā izmantojusi Kriminālpolicija (iniciējusi 36% no visām noklausītajām sarunām), Drošības policija (20%), SAB (16%) un Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (15%). Uzraudzību pār operatīvo sarunu noklausīšanos atbilstību likumiem veic ģenerālprokurors un viņa īpaši pilnvaroti prokurori. Parlamentāro kontroli realizē Saeimas Nacionālā drošības komisija. 2007. gadā tāpat kā iepriekšējos gados, SAB nav pieļāvis likumpārkāpumus, nodrošinot mobilo telefonu kontroli.

Plašāka informācija par SAB – www.sab.gov.lv

Tiesu administrācija

TA ir tieslietu ministra padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas organizē un nodrošina rajonu (pilsētu) tiesu, apgabaltiesu un zemesgrāmatu nodaļu administratīvo darbu, t.sk. rīkojas ar tiesu un zemesgrāmatu nodaļu budžeta līdzekļiem, kā arī veic valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas turētāja pienākumu un nodrošina tās organizatorisko un tehnisko uzturēšanu.

2007. gadā tika apstiprināta TA darbības stratēģija 2008. – 2010. gadam. Saskaņā ar stratēģiju iestādes virsmērķis ir nodrošināt atbalstu tiesu iestāžu efektīvam darbam un attīstībai.

2007.gada laikā TA veiktas būtiskas strukturālās izmaiņas. Sākot ar 2007. gada 1. februāri ir izveidoti divi TA direktora vietnieka amati – vienam no tiem pakļauts Tiesu darba organizācijas departaments, Zemesgrāmatu departaments un Informāciju tehnoloģiju departaments, bet otram – Administratīvais departaments, Finanšu un plānu departaments un Grāmatvedības nodaļa. Savukārt TA direktora pakļautībā tika izveidots Juridiskais departaments, bet Grāmatvedības nodaļa tika izdalīta kā atsevišķa struktūrvienība.

Pārskata gadā uzsākts darbs pie jaunu iniciatīvu ieviešanas tiesvedības procesā, kas būtiski atvieglotu un uzlabotu tiesu darbu. Piemēram, tika uzsākts pilotprojekts „Skaņu ierakstu aparātūras izmantošana tiesās” Rīgas apgabaltiesā, Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā un Jūrmalas pilsētas tiesā; uzsākts tiesu pavēstu centralizētas iepakošanas un izsūtīšanas pilotprojekts Administratīvajā rajona tiesā, kā arī uzsākta *Tiesu ēku un aprīkojuma standarta* izstrāde, kurā iecerēts iekļaut prasības atjaunotajām un no jauna būvējamajām tiesu ēkām, tai skaitā, prasības tiesu ēkā paredzētajām konvoja telpām.

Saskaņā ar tiesu statistikas datiem, rajona (pilsētu) tiesās 2007. gadā pabeigtas 52 366 civillietas jeb 77 % no saņemtajām civillietām, un 10 160 krimināllietas jeb 74% no saņemtajām lietām. Apgabaltiesās pabeigtas 6547 civillietas jeb 55% un 2304 krimināllietas jeb 82% no tiesās saņemtajām krimināllietām.

Salīdzinot ar 2006. gadu, pērn samazinājies lietu izskatīšanas ilgums – krimināllietās pirmajā instancē par 0,1 mēnešiem, apelācijas instancē – par 0,4 mēnešiem un civillietās gan pirmajā instancē, gan apelācijas instancē – par 0,2 mēnešiem.

Savukārt administratīvo lietu izskatīšanas ilgums pirmajā instancē palielinājies par 5,5 mēnešiem, bet apelācijas instancē – par 2,1 mēnesi. Administratīvajās tiesās izskatītas 3718 administratīvās lietas jeb 39% no tiesās saņemtajām administratīvajām lietām.

Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata gadu, apgabaltiesās samazinājies neizskatīto lietu uzkrājums kopumā par 480 lietām. Savukārt pēc lietu piekritības izmaiņām likumdošanā rajonu (pilsētu) tiesās salīdzinājumā ar iepriekšējo pārskata gadu neizskatīto lietu atlikums palielinājies par 2195 lietām. Administratīvajās tiesās neizskatīto lietu skaits palielinājies par 736 lietām, kas skaidrojams ar nenokomplektētajām tiesnešu amata vietām.

Zemesgrāmatu nodaļās 2007. gadā pieņemti 368 751 lēmums, kas ir par 7,8% mazāk nekā iepriekšējā gadā, savukārt lēmumu skaits vidēji uz vienu tiesnesi pērn bija 5673.

Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas informācijas izplatīšanas sistēmā 2007. gadā internetā apskatīto nodaļījumu skaits bija 1 135 321.

2007. gadā tika veikta tiesnešu atlase uz vakantajām rajonu (pilsētu) tiesu, apgabaltiesu, zemesgrāmatu nodaļu un administratīvo tiesu tiesnešu amata vietām. Kopumā vakantajām tiesnešu amata vietām izsludināti 105 amatu konkursi un izskatīti 193 pieteikumi. 2007. gadā zvērestu nodevuši 30 jauni tiesneši.

2007. gadā tika nodrošināts tiesnešu atalgojuma palielinājums saskaņā ar likumu *Par tiesu varu*. Rajona (pilsētas) tiesnešu amatalga palielinājās par 306 Ls un ar 2007. gada 1. janvāri tika noteikta 1107 Ls apmērā, apgabaltiesas tiesnešu amatalga palielinājās par 367,2 Ls un noteikta 1328,4 Ls apmērā, bet zemesgrāmatu nodaļās tiesnešu amatalga palielinājās par 170 Ls un noteikta 615 Ls apmērā. Tāpat pārskata gadā nodrošinātas arī likumā *Par tiesu varu* noteiktās tiesnešu sociālās garantijas, t.sk., tiesnešu veselības un dzīvības apdrošināšana. 2007. gadā vidēji par 72 Ls tika paaugstināta arī tiesu darbinieku amatalga.

Saskaņā ar [Tiesnešu izdienas pensiju likumu](#) un MK noteikumiem [Kārtība, kādā piešķirama un izmaksājama tiesnešu izdienas pensija](#) 2007. gadā TA uzsāka arī tiesnešu izdienas pensijas izmaksu.

No 2007. gada 1. janvāra rajona (pilsētas) tiesās un apgabaltiesās tika izveidotas papildus 60 tiesu darbinieku amata vietas un pieņemti 30 tiesas sēžu sekretāri, 16 tiesas tulki, 10 tiesneša palīgi un četri tiesas sekretāri. Tas bija nepieciešams, lai nodrošinātu izmeklēšanas tiesnešu darbu. Savukārt no 2007. gada 2. jūlija izveidotas papildus desmit tiesneša amata vietas rajona (pilsētas) tiesās. Darbu uzsākuši septiņi tiesneši, bet trīs amata kandidāti tiks iecelti 2008. gada sākumā. Zemesgrāmatu nodaļās izveidotas papildus 26 zemesgrāmatu nodaļu darbinieku amata vietas un 10 tiesnešu amata vietas. Darbu uzsākuši 10 tiesneša palīgi, 10 konsultanti, divi kancelejas vadītāji un četri arhivāri, amatā apstiprināti 10 tiesneši.

2007. gada 19. septembrī noslēgts telpu nomas līgums Administratīvās apgabaltiesas vajadzībām un nodrošināta tiesas pārcelšanās uz jaunajām telpām Rīgā, Jēzusbaznīcas ielā 6. Šī ir pirmā tiesas ēka, kas Latvijā uzcelta īpaši tiesas vajadzībām kopš neatkarības atgūšanas.

Tiesu administrācijas plāni 2008.gadā

1. Turpināt tiesu darbinieku atalgojuma palielināšanu;
2. Paaugstināt zemesgrāmatu tiesnešu atalgojumu, ievērojot likumā *Par tiesu varu* noteikto amatalgas aprēķinu;
3. Nodrošināt administratīvās tiesas pieejamību reģionos, izveidojot Administratīvās rajona tiesas tiesu namus četru tiesnešu sastāvā tiesu apgabalos ārpus Rīgas;
4. Ieviest tiesu pavēstu centralizētu iepakošanu un izsūtīšanu;
5. Uzsākt ieviest pilotprojektu „Videokonferenču aparatūras izmantošana tiesās”;
6. Nodrošināt tiesu darbiniekiem veselības apdrošināšanu.

Plašāka informācija par TA – www.ta.gov.lv

Uzņēmumu reģistrs

UR ir valsts iestāde, kas Latvijā reģistrē uzņēmumus (uzņēmēj sabiedrības), komersantus, to filiāles un pārstāvniecības, kā arī visas izmaiņas to darbības pamatdokumentos un veic citas likumdošanas aktos paredzētās darbības. UR reģistrē arī masu informācijas līdzekļus, biedrības un nodibinājumus, komercķīlas, izšķirošās ietekmes, laulību līgumus un koncesijas, politiskās partijas, šķīrējtiesas, arodbiedrības, kā arī maksātnespējas procesus.

Uzņēmumu reģistrs (turpmāk – UR) veic komersantu un to filiāļu, ārvalstu komersantu un organizāciju pārstāvniecību un pārstāvju, kooperatīvo sabiedrību, Eiropas ekonomisko interešu grupu, Eiropas komercsabiedrību, Eiropas kooperatīvo sabiedrību, politisko partiju un to apvienību, biedrību un nodibinājumu, arodbiedrību, masu informācijas līdzekļu, koncesijas līgumu, izšķirošās ietekmes, komercķīlu, laulāto mantisko attiecību un šķīrējtiesu reģistrāciju un nodrošina attiecīgo reģistru vešanu.

Pārskata gadā UR bija 180 amata jeb štata vietu skaits. Visgrūtāk bija nostabilizēt personālu Klientu apkalpošanas daļā, Informācijas daļā un Arhīva daļā. Gada laikā personāla mainība bijusi ~ 4%.

Pārskata gadā tika likvidēti 11 186 uzņēmumi. Savukārt reģistrēti 14 207 jaunie uzņēmumi, Reģistrētas arī 27 070 komercķīlas, to pārjaunošanas vai grozījumi. Veikta 1 298 laulāto mantisko attiecību reģistrācija, reģistrēti 100 plašsaziņas līdzekļi. Reģistrētas 1134 biedrības un 89 nodibinājumi, 17 šķīrējtiesas, 2 politiskās organizācijas.

UR plāni 2008. gadam:

1. Nodrošināt Maksātnespējas reģistra publiskumu, attīstīt Maksātnespējas reģistru efektīvizējot informācijas apmaiņu.
2. Īstenot izmaiņas UR lietotajās informācijas sistēmās, izpildot informatīvā ziņojuma *Pasākumu plāns vienas pieturas aģentūras principa ievērošanas nodrošināšanai, sniedzot konsolidētos gada pārskatus un uzņēmumu gada pārskatus* uzdevumus.
3. Gatavoties administratīvi teritoriālās reformas ieviešanai, sakarā ar kuru UR vestajos reģistros jāspēj aktualizēt adrešu laukus.
4. Izveidot iespēju aizpildīt e-pieteikumu veidlapas, iesniedzot pieteikumus un tam pievienotos dokumentus Uzņēmumu reģistrā elektroniskā veidā.
5. Izveidot iespēju saņemt informāciju no Uzņēmumu reģistra vestajiem reģistriem elektroniskā veidā

Plašāk par UR – www.ur.gov.lv

Valsts aģentūra „Maksātspējas administrācija”

MNA nodrošina valsts politikas īstenošanu maksātspējas procesa jautājumos.

2007. gada 1. novembrī Saeima pieņēma jauno [Maksātspējas likumu](#).

Lai sekmīgi ieviestu likumu, kurš stājās spēkā 2008. gada 1. janvārī, MNA izstrādāja grozījumus vairākos ar maksātspējas jomu saistītajos likumos, kā arī vairākus *Maksātspējas likumam* pakārtotus MK noteikumus, kopumā 12 dažādus normatīvos aktus.

MNA 2007. gadā rīkoja apmācību administratora kvalifikācijas iegūšanai 84 personām, organizēja pārbaudījumu administratora kvalifikācijas iegūšanai 68 administratoru pretendentiem, pagarināja sertifikāta darbības termiņu 44 administratoriem; rīkoja astoņus administratoru kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumus, uzsāka sadarbību ar tādām valstīm kā Dānija, Čehija, Serbija un Nīderlande; sedza administratora atlīdzību 989 maksātspējīgiem uzņēmumiem par kopējo summu 570 370 Ls, kā arī sedza maksātspējas procesa administrācijas izmaksas 1328 maksātspējīgajiem uzņēmumiem par kopējo summu 321 794 Ls. Administratori no parādniekiem atguva un ieskaitīja atpakaļ valsts budžetā 36 910 Ls. Tāpat 2007. gadā MNA no darbinieku prasījumu garantiju fonda apmierināja 928 darbinieku prasījumus 60 uzņēmumos par kopējo summu 575 196 Ls. Administratori no parādniekiem atguva un ieskaitīja atpakaļ valsts budžetā 55 127 Ls. Pērn tiesām ieteikti 1563 administratora kandidāti, tiesā iesniegti 54 pieteikumi par administratora atcelšanu saistībā ar viņu darbībā konstatētajiem normatīvo aktu pārkāpumiem un administratoru sertifikātu darbības termiņa beigām.

Pārskata periodā MNA veica pārbaudes 205 maksātspējas procesos. 50 maksātspējas procesos veica administratoru darbības kompleksās pārbaudes, kurās 44 gadījumos konstatēja pārkāpumus un 27 gadījumos administratoram uzlikts tiesiskais pienākums novērst konstatētos pārkāpumus.

2007. gada decembrī Latvijā bija 332 sertificēti maksātspējas procesa administratori.

2007. gada sākumā tika veiktas izmaiņas MNA funkciju pārdalē, izveidojot trīs jaunas štata vietas. Līdz ar izmaiņām Valsts civildienesta likumā no 2007. gada 1. februāra MNA par ierēdņa amatiem no 62 štata vietām noteica 47 amata vietas un 15 amata vietas saglabāja darbinieku statusu.

MNA plāni 2008. gadā:

1. Apzināt *Maksātspējas likuma* un tam pakārtoto izstrādāto normatīvo aktu prakses piemērošanas problēmjautājumus;
2. Izstrādāt grozījumus normatīvajā regulējumā par uzņēmējdarbības riska valsts nodevas apmēru un darbinieku prasījumu garantiju fondā ieskaitāmās nodevas daļu un regulējumā, kas nosaka kārtību, kādā tiek segti izdevumi un administratora atlīdzība juridiskās personas maksātspējas procesā no MNA šiem mērķiem piešķirtajiem līdzekļiem, ar mērķi noteikt maksātspējas procesa izmaksu apmēru 2009. gadam;
3. Izstrādāt normatīvo regulējumu par administratora apmācības, apliecinājumu izsniegšanas, eksaminācijas, kvalifikācijas pilnveidošanas, atestācijas, sertifikāta izsniegšanas un atjaunošanas, kā arī tā darbības izbeigšanas un anulēšanas kārtību;
4. Izstrādāt MK rīkojuma projektu par Maksātspējas jautājumu konsultatīvās padomes sastāvu un virzīt to apstiprināšanai MK;
5. Turpināt sadarbību starp Latvijas un citu valstu institūcijām maksātspējas jomā, paaugstinot darbinieku profesionālo kvalifikāciju un pilnveidojot klientu apkalpošanas kvalitāti.

Plašāka informācija par MNA – www.mna.gov.lv

Valsts probācijas dienests

VPD darbības mērķis ir sekmēt noziedzības novēršanu valstī, nodrošināt sabiedrībā izciešamo sodu kvalitatīvu izpildi. 2007. gadā VPD kompetencē bija kopumā deviņas funkcijas. Līdz 2007. gadam dienests ir aptvēris visu Latvijas teritoriju, izveidojot 28 teritoriālās struktūrvienības un 10 teritoriālo struktūrvienību filiāles. VPD pārskata gadā kopumā strādāja jau 456 darbinieki.

Pārskata gadā īpašs uzsvars tika likts tieši uz VPD funkcijas – izlīguma organizēšanas aktualizēšanu, tādējādi veicinot ierosināto izlīgumu skaita pieaugumu. Izlīgums ir brīvprātīgs sarunu process, kurā piedalās cietušais un persona, kura izdarījusi noziedzīgu nodarījumu, un kuru vada neitrāla persona – starpnieks. Veiksmīga izlīguma rezultātā persona, kura izdarījusi kriminālpārkāpumu vai mazāk smagu noziegumu, var tikt atbrīvota no kriminālatbildības. 2007. gadā kopumā tika pieprasīti 743 izlīgumi, kas ir par 427 vairāk nekā 2006. gadā. Pārskata gadā apmācītas 37 dienesta amatpersonas un 13 brīvprātīgie.

VPD stratēģijā tika prognozēts, ka 2007. gadā probācijas klientu skaits piespiedu darba jomā sasniegs 3000, taču gada laikā VPD teritoriālās struktūrvienībās piespiedu darba jomā iekārtotas 3157 klientu lietas, kas ir gandrīz par 22% vairāk nekā 2006. gadā. 2007. gadā personas, kurām tiesa vai prokurors piemēroja kriminālsodu – piespiedu darbs, šī soda izciešanas laikā nostrādāja 279 584 piespiedu darba stundas. Ņemot vērā minimālo stundas likmi 2007. gadā (0,713 Ls), darba devējiem ir ietaupīti 199 344 Ls. Pārskata gadā iekārtotas arī 188 klientu lietas sabiedriskā darba jomā. Personas, kurām tika piemērots audzinošs rakstura piespiedu līdzeklis nepilngadīgajiem – sabiedriskais darbs, nostrādāja 3630 sabiedriskā darba stundas.

2007. gadā VPD teritoriālās struktūrvienībās sagatavoti 2938 izvērtēšanas ziņojumi, kas ir par 556 vairāk nekā 2006. gadā. Izvērtēšanas ziņojumā ir ietverts probācijas klienta raksturojums, viņa sociālo apstākļu novērtējums un VPD viedoklis par klientu. Salīdzinājumā ar 2006. gadu izvērtēšanas ziņojumu sagatavots vairāk gan pēc tiesas un/vai prokuroru pieprasījumiem, gan pēc brīvības atņemšanas iestāžu pieprasījuma. Tas liecina, ka pieprasītājiem rodas aizvien lielāka izpratne par izvērtēšanas ziņojumu un tā nozīmi.

VPD uzraudzībā 2007. gadā atradās 5992 klienti, no kuriem 69% dienesta uzraudzībā nonākuši pirmo reizi. Taču, ņemot vērā to, ka uzraudzības funkcijas līdz 2006. gadam veica Valsts policija, daļai šo klientu jau iepriekš ir bijusi piemērota policijas uzraudzība. Uzraudzība ir darbs ar likumpārkāpēju, motivējot ievērot vispārpieņemtās sociālās, morāles un tiesību normas un kontrolējot likumā noteikto, tiesas vai prokurora uzlikto pienākumu izpildi. Tās mērķis ir panākt izmaiņas likumpārkāpēja uzvedībā, tādējādi novēršot jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu. Salīdzinot ar 2006. gada statistiku, var secināt, ka 2007. gadā VPD uzraudzībā ir nonācis par 210 jaunu klientu mazāk, taču kopējais uzraudzības apjoms 2007. gadā ir ievērojams – 10 978 klienti. Tajā skaitā iekļautas arī 4986 klientu lietas, kas turpinās vēl no 2006. gada.

VPD īsteno arī probācijas programmas, kas ir pasākumu kopums ar mērķi veicināt probācijas klienta integrāciju sabiedrībā. No 2006. gada 1. decembra līdz 2007. gada 31. decembrim probācijas programmās iesaistīto klientu skaits bija 1809 personas un minētajā laika posmā probācijas programmas pabeiguši 1034 klienti. Gada laikā 243 personas iesaistītas probācijas programmās arī ieslodzījuma vietās.

2007. gadā VPD kopumā saņēma informāciju par 2551 personu, kuras tika atbrīvotas gan pēc pamatsoda izciešanas, gan nosacīti pirms termiņa. Pārskata gadā pēc postpenitenciārās palīdzības VPD vērsušās un par probācijas klientiem kļuvušas 273 personas. 135 vienošanās par postpenitenciārās palīdzības sniegšanu noslēgtas tieši ieslodzījuma vietās. Postpenitenciārā palīdzība ir pasākumu kopums personu iekļaušanai sabiedrībā pēc atbrīvošanas no brīvības atņemšanas iestādes, ko sniedz VPD pēc brīvprātīgas līguma noslēgšanas ar notiesāto.

Salīdzinājumā ar 2006. gadu, ievērojami pieaudzis sociālo rehabilitācijas centru klientu skaits, 2007. gadā sasniedzot 359 klientus.

Projekta EQUAL realizācijas laikā, kas ilga no 2005. līdz 2007. gadam, ieslodzīto atbalstam un bijušo ieslodzīto sociālai iekļaušanai sabiedrībā un darba tirgū tika izveidota un ieviesta praksē vairāku pakāpju atbalsta sistēma un veicināta sadarbība starp dažādu līmeņu organizācijām. Lai veicinātu bijušo ieslodzīto resocializāciju, izstrādāts modelis darba prakšu centralizētai attīstībai un profesionālo iemaņu uzturēšanai ieslodzījuma vietās. Sagatavota arī sociālās rehabilitācijas programma ieslodzītajiem un bijušajiem ieslodzītajiem „Dzīves skola 2”.

Valsts probācijas dienesta 2008. gada darba plānā izvirzītie galvenie uzdevumi:

1. Turpināt pilnveidot dienesta funkciju tiesisko regulējumu un uzlabot funkciju izpildes kvalitāti;
2. Ieviest vienotu funkciju izpildes kvalitātes novērtējumu;
3. Pilnveidot probācijas programmu īstenošanu VPD, ieslodzījuma vietās un sociālās rehabilitācijas centros;
4. Pilnveidot izlīguma īstenošanu visā Latvijā, piesaistot brīvprātīgos probācijas darbiniekus;
5. Ieviest jaunu riska un vajadzību novērtēšanas instrumentu (dzimumnoziedznieku recidīva riska novērtēšanai);
6. Izveidot un ieviest probācijas klientu datu bāzi;
7. Ieviest VPD kvalitātes vadības sistēmu.

Plašāka informācija par VPD – www.probacija.lv

Valsts tiesu ekspertīžu birojs

VTEB ir TM padotības iestāde, kas specializējas dažāda veida tiesu ekspertīžu izdarīšanā, pamatojoties uz izziņas iestāžu, prokuratūras un tiesas lēmumiem, kā arī citu juridisku un fizisku personu iesniegumiem.

Vidējais strādājošo skaits VTEB 2007. gadā bija 53 darbinieki. VTEB budžets 2007. gadā bija 1 028 021 Ls.

2007. gadā turpinās tendence samazināties tiesībsargājošo iestāžu iesniegto lēmumu skaitam par ekspertīzes noteikšanu. Salīdzinājumā ar 2006. gadu 2007. gadā VTEB tika saņemts par 337 (11 %) lēmumiem mazāk. Atskaites periodā sagatavoti trīs metodiskie materiāli dažādos tiesu ekspertīžu veidos.

2007. gadā VTEB darbinieki apmācīti 17 dažādās ekspertu specialitātēs. 15 specialitātēs pabeigta apmācība un iegūts eksperta sertifikāts, tajā skaitā trijiem ekspertiem tas ir sertifikāts otrā eksperta specialitātē. Resertificēti 18 eksperti kopumā 26 ekspertīžu specialitātēs.

VTEB sniedz maksas pakalpojumus – izdara ekspertīzes pēc juridisku un fizisku personu iesniegumiem un tiesu lēmumiem civillietās visos VTEB kompetencē esošajos ekspertīžu veidos. 2007. gadā veikta 131 maksas ekspertīze, pamatojoties uz iesniegumiem un lēmumiem civillietās.

2007. gadā VTEB turpināja kvalitātes vadības sistēmas ieviešanu un pilnveidošanu ar mērķi līdz gada beigām sagatavot VTEB un divas tā ekspertīžu jomas – rokrakstu un daktiloskopijas ekspertīzes akreditācijai. 2007. gadā veikti 18 iekšējie pārvaldības sistēmas auditi visās biroja struktūrvienībās. 2007. gadā VTEB pilnā apmērā iesniedza nepieciešamos dokumentus Latvijas Nacionālajā akreditācijas birojā (turpmāk – LATAK) un 5. jūnijā notika pirmā apmeklējuma vizīte. Tomēr 2007. gadā LATAK nespēja nodrošināt novērtēšanas vizīti – tā tika atlikta līdz 2008. gada sākumu.

2007. gada pavasarī pirmo reizi Latvijā notika Eiropas Tiesu ekspertīžu iestāžu asociācijas 19. gadskārtējā sanāksme. Sanāksmē tika apspriesti tādi jautājumi kā tiesu ekspertu un izmeklēšanas darbinieku efektīvas sadarbības principi un kvalitātes nodrošināšana no notikuma vietas līdz tiesas sēdei, starptautisko standartu ISO 17025 ieviešana ekspertīžu iestādēs u.c.

2007. gadā VTEB darbinieki aktīvi piedalījās TM projektā „Atbalsts Gruzijas tieslietu sistēmas attīstībai starptautisko tiesību jomā – starptautisku tiesību normu piemērošana un pārstāvība starptautiskos forumos, un atbalsts tiesu ekspertīzes attīstībai”. Projekta laikā no 18. līdz 20. jūnijam VTEB notika seminārs Gruzijas Nacionālā tiesu ekspertīžu biroja speciālistiem, kurā tika apspriestas nacionālajos tiesu ekspertīžu birojos pielietojamās metodes un darba kvalitātes paaugstināšana atbilstoši starptautiskajiem standartiem, kā arī praktiski apgūtas dažādas pirkstu pēdu vizualizēšanas metodes. Savukārt Latvijas eksperti atbildes vizītē Gruzijā izvērtēja situāciju un deva ieteikumus kopējās situācijas uzlabošanai Gruzijas tiesu ekspertīzē.

VTEB plāni 2008. gadam:

1. Īstenot VTEB kvalitātes pārvaldības sistēmas akreditāciju un biroja kompetences atzīšanu rokrakstu un daktiloskopisko ekspertīžu jomās, sagatavot akreditācijai reljefo numura zīmju un šķiedru ekspertīžu jomas;
2. Organizēt ar ES Komisijas Paplašināšanās ģenerāldirektorāta TAIEX instrumenta programmas finansiālo atbalstu starptautisku semināru;
3. Organizēt Ziemeļvalstu rokrakstu ekspertu sanāksmi Rīgā;
4. Pabeigt VTEB 2. un 3. stāva telpu renovāciju.

Plašāk par VTEB – www.vteb.gov.lv

Valsts valodas centrs

VVC uzdevums ir aizsargāt valsts valodas lietotāju tiesības un intereses. VVC ir tieslietu ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde.

2007. gadā valodas politikas veidošanas jomā izstrādāti divi valsts valodas lietošanu reglamentējošu normatīvo aktu grozījumu projekti.

Valsts valodas aizsardzības jomā VVC Latviešu valodas ekspertu komisijā, kā arī tās Vietvārdu apakškomisijā un Latgaliešu ortogrāfijas apakškomisijā turpinājās latviešu valodas normu kodifikācija. Izstrādāti, apstiprināti un publicēti ieteikumi „Latgaliešu rakstības noteikumi”/ „Latgališu raksteibys nūsacejumi”, kā arī turpinās Vietvārdu likuma projekta saskaņošana un precizēšana.

Īstenojot Valsts valodas likuma ievērošanas pārraudzību, VVC pārskata gadā uzņēmumos, iestādēs un organizācijās veicis 3803 pārbaudes, saņemtas un izskatītas 579 fizisku un juridisku personu sūdzības par iespējamiem normatīvo aktu pārkāpumiem valsts valodas lietošanas jomā. Pārbaudīta 5908 darbinieku un pašnodarbināto personu valsts valodas lietojuma atbilstība normatīvo aktu prasībām, konstatēta 481 valsts valodas prasmes apliecība ar viltojuma pazīmēm. 2007. gadā izskatītas 2063 administratīvo pārkāpumu lietas, no tām 721 lietā uzlikts naudas sods par kopējo summu Ls 12 320, kas iemaksāta Valsts kasē. Pērn novērsti 2290 normatīvo aktu pārkāpumi valsts valodas lietošanas jomā.

Par valsts valodas lietojuma reglamentāciju valsts un sabiedriskās dzīves sfērās fiziskām un juridiskām personām sniegtas 62 rakstveida izziņas un 4921 konsultācija.

2007. gadā VVC pirmo reizi rīkoja akciju ar sabiedrības iesaistīšanu „Valsts valoda veikalā”. Akcijas noslēgumā tika godināti veikali, kuros tiek vislabāk ievērotas valsts valodas likuma prasības.

2007. gadā VVC saņēma papildus valsts budžeta finansējumu administratīvās kapacitātes celšanai Ls 110 000 apmērā. Līdz ar to tika pilnveidota iestādes struktūra, papildus izveidojot piecas jaunākā inspektora amata vietas, lai nodrošinātu efektīvāku valsts valodas lietošanas jomā spēkā esošo normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un kontroli, it īpaši reģionos.

Valsts valodas centra plāni 2008. gadā:

1. Izstrādāt priekšlikumus valsts valodas normatīvo aktu pilnveidošanai;
2. Turpināt organizēt ar *Valsts valodas likuma* ievērošanu saistīto metodisko un informatīvo materiālu izstrādi un izdošanu;
3. Organizēt normatīvajos aktos paredzēto maksas pakalpojumu (t. sk. izziņu par valsts valodas prasmes apliecību autentiskumu, izziņu par komersanta vai organizācijas nosaukuma atbilstību *Valsts valodas likuma* prasībām, izziņu par vietvārda pareizrakstību) sniegšanu;
4. Turpināt organizatorisko darbu VVC amatpersonu izglītošanas jomā – gan lingvistisko un juridisko civiltiesību jautājumos, gan valsts civildienesta ierēdņu kvalifikācijas paaugstināšanā;
5. Sekmēt sabiedrības informēšanu aktuālākajos ar valodas kultūrvides sakārtošanu saistītajos jautājumos;
6. Nodrošināt VVC Latviešu valodas ekspertu komisijas darbību ar mērķi kodificēt latviešu literārās valodas normas;
7. Nodrošināt VVC Latviešu valodas ekspertu komisijas Vietvārdu apakškomisijas un Latgaliešu ortogrāfijas apakškomisijas darbību valodas kultūrvides harmonizācijas nolūkā.

Plašāk par VVC – www.tm.gov.lv, sadaļā „[Iestādes](#)”

Valsts zemes dienests

VZD funkcijas ir dalība zemes reformas īstenošanā, Nekustamā īpašuma valsts kadastra darbības nodrošināšana, aizsargjoslu informācijas sistēmas darbības nodrošināšana, kā arī nekustamo īpašumu kadastrālā vērtēšana, būvju un telpu grupu kadastrālā uzmērīšana un zemes kadastrālās uzmērīšanas darbu uzraudzība.

Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā 2008. gada 1. janvārī bija reģistrēti 5,414 miljoni kadastra objekti, no tiem 2007. gada laikā – 146 000 kadastra objektu. Valstī kopumā bija reģistrēti:

- 1) 696 549 zemes īpašumi, valdījumi un lietojumi (2007. g. – 679 864);
- 2) 40 722 būvju īpašumi (2007. g. – 38 888);
- 3) 535 043 dzīvokļa īpašumi (2007. g. – 502 735).

2007. gads VZD bija nozīmīgs, jo tika ieviesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas centrālā datu bāze, kuras rezultātā tika apvienotas astoņas Kadastra informācijas sistēmas reģionālās datu bāzes. Centrālās datu bāzes ieviešana ir uzlabojusi kadastra datu pieejamību un aktualitāti, kas ir viens no galvenajiem priekšnoteikumiem modernu un mūsdienu prasībām atbilstošu elektronisko pakalpojumu ieviešanai VZD, kā arī datu apmaiņas ar citām informācijas sistēmām efektivitātes un kvalitātes uzlabošanai.

2007. gadā Valsts adrešu reģistra datu bāzē reģistrēti 50 118 jauni adresācijas objekti, kas vairāk nekā divas reizes pārsniedz 2006. gadā reģistrēto jauno adresācijas objektu skaitu – 24 059 adresācijas objekti. 2007. gadā tika turpināta datu uzkrāšana 2006. gadā ieviestajā Valsts un administratīvo robežu pagaidu sistēmā.

Viens no nozīmīgākajiem VZD paveiktajiem darbiem 2007. gadā bija kadastrālo vērtību bāzes izstrāde atbilstoši jaunajiem 2006. gada 18. aprīlī pieņemtajiem MK noteikumiem *Kadastrālās vērtēšanas noteikumi*, kas paredz, ka turpmāk zonējumi un kadastrālo vērtību bāze tiks izstrādāta pa nekustamā īpašuma grupām četru gadu ciklā, katru gadu nosakot zonējumus noteiktām īpašumu grupām, nevis pa teritorijām kā līdz šim.

VZD speciālisti pēc klienta pieprasījuma 2910 zemes vienībām veikuši apbūvēta zemes gabala vērtības noteikšanu privatizācijas vajadzībām.

Tāpat kā iepriekšējos gados, VZD speciālisti turpinājuši veikt izpildīto mērniecības darbu uzraudzību. 2007. gadā VZD Mērniecības departamenta speciālisti izskatījuši 200 sūdzības un iesniegumus par mērniecības darbiem. 2007. gada laikā sagatavoti 38 atzinumi par nekvalitatīvi izpildītiem mērniecības darbiem.

2007. gadā turpinājās darbs pie Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likumā noteiktā uzdevuma izpildes, VZD reģionālo nodaļu birojos pieņemot, reģistrējot un izskatot pastāvīgā lietošanā piešķirtās lauku apvidus zemes izpirkšanas pieprasījumus un sagatavojot lēmumus par tiesībām zemi izpirkt. Laika posmā no 2007. gada 1. augusta līdz 30. novembrim, kad vairākām personu kategorijām bija dota papildus iespēja pieteikties pastāvīgā lietošanā piešķirtās lauku zemes izpirkšanai, VZD saņemti 7038 zemes izpirkšanas pieprasījumi par 8755 zemes vienību izpirkšanu 27 110 ha platībā.

Kopumā 2007. gadā VZD reģionālajās nodaļās tika pieņemti 189 618 pasūtījumi, kas ir par 33% mazāk nekā iepriekšējā gadā. Par šīs tendences galveno iemeslu var uzskatīt darījumu ar nekustamajiem īpašumiem un jaunu objektu būvniecības aktivitātes samazināšanos valstī. Savukārt noslēgto datu abonēšanas statistika liecina, ka pieprasījums pēc VZD uzkrāto datu saņemšanas arvien pieaug, jo 2007. gadā noslēgti 167 jauni datu izplatīšanas līgumi, kas ir par 18% vairāk nekā 2006. gadā.

VZD plāni 2008. gadam:

1. Saistībā ar 2007. gada nogalē VZD ieviesto Kadastra informācijas sistēmas centrālo datu bāzi, 2008. gadā paredzēts veikt virkni pasākumu, kas saistīti ar datu aktualizācijas optimizāciju un datu kvalitātes nodrošināšanu;
2. Izstrādāt *Aizsargjoslu datu bāzes izveides koncepciju*, kurā tiks definētas galvenās pamatnostādnes un risinājumi Aizsargjoslu datu bāzei. Balstoties uz šo koncepciju, tiks veikta programmatūras izstrāde uzsākta Aizsargjoslu datu bāzes izveide, kas ļaus visiem interesentiem iegūt informāciju par uz katra konkrēta nekustamo īpašumu attiecināmiem apgrūtinājumiem, kas ierobežo šī īpašuma izmantošanu;
3. Turpināt nodrošināt lauku zemes izpirkšanas procesu, izskatot vēl neizskatītos vai nepietiekošu iesniegto dokumentu dēļ atliktos izpirkšanas pieprasījumus un pieņemot lēmumus par zemes vienību iekļaušanu Lauku zemes izpirkšanas reģistrā;
4. Uzsākt izstrādāt uz automātiskas darba procesu vadības principiem un pakalpojumu efektīviem kontroles mehānismiem balstītas VZD Kadastra pieteikumu un datu apstrādes sistēmu. Sistēmas izstrādes mērķis ir ātrākas un efektīvākas klientu apkalpošanas nodrošināšana VZD;
5. Pabeigt darbu pie jaunas VZD interneta mājas lapas izstrādes, kas nodrošinās sabiedrībai informāciju par VZD ērtā, kvalitatīvā un pievilcīgā veidā;
6. Sadarbībā ar zemesgrāmatām turpināt analizēt nekustamo īpašumu reģistrācijas procedūru vienkāršošanu un integrēšanu;
7. Turpināt darbu pie kadastrālo vērtību bāzes izstrādes, četru gadu ciklā vienlaicīgi visai valsts teritorijai izstrādājot kadastrālo vērtību bāzi rūpniecības apbūves grupai;
8. Pakalpojumu procesu sakārtošanai paredzēts izstrādāt koncepciju būvju kadastrālās uzmērīšanas attīstībai;
9. Tiks izstrādāta jauna VZD uzkrāto datu izplatīšanas sistēma.

Vairāk par VZD – www.vzd.gov.lv

8. Informācija par kapitālsabiedrībām, kurās TM ir kapitāldaļu turētājs

VSIA „Latvijas Vēstnesis”

LATVIJAS
VĒSTNESIS

LV pamatdarbības veids ir laikraksta „Latvijas Vēstnesis” papīra un elektroniskās versijas izdošana. LV izdod specializētos žurnālus „Jurista Vārds” un „Komersanta Vēstnesis”, juridiska satura grāmatas, kā arī uztur bezmaksas Latvijas normatīvo aktu datu bāzi

internetā likumi.lv.

2007. gadā atbilstoši savam pamatuzdevumam oficiālajā laikrakstā izsludināti 3982 normatīvie akti, publicēti 107 736 paziņojumi un sludinājumi, kopumā veidojot 11 220 laikraksta lappuses. Paralēli tam pārējos produktos regulāri publicēti normatīvo aktu skaidrojumi, informācija par aktualitātēm likumdošanā un cita aktuālā informācija.

2007. gada laikā turpinājās iepriekšējos gados iesākusies nozares tendence samazināties pieprasījumam pēc drukātajiem periodiskajiem izdevumiem, tomēr uzņēmuma izdoto specializēto žurnālu tirāžas gada laikā pieauga vidēji par 22%. Arī LV uzturēto elektronisko produktu lietotāju skaits 2007. gada laikā ievērojami audzis: portāla www.lv.lv vidējais dienas apmeklējumu skaits bija 11 165 jeb par 173% vairāk nekā 2006. gadā, vortāla www.likumi.lv – atbilstoši 15 314 un 61,3%.

2007. gadā Latvija pievienojās ES oficiālā publikāciju biroja uzturētajai dalībvalstu tiesību aktu informācijas sistēmai N-Lex. LV IT speciālistu izstrādātais tiesību aktu apmaiņas standarts no partneru puses tika atzīts par visefektīvāko un piedāvāts kā kopīgs risinājums arī pārējām dalībvalstīm.

2007. gada 13. jūnijā tika pārsertificēta LV kvalitātes vadības sistēma atbilstoši ISO 9001:2000 standartam.

2007. gada decembrī sadarbībā ar Saeimas kanceleju tika pabeigts trīs gadus ilgušais darbs pie 1990.-1993.gada Augstākās Padomes sēžu stenogrammu izdošanas saskaņā ar likumu [Par Latvijas Republikas Augstākās Padomes deputātu tiesisko stāvokli un pensijām](#).

Pārskata gadā augstais inflācijas līmenis veicināja ārpakalpojumu un materiālu izmaksu pieaugumu, kā arī kadru mainību sakarā ar atalgojuma sistēmas konkurētspējas trūkumu, salīdzinot ar privāto sektoru. Normatīvo aktu grozījumu dēļ samazinājās maksas publikāciju loks, kādēļ samazinājās arī garantēto ienākumu bāze. Pārskatot un optimizējot procesus, pārskata gads pabeigts ar peļņu 114 200 latu apjomā pirms nodokļu nomaksas. Būtiskas izmaiņas komercsabiedrības struktūrā nav notikušas. 2007. gada sākumā LV bija 86 štata darbinieki, gada beigās – 84.

LV plāni 2008. gadam:

Tuvākajos trīs gados LV uzdevums ir nodrošināt gatavību oficiālas elektroniskas publikācijas ieviešanai. Tādēļ paredzēts atbilstoši sakārtot uzņēmuma iekšējos procesus, kā arī nodrošināt oficiālas elektroniskas publikācijas procesā iesaistīto informācijas sistēmu atbilstību starptautiskiem drošības.

Paralēli šim uzdevumam LV sadarbībā ar TM turpinās realizēt tiesību aktu pieejamības politiku, nodrošinot bezmaksas elektronisku pieeju oficiālā laikraksta elektroniskai versijai kā arī likumiem un MK noteikumiem un to aktuālajiem tekstiem.

Plašāk par LV – www.lv.lv

VAS „Tiesu namu aģentūra”

Saskaņā ar likumu *Par tiesu varu* TA sadarbībā ar TNA nodrošina tiesas un zemesgrāmatu nodaļas ar darba telpām un informācijas un komunikāciju tehnoloģiju infrastruktūru.

TNA funkcijas ir apsaimniekot TM valdījumā esošos īpašumus, nodrošināt tiesu namu uzturēšanu un celtniecību, organizēt tiesu vienotās informatīvās sistēmas izstrādi un uzturēšanu un veikt tiesu nolēmumu indeksāciju, sistematizāciju un publiskošanu.

Bez vispārējās ekonomiskās izaugsmes un uzņēmējdarbības vides attīstības, kas ir veicinājis TNA sniegto pakalpojumu pieaugumu, 2007. gadā ir veikta virkne pasākumu, kas nodrošina ilglaicīgu kapitāla daļu vērtības pieaugumu un īpašuma apsaimniekošanā gūto ienākumu palielināšanu. 2007. gadā TNA ir veikusi projektēšanas un renovācijas darbus savos pamatkapitāla un valdījumā esošo nekustamo īpašumu objektos, kā arī ir veikusi citus darbus atbilstoši statūtos noteiktajiem mērķiem.

Pie galvenajiem sasniegumiem 2007. gadā ir jāmin:

- 1) Kvalitātes vadības sistēmas ieviešanas sertifikāta, atbilstoši ISO 9001:2000 standartam, saņemšana 2007. gada martā;
- 2) Jaunās Administratīvās apgabaltiesas ēkas Rīgā, Jēzusbaznīcas ielā 6, būvniecības pabeigšana 2007. gada septembrī.

TNA darbības rezultātīvie rādītāji 2007. gadā, ņemot vērā bilanci un peļņas vai zaudējuma aprēķinu:

- 1) bilances kopsumma 2007. gada sākumā bija 6,77 miljoni LVL, 2007. gada beigās –10,80 miljoni LVL;
- 2) neto apgrozījums 2007. gada sākumā 1,91 miljoni LVL, 2007. gada beigās – 2,45 miljoni LVL;
- 3) uzņēmuma peļņa 2007. gadā ir 0,44 miljoni LVL.

2007. gada laikā nav notikušas būtiskas izmaiņas uzņēmuma struktūrā un personālsastāvā. Vidējais strādājošo skaits uzņēmumā 2007. gadā bija 90 darbinieki.

TNA 2008. gada prioritātes:

- 1) Madonas tiesas ēkas būvniecības uzsākšana;
- 2) Jūrmalas tiesas ēkas projekta realizācijas uzsākšana;
- 3) Tiesu informācijas tehnoloģiju infrastruktūras uzturēšana.

Plašāk par TNA – www.tna.gov.lv

VSIA „Latvijas Valsts mērnieks”

LVM darbības mērķis ir zemes ierīcības un mērniecības funkciju īstenošana, sniedzot pakalpojumus visā Latvijas valsts teritorijā un veicot šādus uzdevumus:

- 1) zemes robežu uzmērīšana par valsts budžeta līdzekļiem bijušajiem īpašniekiem, mantiniekiem, represētajiem un invalīdiem;
- 2) mērniecības darbu veikšana, lai novērstu kļūdas VZD līdz šim veiktajos mērniecības darbos;
- 3) zemes kadastrālā uzmērīšana;
- 4) topogrāfiskā uzmērīšana un ģeodēzisko darbu pakalpojumu sniegšana;
- 5) zemes ierīcības projektu izstrādāšana.

2007. gadā LVM ieņēmumi no pamatdarbības bija 3 662 550 LVL apmērā, tai skaitā ieņēmumi no uzmērīšanas par valsts budžeta līdzekļiem – 202 500 LVL. Salīdzinājumā ar 2006. gadu ieņēmumi no pamatdarbības 2007. gadā ir palielinājušies par LVL 843 047, kas ir par 29,9% vairāk nekā iepriekšējā periodā, bet ieņēmumi no zemes robežu uzmērīšanas par valsts budžeta līdzekļiem palielinājušies par LVL 104 506, kas ir par 106,6% vairāk nekā iepriekšējā periodā.

LVM bilances vērtība 2007. gada beigās bija 2 285 291 LVL, parakstītā, apmaksātā un balsstiesīgā pamatkapitāla apmērs ir LVL 440 000.

2007. gadā izpildīti 14 649 pasūtījumi, no tiem zemes kadastrālā uzmērīšana – 11 912 pasūtījumi (81,32% no visiem izpildītiem pasūtījumiem), topogrāfiskā uzmērīšana – 1598 pasūtījumi (10,91%), ģeodēziskie darbi – 797 pasūtījumi (5,44%), zemes ierīcības darbi – 256 (1,75%), VZD kļūdu labošana – 23 darbi (0,16%), citi darbi – 63 pasūtījumi (0,43%).

LVM ir uzņēmums ar centralizētu pārvaldes sistēmu, decentralizētu saimnieciskās darbības organizāciju. LVM struktūru veido: dalībnieku sapulce, valde, Centrālais birojs (nodrošina administratīvo vadību) un struktūrvienības, kas sniedz mērniecības pakalpojumus. Pārskata gadā visā Latvijas teritorijā darbojās 20 mērniecības biroji un 6 nodaļas. 2007. gada sākumā LVM tika nodarbināti 300 darbinieki, uz 2007. gada beigām – 309 darbinieki, no tiem 22 līgumdarbinieki.

LVM prioritātes 2008. gadā:

- 1) Deleģēto valsts pārvaldes funkciju izpilde, nodrošinot zemes īpašumu robežu uzmērīšanu bijušajiem īpašniekiem un viņu mantiniekiem par valsts budžeta līdzekļiem piešķirtā finansējuma ietvaros.
- 2) Zemes kadastrālās uzmērīšanas darbi zemes reformas pabeigšanai - zemes lietojumu robežu uzmērīšana personām, kas pieteikušās lauku zemes izpirkšanai vai nomas līgumu slēgšanai.
- 3) Darbības efektivitātes paaugstināšana, uzlabojot darbinieku prasmes un kompetences, optimizējot pārvaldes procesus un materiāltehnisko resursu racionālu izmantošanu, uzlabojot darba plānošanu visu līmeņu darbiniekiem.

Plašāk par LVM – www.latvijasmernieks.lv

9. Budžeta informācija

9.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

9.1. tabula

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde) (LVL)	Pārskata gadā (LVL)	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	6 891 751	6 632 606	6 433 466
1.1.	dotācijas	6 491 665	5 999 796	5 999 796
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	3 131	2 500	3 306
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	396 955	630 310	430 364
2.	Izdevumi (kopā)	6 761 207	6 632 606	6 098 404
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	5 460 087	6 393 196	5 862 200
2.1.1.	subsīdijas un dotācijas, tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās	2 368 702	546 500	545 697
2.1.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	3 091 385	5 846 696	5 316 503
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	1 301 120	239 410	236 204

9.2. Iestādes veiktie un pasūtītie pētījumi.

2007. gadā pētījumu veikšanai bija paredzēti Ls 50 000. Minētā finansējuma ietvaros tika apmaksāta 18 pētījumu veikšana, tostarp 12 pētījumi pēc valsts sekretāra vietnieka likumdošanas jautājumos pieprasījuma, trīs pētījumi pēc valsts sekretāra vietnieka nozaru politikas jautājumos pieprasījuma, divi pētījumi pēc valsts sekretāra vietnieka tiesu jautājumos pieprasījuma un viens pētījums pēc valsts sekretāra vietnieka stratēģijas jautājumos pieprasījuma.

Viens no plānotajiem pētījumiem (plānots atbilstoši valsts sekretāra vietnieka tiesu jautājumos pieprasījumam) netika veikts, proti, pētījums „Tiesu noslodzes izmaiņas saistībā ar pāreju uz tīro trīs instanču tiesu sistēmu un tiesu infrastruktūras attīstība saistībā ar reģionālo reformu”, jo bija grūtības atrast piemērotu pētījuma veicēju.

Apkopojot informāciju par pētījumu kvalitāti un izmantojamību, TM secināja, ka to veikšana bijusi lietderīga un veicinājusi TM uzdevumu efektīvāku un kvalitatīvāku izpildi – astoņi pētījumi tiek izmantoti tiesību akta projektu izstrādē, astoņi pētījumi tiek izmantoti politikas plānošanas dokumentu izstrādē, viens pētījums būs par pamatu, lai sagatavotu rokasgrāmatu tiesību aktu izstrādātājiem, bet viens pētījums izmantots TM nosacīti iekšējām vajadzībām – rādītāju sistēmas uzlabošana.

Informācija par veiktajiem pētījumiem apkopota tabulā.

TM pasūtītie pētījumi 2007. gadā

Nr.	Pētījuma nosaukums	Pētījuma būtība
1.	Pētījums par dokumentu piegādes regulējumu Vācijā	Pētījums veikts Paziņošanas likuma darba grupas vajadzībām. Izmantots likumprojekta „Paziņošanas likums” sagatavošanai.
2.	Pētījums par atsevišķu Krimināllikuma pantu piemērošanas problēmām „Noziedzīgi nodarījumi valsts institūciju dienestā: likums un prakse”	Pētījumā tika veikta analīze par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā, pētīti tiesu spriedumi par noziedzīgiem nodarījumiem valsts institūciju dienestā. Tika izvērtēts Krimināllikuma (KL) XXIV nodaļā ietverta noziedzīgo nodarījumu valsts institūciju dienestā pazīmju atbilstība Latvijai saistošajos tiesību aktos noteiktajam, īpašu vērību pievēršot koruptīviem noziedzīgiem nodarījumiem. Pētījumā sniegtie priekšlikumi par KL normu grozījumiem ir iekļauti izvērtēšanai KL darba grupā un nepieciešamības gadījumā tiks izstrādāti grozījumi KL un ar to saistītajos normatīvajos aktos.
3.	Zinātniski pētniecisks rakstura darbs kriminālsoda politikas koncepcijas izstrādāšanai.	Pētījuma definētas kriminālsodu politikas prioritātes un krimināltiesisko sankciju sistēma un to piemērošanas mērķi, formulēti konceptuāli priekšlikumi par krimināltiesību normu un institūtu grozīšanu un papildināšanu, noskaidrotas krimināltiesisko represiju piemērošanas tendences Latvijā, sniegta informācija par citās valstīs īstenojamās kriminālsodu politikas tendencēm un prioritātēm, juridiskajiem līdzekļiem, kas izmantojami to sasniegšanai. Pētījumā minētie jautājumi ir atspoguļoti Kriminālsodu politikas koncepcijā.
4.	Pētījums par tiesību piemērošanas problēmām, kas saistītas ar kazuistisku normatīvo regulējumu	Pētījuma laikā tika anketēti ierēdņi un tieslietu nozares eksperti ar mērķi noskaidrot problēmas tiesību normu piemērošanā un kazuistiska normatīvā regulējuma cēloņus. Pētījums iespējams tiks izmantots kā pamats politikas plānošanas dokumentam.
5.	Materiāls par likumprojektu izstrādi Tiesību aktu izstrādes rokasgrāmatai	Tika izstrādāts materiāls par likumprojektu izstrādes juridisko tehniku, kas vēlāk tiks izmantots par pamatu Tiesību aktu izstrādes rokasgrāmatas izveidei.
6.	Pētījums par Keiptaunas konvencijas atbilstību Civillikumam	Pētījumā laikā netika konstatētas principiālas atšķirības starp Konvencijas tiesisko regulējumu no vienas puses un Latvijas civiltiesību sistēmu no otras puses. Daļu no neatbilstībām iespējams novērst, saskaņā ar Konvenciju izsakot attiecīgus paziņojumus par konkrētu Konvencijas normu piemērojamību. Pārējos gadījumos saskaņā ar likuma „Par Latvijas Republikas Starptautiskajiem līgumiem” 13. pantu attiecīgās Konvencijas normas būs piemērojamas prioritāri. Tāpēc, lai pievienotos šai Konvencijai, nav nepieciešams veikt grozījumus Civillikumā vai citos Latvijas tiesību sistēmai būtiskos likumos. Šo pētījumu būs iespējams izmantot pievienošanās attiecīgajai Konvencijai procesā.
7.	Pētījums par Civillikuma Saistību tiesību daļas modernizācijas nepieciešamību	Pētījumā iekļauts atsevišķu konkrētu Civillikuma Saistību tiesību daļas pantu kritisks vērtējums. Atsevišķa nodaļa veltīta Civillikuma Saistību tiesību daļas modernizācijas konceptuāliem jautājumiem un risinājumu ceļiem, pievērsta uzmanība arī Eiropas līgumtiesību kopējā modeļa un Eiropas līgumtiesību principu

	<p>un aktuālo privāttiesiskā regulējuma tendenču (UNIDROIT, ELTP) iekļaušanas iespējām un konceptuālu risinājumu piedāvāšanu par nepieciešamību izstrādāt jaunas tiesību normas, izslēgt novecojušās tiesību normas un grozīt vai precizēt esošās tiesību normas (vai izteikt tās jaunās redakcijās)</p>	<p>nozīmei. Papildus vērtēts Civillikuma sistēmas jautājums, kā arī sagatavoti konkrēti priekšlikumi turpmākam darbam saistībā ar grozījumu izdarīšanu Civillikuma Saistību tiesību daļā. TM darba plānā 2008. gadam ir iekļauts uzdevums izstrādāt koncepciju par Civillikuma Saistību tiesību daļas modernizācijas nepieciešamību, līdz ar to pētījumā konstatētais tiks izmantots koncepcijas izstrādei.</p>
8.	<p>Pētījums par Civillikuma Lietu tiesību daļas modernizācijas nepieciešamību (1.daļa) modernizācijas nepieciešamību un iespējām, kas saturētu pastāvošo problēmjautājumu detalizētu aprakstu un piedāvātu konkrētus problēmjautājumu risinājuma variantus un iespējamās likuma pantu redakcijas)</p>	<p>Pētījums par Civillikuma Lietu tiesību daļas modernizācijas nepieciešamību (1.daļa) (par Latvijas Republikas Civillikuma Lietu tiesību daļas (pirmās, otrās un trešās nodaļas) modernizācijas nepieciešamību un iespējām ir izstrādāts atbilstoši un kvalitatīvi. Ir veikta tiesību normu analīze un konstatētas un ieskicētas vairākas problēmas to piemērošanā. Ir izteikti atsevišķi priekšlikumi. TM darba plānā 2008. gadam ir iekļauts uzdevums veikt pētījumu par Civillikuma Lietu tiesību daļas modernizācijas nepieciešamību 2. daļa, līdz ar to pētījumu būs iespējams izmantot koncepcijas izstrādei par Civillikuma lietu tiesību daļas modernizācijas nepieciešamību.</p>
9.	<p>Pētījums „Koncernu likuma darbības efektivitātes problēmas un to iespējamie risinājumi”</p>	<p>Pētījumā norādīts, ka nepieciešams risināt ar spēkā esošā Koncernu likuma normatīvā regulējumu saistītos darbības neefektivitātes problēmjautājumus. Jaunajā koncernu tiesiskajā regulējumā nepieciešams novērst koncernu ekonomiskās dabas potenciāli bīstamo ietekmi uz koncerna atkarīgās sabiedrības mazākuma akcionāru tiesībām un koncerna atkarīgās sabiedrības kreditoru (esošo un potenciālo) tiesībām, paredzot minēto tiesību subjektu aizsardzību. Tādejādi nepieciešams pārstrādāt Koncernu likuma tekstu, saskaņojot to ar Komerclikuma normatīvo regulējumu, novēršot Koncernu likuma un Komerclikuma normu dublēšanu. Vienlaikus nepieciešams izvērtēt pastāvošos koncernu tiesību institūtus, nepieciešamības gadījumā atsakoties no atsevišķiem pašlaik pastāvošiem koncernu tiesību institūtiem, kā arī novērst citas nepilnības spēkā esošajā Koncernu likuma normatīvajā regulējumā. Pamatojoties uz minēto pētījumu bija paredzēts izstrādāt koncepciju par koncernu tiesisko regulējumu un</p>

		2009. gadā – likumprojektu koncernu tiesiskajam regulējumam. Ņemot vērā apstākļus, ka ir skaidri apzinātas problēmas, kuras nepieciešams risināt jaunajā koncernu normatīvajā regulējumā, TM, pieaicinot komercietību ekspertus un praktizējušus juristus, organizēs diskusiju, apspriežot jautājumu par koncepcijas izstrādāšanas nepieciešamību. Ņemot vērā diskusijas rezultātus, pētījums tiks izmantots koncepcijas vai likumprojekta izstrādei.
10.	Atzinums „Ierosinājumi likumprojekta „Grozījumi Komerclikumā” papildināšanai”.	Atzinums sniegts par likumprojektu „Grozījumi Komerclikumā”, ar kuru paredzēts ieviest D daļu „Komerclikumā”, nolūkā sekmēt komercdarbības regulējumu atbilstoši Eiropas Savienībā plaši atzītiem principiem, kā arī ņemot vērā Latvijas tiesu praksē un komercdarbībā izvirzījušos strīdīgos un neregulētos jautājumus.
11.	Pētījums Starptautisko privāttiesību likumprojekta izstrādei	Pamatojoties uz pētījuma rezultātiem, tiek veikts Starptautisko privāttiesību likumprojekta izstrāde, saskaņojot ar darba grupā iesaistītajām ministrijām.
12.	Ekspertu pētījumi pastāvīgās Krimināllikuma darba grupas ietvaros	Ņemot vērā, ka TM bieži saņem dažādu institūciju priekšlikumus grozījumiem Krimināllikumā, kuri nereti ir izstrādāti, nepietiekami izvērtējot situāciju, normas nepieciešamību, kā arī sekas, kādas var iestāties, normu piemērojot, TM ir noslēgusi līgumus ar atzītiem krimināltiesību ekspertiem, kuri piedalās KL pastāvīgajā darba grupā kā krimināltiesību zinātnes tiesību eksperti, sniedzot savus atzinumus par KL pastāvīgajā darba grupā izskatāmajiem jautājumiem. Ekspertu piedalīšanās KL pastāvīgajā darba grupā nodrošina izskatāmo jautājumu padziļinātu un vispusīgu analīzi, kurā tiek ņemta vērā tiesu prakse, izskatāmā jautājuma atbilstība Latvijai saistošajos tiesību aktos noteiktajam. Ekspertu sniegtie priekšlikumi tiek izmantoti Krimināllikuma grozījumu izstrādē.
13.	Pētījums par ar nekustamo īpašumu saistīto īpašuma tiesību nostiprināšanas procedūru vienkāršošanu	Pētījums tika pasūtīts, lai padziļināti izpētītu Pasākumu plānā problēmu novēršanai nekustamo īpašumu darījumu jomā (apstiprināts ar MK 13.02.2006 rīkojumu Nr.80) identificētās problēmas, kuru risināšanai TM tika uzdots izstrādāt koncepciju nekustamā īpašuma tiesību nostiprināšanas procedūru vienkāršošanai. Izmantojot pētījuma rezultātus, tika sagatavots koncepcijas projekts, kurā ir izvērstas problēmu apraksts, kā arī piedāvāti TM pozīcijai atbilstošie problēmu risinājumi. Pētījuma materiāls – procedūru apraksts – ir pievienots koncepcijas pielikumā, kā arī koncepcijas pamatdaļā ir iekļauti pētījumā sniegtie statistikas dati, kā arī ir daļēji izmantota sadaļa par riska analīzi.
14	Ieslodzījuma vietu pārvaldes un Valsts probācijas dienesta personāla politikas attīstības virzieni	Pētījuma mērķis bija izpētīt penitenciāro iestāžu darbību un personāla resursus Latvijā un ārvalstīs, lai iegūtu pēc iespējas plašāku informāciju par pieredzi penitenciāro iestāžu darba un cilvēkresursu organizācijā. Pētījuma rezultātā tika iegūta plaša informācija par ANO un Eiropas Padomes normām šajos jautājumos, personāla resursiem un to organizācijas pieejām ārvalstīs (kā, piemēram, Lielbritānijā, Somijā, Norvēģijā, Zviedrijā un Igaunijā), kā arī Latvijas penitenciārajās iestādēs un izdarīti secinājumi.

		Pētījums tiks izmantots koncepcijas projekta „Penitenciāro iestāžu personāla politika” izstrādē.
15.	Par nekustamo īpašumu valsts kadastra reģistra un zemesgrāmatu nodaļu struktūras optimizācijas iespējām nolūkā pakāpeniski izveidot vienotu klientu apkalpošanas sistēmu	Pētījuma uzdevums bija veikt Valsts zemes dienesta un zemesgrāmatu nodaļu pašreizējās struktūras un reģistrācijas procedūru aprakstu, veikt reģistrēšanas procesa Nekustamā īpašuma valsts kadastrā un zemesgrāmatu nodaļās darbplūsmu analīzi dažādiem darījumu ar NĪ veidiem, kā arī sniegt priekšlikumus darbplūsmu optimizēšanai un reģistrēšanas procedūru integrēšanai, norādot uz Kadastra un zemesgrāmatu nodaļu struktūras optimizācijas iespējām. Pētījuma ietvaros tika veikta arī klientu aptauja. Pētījums tika prezentēts TM pastāvīgajā darba grupā ar nekustamā īpašuma valsts kadastra politiku saistītajos jautājumos, un tiks izmatots, risinot ar NĪ reģistrācijas pakalpojumu uzlabošanu saistītos jautājumus.
16.	Pētījums „Valsts nozīmes reģistru izmantošanas iespējas tiesas spriedumu izpildei un kontrolei, panākot efektīvāku valsts finansējuma izlietojumu”.	Pētījuma mērķis bija izpētīt valsts nozīmes reģistrus, valsts iestādes, kas pieņem lēmumus par sodiem valsts labā, to tiesisko, tehnisko un finanšu nosacījumus, pašreizējo nolēmumu par naudas summas piedziņu valsts ienākumos izpildes kārtību un efektivitātes rādītājus, konstatēt problēmas, to cēloņus, rekomendēt optimālo sadarbības modeli (piedziņas funkcijas izvērtējums, valsts reģistru iespējas, risinājuma tiesiskais un tehniskais pamatojums) un izstrādāt secinājumus un priekšlikumus par valsts nozīmes reģistru izmantošanas iespējām jaunu tiesas spriedumu izpildei un kontrolei, nodrošinot efektīvu valsts budžeta līdzekļu izlietojumu sprieduma izpildes izdevumu segšanas vajadzībām. Ņemot vērā apstākli, ka TM pašlaik izstrādā koncepciju par piedziņas sistēmas valsts ienākumos uzlabošanu un tajā kā viens no pasākumiem iekļauta izpildu lietu reģistra izveide, pētījumā iekļautā analīze par vienota reģistra, kas tiktu izmantots zvērinātu tiesu izpildītāju ikdienas darba vides uzlabošanai, nepieciešamību pēc iespējas tiks izmantota minētās koncepcijas ietvaros. Kā arī pētījumā gūtās atziņas tiks izmantotas, strādājot pie izpildu lietu reģistra izveidošanas un risinot jautājumu par tā iespējamajiem darbības modeļiem.
17.	„Iespējamie mediācijas modeļi Latvijā un nepieciešamās izmaiņas normatīvajos aktos”.	Pētījuma mērķis bija mediācijas modeļu (tīrā mediācija, tiesas atvasinātā mediācija, tiesas mediācija un integrētā mediācija) ieviešanas risinājumu izstrāde, normatīvo aktu apzināšana, kuros minēto mediācijas modeļu ieviešanas gaitā nepieciešami grozījumi. Pētījuma sadaļa par mediācijas modeļu ieviešanas risinājumiem ietverta koncepcijas projektā „Mediācijas ieviešana Latvijā”.
18.	Pētījums “Tieslietu nozares rezultatīvie rādītāji un to pilnveidošanas iespējas”.	Pētījuma galvenais mērķis bija salīdzināt TM izveidoto rādītāju sistēmu jeb katru tās elementu ar ārvalstīs izveidotajām sistēmām. Proti, izzināt, kādus rādītājus vienu un to pašu lietu mērīšanai izmanto citas attīstītās demokrātijas valstis, un sniegt ieteikumus TM rādītāju sistēmas pilnveidošanai.

Ar pētījumiem var iepazīties TM mājas lapā sadaļā „Informatīvie materiāli” – „[Pētījumi](#)”.

9.3. Sadarbības partnera finansēto programmu un ārvalstu ieguldījumu programmu ietvaros īstenoto projektu sasniegtie rezultāti un līdzekļu izlietojums.

2007. gadā tika pabeigta 2004. gada Pārejas programmas projekta *Strīdu izšķiršanas sistēmas un praktizējošu juristu apmācības* ieviešana. Projektam piešķirtais Eiropas Savienības finansējums bija 727 800 eiro. Lai nodrošinātu projekta īstenošanu, TM 2005. gada 23. novembrī noslēdza mērķsadarbības līgumu ar *Deutsche Stiftung für Internationale Rechtliche Zusammenarbeit*. Līguma darbības termiņš beidzās 2007. gada 22. augustā.

Projekta mērķis bija uzlabot tiesu sistēmas darbību un ieviest jaunus strīdu risināšanas modeļus. Projekta laikā tika sagatavota grāmata praktizējošiem juristiem „Eiropas Savienības tiesību piemērošana. Rokasgrāmata praktizējošiem juristiem” un vācu autoru Rolanda Hofmaas, Dorisas B. Rotfišeres, Artūra Trosena grāmatas „Mediation. Die Grundlagen der Mediation in Theorie und Praxis” tulkojums – „Mediācija. Mediācijas pamati teorijā un praksē”.

10. Personāls

Saskaņā ar TM amatu sarakstu 2007. gada sākumā ministrijā tika noteiktas 227 amata vietas. Ar 2007. gada 1. maiju TM amata vietu skaits tika palielināts līdz 268.

Ņemot vērā amata vietu pieaugumu, 2007. gadā liels darbs tika veltīts darbinieku atlasei, piemēram, tika organizēti 56 amatu konkursi. Uz darbinieku amatiem ne vienmēr tiek rīkoti konkursi un pretendentu atlase darbinieku amatos bieži vien notiek, apzinot iespējamās kandidātus, līdz ar to notikušo amatu konkursu skaits nav galīgais cipars, kas norāda uz visām notikušajām darbībām saistībā ar darbinieku atlasīti. Kopumā 2007. gadā uz vakantajiem amatiem tika izskatīti vairāk nekā 350 pieteikumi.

2007. gadā TM pieņemti darbā 87 darbinieki, bet 41 darbinieks atbrīvots. Tāpat tika iecelti amatā divi padotībā esošo iestāžu vadītāji – Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšnieks un Reliģisko lietu pārvaldes priekšnieks. Atbrīvoti no amata trīs iestāžu vadītāji – Ieslodzījuma vietu pārvaldes priekšnieks, Reliģisko lietu pārvaldes priekšnieks un Uzņēmumu reģistra galvenais valsts notārs.

Kā jau norādīts informācijā par izmaiņām iestādes struktūrā, 2007. gadā TM tika veiktas dažādas strukturālās izmaiņas, kuru rezultātā tika noformētas arī darbinieku un ierēdņu pārcelšanas citos amatos – kopumā pārcelti 90 darbinieki.

201 TM darbiniekam ir augstākā izglītība, 19 pašlaik mācās augstskolās(01.01.2008.), lai iegūtu augstākās izglītības diplomu, bet 28 darbiniekiem ir vidējā izglītība.

TM kolektīvs gadu ziņā ir ļoti jauns, jo 53 cilvēki ir vecumā līdz 25 gadiem. 148 darbinieki ir vecumā no 25 līdz 40 gadiem, bet virs 40 gadiem – 47 darbinieki. TM kolektīvā 2007. gadā strādāja 202 sievietes un 46 vīrieši.

2007. gads ministrijas darbinieku un ierēdņu apmācībā ienesa nelielu pavērsieni, kas ļaus arī nākotnē pievērst nopietnu uzmanību katra darbinieka un ierēdņa apmācības un kvalifikācijas celšanai – no janvāra līdz jūnijam notika intensīva ministrijas augstākā, vidējā un zemākā līmeņa vadītāju apmācība personālvadības jomā. Tā tika organizēta projekta *Twining* ietvaros. Kopumā tika noorganizēti 12 dažādi kursi un semināri. Šī paša projekta laikā tika izstrādāti metodiskie ieteikumi darbinieku darbības un tās rezultātu novērtēšanai. Šie ieteikumi tika izsniegti arī padotībā esošajām iestādēm, kuras tos izmanto, veicot darbinieku un ierēdņu novērtēšanas. Tādejādi tika veidota vienota izpratne par novērtēšanas procesu, novērtēšanas kritērijiem un novērtējumu visā ministrijas sistēmā;

Lai darbinieku apmācība un kompetences līmeņa paaugstināšana noritētu saskaņoti un tā būtu lietderīga, pērn tika apstiprināts TM darbinieku apmācības plāns, saskaņā ar kuru, ņemot vērā apmācībai atvēlēto finansējumu, ministrijas darbiniekiem bija iespēja apmeklēt dažāda veida kursus un seminārus. Oktobrī Personālvadības nodaļā darbā tika pieņemta darbiniece, kuras pamatpienākumi ir saistīti ar darbinieku apmācību un kvalifikācijas celšanu.

Personāla uzskaitē TM tiek veidota elektroniski. Katru mēnesi tiek sagatavots TM darbinieku saraksts, kuru savā ikdienas darbā lieto gan Personālvadības nodaļa, gan Finanšu departaments, gan valsts sekretāra vietnieki.

11. Komunikācija ar sabiedrību

2007. gadā TM [Sabiedrisko attiecību nodaļa](#) aktīvi veikusi sabiedrības informēšanu gan par valdībā izskatītajiem TM izstrādātajiem normatīvajiem aktiem, gan par ministrijai un sabiedrībai nozīmīgiem pasākumiem.

2007. gadā TM turpināja Latvijas Tiesu portāla www.tiesas.lv saturisko uzturēšanu. Portālu 2005. gada beigās kopīgi atjaunoja TM un ANO Attīstības programma. Portāls sniedz plašu informāciju par tiesu darbu, personu tiesībām, tajā iekļauti arī tiesā iesniedzamo dokumentu paraugi, tiesu kontaktinformācija utt. Notika arī aktīvas diskusijas par portāla funkcionalitātes uzlabošanu, lai veidotu to par interneta vietni, kur atrodama visplašākā informācija par tiesu darbu. Aktīvi sadarbojoties ar tiesu darbiniekiem, portālā regulāri tiek atjaunota tiesu informācija. Uzlabojoties Sabiedrisko attiecību nodaļas rīcībā esošajai biroja tehnikai, kļuva iespējams portālā veidot foto galerijas no dažādiem tiesām svarīgiem notikumiem. Portālā regulāri tiek publicētas amatpersonu runas dažādos kongresos un sapulcēs, aktīvi norit arī sadarbība ar izdevniecībām, sniedzot informāciju par jaunāko juridisko literatūru.

Arī 2007. gadā turpinājās sadarbība ar VZD, lai informētu iedzīvotājus par izmaiņām nekustamā īpašuma kadastrālās vērtēšanas sistēmā un par lauku zemju izpirkšanas termiņa beigām. TM interneta mājas lapā izvietoto VZD „banneri”, kurš aicināja uzzināt jaunāko informāciju par kadastrālajām vērtībām, izmantoja vairāki desimti tūkstoši mājas lapas apmeklētāju.

Lai veicinātu jauniešu informētību par TM darbu, kā arī motivētu topošos juristus darbam ministrijā, 2007. gadā TM tika pārstāvēta Karjeras dienās BA „Turība” un Latvijas Universitātē. Lai iepazīstinātu studentus ar darbu TM, tika gatavota īpaša prezentācija un cita vizuāla informācija par ministriju.

Divas reizes TM pērn piedalījās tradicionālajās „Ēnu dienās”, kad jaunieši no vidusskolām un augstskolām sekoja līdz tieslietu ministres un ministrijas vadības darbam, iepazīnās ar iestādes ikdienas darbu, tā organizēšanu u.c. „Ēnu dienā” decembrī tika iesaistītas ministrijas padotībā esošās iestādes. Jaunieši pieteicās apmeklēt VTEB, TA, IeVP, RLP, NP, JPA. Atsauksmes tika saņemtas visdažādākās – gan par ļoti ieinteresētiem jauniešiem, gan par tādiem, kas šo dienu vairāk bija izmantojuši, lai nebūtu jādodas uz skolu mācīties. Kopumā dalība „Ēnu dienā” tika atzīta par veiksmīgu un nolemts šādā pasākumā piedalīties arī turpmāk.

TM 2007. gada 9. maijā iesaistījās Eiropas dienas pasākumos, organizējot plašai publikai veltītu semināru „Tuvā un tālā Eiropa”. Uz to tika aicināti nevalstisko organizāciju, valsts iestāžu darbinieki, studenti un citi interesenti. Seminārā TM darbinieki iepazīstināja ar Eiropas Savienības tiesību pamatiem, Eiropas Kopienu tiesas darbu u.c. Pasākumā piedalījās Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesas tiesnese Ingrīda Labucka, savukārt no padotības iestādēm pasākumā aktīvi līdzdarbojās Patentu valde, sniedzot plašāku informāciju par Eiropas patentu. Tieši pēdējā tēma izsauca vislielāko interesi un Patentu valdes pārstāve vēlāk tika aicināta arī atsevišķās uzņēmēju organizācijās uzstāties ar minēto prezentāciju.

Tradicionāli ministrija piedalījās arī Juristu dienās, ko katru gadu organizē Latvijas Juristu biedrība. Īpaši Juristu dienām TM organizēja prezentāciju un diskusiju „Likumdošanas attīstība XXI gadsimtā: informācijas tehnoloģiju risinājumi un elektroniskā publikācija”. Tajā TM valsts sekretārs Mārtiņš Bičevskis plašākai publikai stāstīja par ministrijas iecerēm likumdošanas procesa attīstībai, izmantojot mūsdienīgus tehnoloģiskos risinājumus, nodrošinot procesa atklātumu un dodot iespēju sabiedrībai līdzdarboties normatīvo aktu tapšanā.

2007. gadā masu medijiem nosūtītas 256 relīzes par Ministru kabinetā un Valsts sekretāru sanāksmē skatītajiem TM kompetencē esošajiem jautājumiem, par direktīvu pārņemšanas procesu, Eiropas Kopienų Tiesas darbību, kā arī ministrijas rīkotajiem pasākumiem (apbalvošanas pasākumi, konferences).

Arvien lielāku popularitāti 2007. gada laikā ieguva TM mājas lapā izveidotais „Forums”, kur ikviens var uzdot sev interesējošu jautājumu par TM kompetencē esošiem jautājumiem. Pērn Forumā atbildes sniedza ne tikai TM Sabiedrisko attiecību nodaļa, bet arī citi juristi „no malas” iesaistījās diskusijās par dažādiem jautājumiem. Diemžēl, jāsecina, ka iedzīvotāji bieži vien neizprot, par kādām nozarēm atbild TM, tādēļ nereti nākas atbildēt uz jautājumiem, norādot kompetentās iestādes, nevis sniedzot atbildi pēc būtības. Ir secināts, ka sesiju laikā Forumu kā informācijas iegūšanas vietu aktīvi izmanto juridisko fakultāšu studenti, meklējot atbildes uz jautājumiem un risinot kāzus.

2007. gada laikā TM Sabiedrisko attiecību nodaļas darbinieki sniedza atbildes uz vairāk nekā 500 dažādiem masu mediju jautājumiem. Informācija tika sniegta gan mutiski (telefoniski), gan rakstiski, gan izmantojot e-pastus, gan organizējot intervijas ar ministrijas darbiniekiem. TM darbinieki regulāri tiek iesaistīti atbilžu sagatavošanā medijiem par dažādiem TM kompetences jautājumiem. Ļoti aktīva sadarbība notiek ar Krimināltiesību departamentu un Tiesu sistēmas departamentu, jo šo struktūrvienību kompetencē esošie jautājumi aizvadītā gada laikā regulāri apspriesti medijos. Arī Dzimtsarakstu departaments sniedzis vairākus skaidrojumus un intervijas medijiem. Laba sadarbība izveidojusies ar žurnālu „Jurista Vārds”, kurā regulāri tiek publicēta TM sagatavotā informācija, kā arī ziņas par ministrijā notiekošajiem pasākumiem.

12. TM prioritātes 2008. gadam

2008. gadā tiks turpināta TM darbības stratēģijas īstenošana, īpašu uzmanību pievēršot tiesu sistēmas attīstības politikas izstrādei, kriminālsodu un to izpildes sistēmas pilnveidošanai, t. sk., risinot ieslodzījuma vietu infrastruktūras jautājumus.

Atbilstoši TM darbības stratēģijai 2007. – 2009. gadam ministrijā atsevišķās rīcībpolitikās 2008. gadā izvirzīti šādi uzdevumi:

Konstitucionālo tiesību politika

- 1) izstrādāt likumprojektu Par Eiropas Padomes pilsonības konvencijas ratifikāciju;
- 2) izstrādāt koncepciju par Pilsoņa dienas kā atzīmējamas dienas ieviešanu Latvijā;
- 3) izstrādāt Datu valsts inspekcijas likumu.
- 4) nodrošināt Valsts pārvaldes iekārtas likuma komentāru sagatavošanu un izdošanu;
- 5) nodrošināt darba grupas grozījumu Latvijas Republikas Satversmē izvērtēšanai un izstrādei darbu;
- 6) sagatavot grozījumus vēlēšanu likumos saistībā ar administratīvi teritoriālo reformu.

Administratīvo tiesību politika

- 1) īstenot koncepcijas par administratīvā procesa efektivitātes uzlabošanu ieviešanu (tiesas procesa optimizēšana, samazinot instanču skaitu, u.c. pasākumi);
- 2) pabeigt Administratīvā procesa likuma komentāru izstrādi;
- 3) izstrādāt Paziņošanas likumu.
- 4) turpināt darbu pie Administratīvo sodu koncepcijas īstenošanas.

Krimināltiesību politika

- 1) izstrādāt Kriminālsodu izpildes politikas pamatnostādnes;
- 2) izstrādāt Kriminālsodu politikas koncepciju;
- 3) sagatavot Saeimā iesniedzamos priekšlikumus pie likumprojekta „Grozījumi Kriminālprocesa likumā” (Saeimas likumprojektu reģistra nr. 192);
- 4) izstrādāt Nepilngadīgo brīvības atņemšanas un apcietinājuma izpildes politikas pamatnostādņu ieviešanas programmu;
- 5) izstrādāt Ar brīvības atņemšanu sodu notiesāto personu resocializācijas koncepciju;
- 6) izstrādāt Notiesāto nodarbinātības koncepciju;
- 7) izstrādāt Ieslodzīto konvoja koncepciju;
- 8) izstrādāt programmu Ieslodzīto izglītības politikas pamatnostādņu 2006. – 2010. gadam īstenošanai;
- 9) izstrādāt koncepciju Zaudējumu atlīdzināšanas procedūras noteikšana likuma „Par izziņas iestādes, prokuratūras vai tiesas nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu” īstenošanai;
- 10) izstrādāt Ieslodzījuma vietu attīstības infrastruktūras koncepciju.
- 11) nodrošināt Kriminālprocesa likuma un Krimināllikuma pastāvīgo darba grupu darbu
- 12) izstrādāt Kriminālprocesa likuma piemērošanas rokasgrāmatu;
- 13) izstrādāt likumprojektu „Grozījumi Krimināllikumā” (par genocīda institūta ietveršanu likumā un pienākumu pedālīties probācijas programmās).

Civiltiesību politika

- 1) izstrādāt koncepciju par Civillikuma Mantojuma tiesību daļas modernizāciju, pabeigt pētījumu par Civillikuma Lietu tiesību daļu;
- 2) izstrādāt koncepciju par civilstāvokļa aktu reģistrācijas sistēmas attīstību;
- 3) ieviest koncepciju par maksātspējas procesa administratoru atlīdzību.

Komerctiesību politika

- 1) veikt pētījumu par Komerclikumā un Finanšu instrumentu tirgus likumā ietverto normatīvo regulējumu un lietoto terminoloģiju.
- 2) nodrošināt ekspertu līdzdalību Saeimas komisijas sēdēs izskatot grozījumus Komerclikumā (Komercdarījumu daļā);
- 3) izstrādāt koncepciju par koncernu tiesisko regulējumu;
- 4) izstrādāt likumprojektu „Grozījumi Komerclikumā” (par regulējumu attiecībā uz nepārreģistrētajiem uzņēmumiem)
- 5) nodrošināt Komerclikuma pastāvīgās darba grupas darbu.

Nekustamā īpašuma tiesību politika

- 1) izstrādāt Aprūtināto teritoriju informācijas sistēmas likumprojektu;
- 2) izstrādāt koncepciju ar nekustamo īpašumu saistīto tiesību nostiprināšanas procedūru vienkāršošanai.

Tiesu sistēmas politika

- 1) izstrādāt koncepciju mediācijas ieviešana Latvijā, nodrošināt tās izskatīšanu MK, kā arī uzsākt atbalstītā risinājuma ieviešanu;
- 2) nodrošināt šķīrējtiesu likumprojekta izskatīšanu MK un virzību Saeimā;
- 3) uzsākt koncepcijas par piedziņas sistēmas valsts ienākumos uzlabošanu ieviešanu;
- 4) izstrādāt tiesu iekārtas attīstības pamatnostādnes.

Starptautiskā un ES tiesības

- 1) izstrādāt rokasgrāmatu par Eiropas Savienības tiesību pārņemšanas un piemērošanas metodoloģiju.
- 2) izstrādāt Starptautisko privāttiesību likumu;
- 3) nodrošināt diskusiju par Eiropas likuma izstrādes nepieciešamību;
- 4) izstrādāt koncepciju par starptautisko līgumu normatīvo regulējumu.

Tiesību aktu kvalitātes un pieejamības politika

- 1) turpināt darbu pie Normatīvo aktu izstrādes rokasgrāmatas izstrādes;
- 2) sagatavot normatīvo aktu sagatavošanas MK noteikumus.

Tieslietu nozares kopējās iniciatīvas

Izstrādāt datu apmaiņas sistēmas (programmatūras) UR datu saņemšanai tiešsaistes datu pārraides režīmā Kadastra informācijas sistēmā un Kadastra informācijas sistēmas datu nodošanai tiešsaistes datu pārraides režīmā UR.